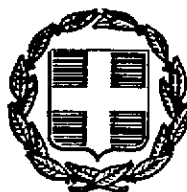

01000171802970036

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 17

18 Φεβρουαρίου 1997

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 2459

Κατάργηση φορολογικών απαλλαγών και άλλες διατάξεις.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΑΠΑΛΛΑΓΩΝ ΚΑΙ ΕΚΠΤΩΣΕΩΝ

Άρθρο 1

**Κατάργηση απαλλαγών και εκπτώσεων
από τη φορολογία εισοδήματος**

Καταργούνται οι διατάξεις:

- 1) Του τελευταίου εδαφίου της περίπτωσης ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 8 του ν. 2238/1994 (ΦΕΚ 151 Α').
- 2) Του τέταρτου εδαφίου της περίπτωσης στ' της παραγράφου 1 του άρθρου 8 του ν. 2238/1994.
- 3) Της περίπτωσης η' της παραγράφου 1 του άρθρου 8 του ν. 2238/1994.
- 4) Της περίπτωσης ε' του άρθρου 18 του ν. 2238/1994.
- 5) Της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 73 του ν. 2238/1994.
- 6) Των περιπτώσεων β', εκτός αυτών που αναφέρονται στην απαλλαγή από το φόρο των εισοδημάτων του Αγίου Όρους, και δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 103 του ν. 2238/1994.
- 7) Του δεύτερου εδαφίου του άρθρου 112 του ν. 2238/1994.
- 8) Της παράγραφου 5 του άρθρου 4 του ν. 2238/1994.
- 9) Της παραγράφου 6 του άρθρου 4 του ν. 2238/1994.
- 10) Της περίπτωσης β' της παραγράφου 5 του άρθρου 6 του ν. 2238/1994.
- 11) Της περίπτωσης γ' της παραγράφου 5 του άρθρου 6 του ν. 2238/1994.
- 12) Της περίπτωσης στ' της παραγράφου 5 του άρθρου 6 του ν. 2238/1994.
- 13) Της περίπτωσης η' της παραγράφου 5 του άρθρου 6 του ν. 2238/1994.

14) Της περίπτωσης α' της παραγράφου 6 του άρθρου 6 του ν. 2238/1994.

15) Του δεύτερου εδαφίου της περίπτωσης α' της παραγράφου 4 του άρθρου 45 του ν. 2238/1994.

16) Του άρθρου 3 του ν.1303/1972 (ΦΕΚ 221 Α') και της παραγράφου 12 του άρθρου 131 του ν.419/1976 (ΦΕΚ 221 Α').

17) Των περιπτώσεων η' και ι' της παραγράφου 9 του άρθρου 51 του ν.1882/1990 (ΦΕΚ 43 Α').

18) Της παραγράφου 20 του άρθρου 14 του ν. 2328/1995 (ΦΕΚ 159 Α').

19) Της παραγράφου 2 του άρθρου 43, των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 44, του τρίτου εδαφίου της παραγράφου 3 του άρθρου 45 και της παραγράφου 6 του άρθρου 46 του ν.1416/1984 (ΦΕΚ 18 Α').

20) Της παραγράφου 4 του άρθρου 52 του ν.δ/τος 400/1970 (ΦΕΚ 10 Α').

Η προβλεπόμενη από τις διατάξεις του άρθρου 225 του ν.1065/1980 (ΦΕΚ 168 Α') απαλλαγή από το φόρο εισοδήματος των αποκλειστικά αμιγών δημοτικών και κοινοτικών επιχειρήσεων ισχύει μόνο γι' αυτές που ασχολούνται με την ύδρευση, την αποχέτευση και με τη διαχείριση απορριμμάτων.

Οι διατάξεις των περιπτώσεων 1 έως και 7, καθώς και του προηγούμενου εδαφίου αυτού του άρθρου ισχύουν για εισοδήματα που αποκτώνται ή δαπάνες που πραγματοποιούνται από 1ης Ιανουαρίου 1996, των περιπτώσεων 8 έως και 18 από 1ης Ιανουαρίου 1997 και των παραγράφων 19 και 20 για ισολογισμούς που κλείνουν την 31η Δεκεμβρίου 1996 και μετά.

Άρθρο 2

**Κατάργηση απαλλαγών από
τη φορολογία κεφαλαίου**

Καταργούνται οι διατάξεις:

- 1) Της παραγράφου 1 του άρθρου 59 του ν.δ/τος 118/1973 (ΦΕΚ 202 Α').
- 2) Της περίπτωσης θ' του άρθρου 6 του α.ν. 1521/1950 (ΦΕΚ 245 Α'), όπως προστέθηκε με τη διάταξη της παραγράφου 12 του άρθρου 24 του ν. 1828/1989 (ΦΕΚ 2 Α').
- 3) Του ν.δ/τος 987/1971 (ΦΕΚ 193 Α').

Άρθρο 3**Κατάργηση απαλλαγών από το φόρο προστιθέμενης αξίας**

Καταργούνται οι διατάξεις:

- 1) Του άρθρου 104 του ν. 1892/1990 (ΦΕΚ 101 Α').
- 2) Της παραγράφου 3 του άρθρου 51 του ν. 1947/1991 (ΦΕΚ 70 Α').
- 3) Των παραγράφων 5 και 6 του άρθρου 14 του ν. 2008/1992 (ΦΕΚ 16 Α').
- 4) Της παραγράφου 5 του άρθρου 12Α της σύμβασης που κυρώθηκε με το άρθρο 76 του ν. 2121/1993 (ΦΕΚ 25 Α').
- 5) Της παραγράφου 2 του άρθρου 36 του ν. 2160/1993 (ΦΕΚ 118 Α').
- 6) Της παραγράφου 5 του άρθρου 3, του Οργανισμού Ιδρύματος Μείζονος Ελληνισμού, που κυρώθηκε με το άρθρο 54 του ν. 2169/1993 (ΦΕΚ 149 Α'), που αναφέρονται στην απαλλαγή του ιδρύματος και των ιδρυτών από το φόρο προστιθέμενης αξίας.
- 7) Της παραγράφου 19 του άρθρου 2 του ν. 2187/1994 (ΦΕΚ 16 Α').
- 8) Των παραγράφων 5 και 6 του άρθρου 38 του ν. 2214/1994 (ΦΕΚ 75 Α').
- 9) Των παραγράφων 6 και 7 του άρθρου 18 του ν. 2386/1996 (ΦΕΚ 43 Α').
- 10) Των παραγράφων 4, 5 και 8 του άρθρου 11 της υποσχετικής σύμβασης μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και του Κοινωνικού Ιδρύματος "ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Σ. Ω-ΝΑΣΗΣ", η οποία κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 1675/1986 (ΦΕΚ 208 Α').

Η ισχύς αυτού του άρθρου αρχίζει από 1ης Ιανουαρίου 1997.

Άρθρο 4**Κατάργηση απαλλαγών από τα τέλη χαρτοσήμου**

Καταργούνται οι απαλλαγές από τέλη χαρτοσήμου που προβλέπονται από τις κατωτέρω διατάξεις:

- 1) Της παραγράφου 1 του άρθρου 7 του ν. 2289/1952 (ΦΕΚ 301 Α').
- 2) Της παραγράφου 2 του άρθρου 8 του ν.δ/τος 3874/1958 (ΦΕΚ 176 Α').
- 3) Του άρθρου 7 του ν.δ/τος 4014/1959 (ΦΕΚ 231 Α').
- 4) Του άρθρου 15 του ν. 4087/1960 (ΦΕΚ 111 Α').
- 5) Του άρθρου 9 του ν. 4171/1961, όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 3 του άρθρου 23 του ν. 1262/1982 (ΦΕΚ 70 Α').
- 6) Της παραγράφου 2 του άρθρου 32 του ν.δ/τος 4237/1962 (ΦΕΚ 123 Α').
- 7) Της Ένωσης Ελλήνων Απόστρατων Αξιωματικών (παράγραφος 4, άρθρο 13 του ν. 4242/1962, ΦΕΚ 135 Α').
- 8) Του Μουσείου Ευρωπαϊκής και Ανατολικής Τέχνης (άρθρο 10 του ν. 4467/1965, ΦΕΚ 83 Α').
- 9) Του άρθρου 1 του α.ν. 118/1967 (ΦΕΚ 76 Α').
- 10) Της παραγράφου 4 του άρθρου 2 και του άρθρου 5 του ν.δ/τος 43/1968 (ΦΕΚ 288 Α').
- 11) Του άρθρου 8 του α.ν. 465/1968 (ΦΕΚ 148 Α').
- 12) Των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 3 του α.ν. 470/1968 (ΦΕΚ 158 Α').
- 13) Της παραγράφου 4 του άρθρου 3 του α.ν. 597/1968 (ΦΕΚ 254 Α').
- 14) Της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του ν.δ/τος 274/1969 (ΦΕΚ 171 Α').

15) Της παραγράφου 3 του άρθρου 1 του ν.δ/τος 306/1969 (ΦΕΚ 195 Α'). Δεν θίγεται η απαλλαγή της παραγράφου αυτής κατά το μέρος που αφορά τα πρόσωπα του άρθρου 304 του π.δ/τος 410/1995 και του άρθρου 38 του ν. 2218/1994.

16) Του άρθρου μόνου του ν.δ/τος 322/1969 (ΦΕΚ 213 Α').

17) Του άρθρου 8 του ν.δ/τος 509/1970 (ΦΕΚ 91 Α').

18) Του άρθρου 24 του ν.δ/τος 1003/1971 (ΦΕΚ 198 Α').

19) Των παραγράφων 1, 2 και 4 του άρθρου 7 και της παραγράφου 2 του άρθρου 8 του ν.δ/τος 116/1973 (ΦΕΚ 197 Α').

20) Του άρθρου 46 και της παραγράφου 1 του άρθρου 52 του ν. 75/1975 (ΦΕΚ 138 Α').

21) Της Ολυμπιακής Αεροπορίας (παράγραφοι 1 και 3, άρθρο πέμπτο του ν. 96/1975, ΦΕΚ 154 Α').

22) Του Οργανισμού Διαχείρισης Δημοσίου Υλικού (Ο.Δ.Δ.Υ.) (άρθρο 4 του ν. 251/1976, ΦΕΚ 19 Α').

23) Του Ινστιτούτου Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών - Ι.Γ.Μ.Ε. (παράγραφος 6, άρθρο 13 του ν. 272/1976, ΦΕΚ 50 Α').

24) Του άρθρου 12 του ν. 289/1976 (ΦΕΚ 76 Α').

25) Του άρθρου 3 του ν. 349/1976 (ΦΕΚ 149 Α').

26) Των Η.Σ.Α.Π. (παράγραφος 3, άρθρο δεύτερο του ν. 352/1976, ΦΕΚ 147 Α').

27) Των Ολυμπιακών Εθνικών Δημοτικών και Κοινοτικών Γυμναστηρίων (παράγραφος 1, άρθρο 18 του ν. 423/1976, ΦΕΚ 223 Α').

28) Των άρθρων 29 και 42 του ν. 468/1976 (ΦΕΚ 302 Α').

29) Των παραγράφων 6 και 9 του άρθρου 58 του ν. 542/1977 (ΦΕΚ 41 Α').

30) Των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (παράγραφος 6, άρθρο 9 του ν. 641/1977, ΦΕΚ 200 Α').

31) Της παραγράφου 4 του άρθρου 8 του ν. 645/1977 (ΦΕΚ 202 Α').

32) Των άρθρων 76 και 142 του ν. 670/1977 (ΦΕΚ 232 Α').

33) Της Ελληνικής Επιτροπής Συνεργασίας με τη UNICEF (άρθρο 7 του ν. 687/1977, ΦΕΚ 252 Α').

34) Της Διεθνούς Έκθεσης Θεσσαλονίκης Α.Ε. (παράγραφοι 1 και 3, άρθρο 5 του ν. 735/1977, ΦΕΚ 313 Α').

35) Του Ταμείου Αρχαιολογικών Πόρων και Απαλλοτριώσεων (παράγραφος 1, άρθρο 17 του ν. 736/1977, ΦΕΚ 316 Α').

36) Της παραγράφου 3 του άρθρου 6 της από 28.7.1978 πράξης νομοθετικού περιεχομένου που κυρώθηκε με το ν. 859/1979 (ΦΕΚ 2 Α').

37) Του εδαφίου δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 6 του ν. 973/1979 (ΦΕΚ 226 Α'), που προστέθηκε με την παράγραφο 3 του άρθρου 17 του ν. 1947/1991 (ΦΕΚ 70 Α').

38) Της Κτηματικής Εταιρείας του Δημοσίου (παράγραφος 1, άρθρο 11 του ν. 973/1979, ΦΕΚ 226 Α').

39) Των αποδοχών των εργατοϋπαλλήλων που εργάζονται σε τεχνικές εταιρίες στο εξωτερικό (παράγραφος 1, άρθρο 31 του ν. 1041/1980, ΦΕΚ 75 Α').

40) Των Νοσηλευτικών Ιδρυμάτων (άρθρο 20 του ν. 1076/1980, ΦΕΚ 224 Α').

41) Της παραγράφου 13 του άρθρου 7 του ν. 1160/1981 (ΦΕΚ 147 Α').

42) Του άρθρου 9 του ν. 1194/1981 (ΦΕΚ 220 Α').

- 43) Της παραγράφου 4 του άρθρου 11 του ν. 1326/1983 (ΦΕΚ 19 Α').
- 44) Των εσόδων των προσώπων του άρθρου 304 του π.δ/τος 410/1995 (ΦΕΚ 231 Α') εκτός από τα έσοδα των Δήμων, Κοινοτήτων και των Συνδέσμων και Ενώσεων αυτών (άρθρο 50 του ν. 1416/1984, ΦΕΚ 18 Α').
- 45) Των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (παραγράφος 9, άρθρο 20 του ν. 1473/1984, ΦΕΚ 127 Α').
- 46) Του Οργανισμού Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού (παραγράφος 1, άρθρου 14 του ν. 1545/1985, ΦΕΚ 91 Α').
- 47) Των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 19 του ν. 1563/1985 (ΦΕΚ 151 Α').
- 48) Των σχολικών εφορειών (παραγράφος 6 του άρθρου 40 του ν. 1566/1985, ΦΕΚ 167 Α').
- 49) Του Ιδρύματος Ερευνών Προϊστορικής και Κλασικής Τέχνης (παραграфи 1, 3 και 5, άρθρο 12 του ν. 1610/1986, ΦΕΚ 89 Α').
- 50) Του Κέντρου Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων (παραγράφος 5 του άρθρου 1 του ν. 1729/1987, ΦΕΚ 114 Α').
- 51) Του ποσού του εισοδήματος που λαμβάνουν οι εργαζόμενοι με τη μορφή μετοχών και το οποίο προέρχεται από τη διανομή κερδών (άρθρο 18 του ν. 1731/1987, ΦΕΚ 161 Α').
- 52) Των άρθρων 6 και 12 του ν. 1746/1988 (ΦΕΚ 2 Α').
- 53) Του Οργανισμού Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΕΛ.Γ.Α.) (τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 15 του ν. 1790/1988, ΦΕΚ 134 Α').
- 54) Του άρθρου 16 του ν. 1796/1988 (ΦΕΚ 152 Α').
- 55) Του Εθνικού Ιδρύματος Αγροτικών Ερευνών (παραγράφος 4, άρθρο 5 του ν. 1845/1989, ΦΕΚ 102 Α').
- 56) Του Οργανισμού Υποψηφιότητας Ολυμπιακών Αγώνων (παραграфи 1 και 2, άρθρο 11 του ν. 1862/1989, ΦΕΚ 203 Α').
- 57) Του Ιδρύματος Κων/νου Καραμανλή (παραγράφος 6, άρθρο 33 του ν. 1882/1990, ΦΕΚ 43 Α').
- 58) Του Ιδρύματος Γεωργίου Παπανδρέου (παραγράφος 6, άρθρο 33 του ν. 1882/1990, ΦΕΚ 43 Α').
- 59) Της παραγράφου 4 του άρθρου 48 του ν. 1882/1990 (ΦΕΚ 43 Α').
- 60) Της παραγράφου 9 του άρθρου 103 του ν. 1892/1990 (ΦΕΚ 101 Α').
- 61) Του άρθρου 5 του ν. 1894/1990 (ΦΕΚ 110 Α').
- 62) Του Εθνικού Ιδρύματος Υποδοχής και Αποκατάστασης Αποδήμων και Παλλιννοστώντων Ομογενών Ελλήνων (παραγράφος 3, άρθρο 51 του ν. 1947/1991, ΦΕΚ 70 Α').
- 63) Του Ιδρύματος Αποκατάστασης Ομογενών εξ Αλβανίας (παραγράφος 5, άρθρο 10 του ν. 1967/1991, ΦΕΚ 149 Α').
- 64) Του Ιδρύματος Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (άρθρο 36 του ν. 2008/1992, ΦΕΚ 16 Α').
- 65) Του Ιδρύματος Μελετών Λαμπράκη (άρθρο 36 του ν. 2008/1992, ΦΕΚ 16 Α').
- 66) Του Οργανισμού Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (άρθρο 14 του ν. 2009/1992, ΦΕΚ 18 Α').
- 67) Του Ωνάσειου Καρδιοχειρουργικού Κέντρου (άρθρο 14 του ν. 2012/1992, ΦΕΚ 28 Α').
- 68) Του Ιδρύματος Ελληνικού Πολιτισμού (παραγράφος 4, άρθρο 19 του ν. 2026/1992, ΦΕΚ 43 Α').
- 69) Του άρθρου 13 του ν. 2042/1992 (ΦΕΚ 75 Α').
- 70) Των άρθρων 5 και 9 του ν. 2052/1992 (ΦΕΚ 94 Α').
- 71) Του Ιδρύματος Βασιλή και Λίζας Γουλανδρή (άρθρο 76 του ν. 2065/1992, ΦΕΚ 113 Α').
- 72) Του Μουσείου Φυσικής Ιστορίας Γουλανδρή (άρθρο 76 του ν. 2065/1992, ΦΕΚ 113 Α').
- 73) Του Κοινοφελούς Ιδρύματος Ερρίκου Ντινάν (άρθρο 49 του ν. 2082/1992, ΦΕΚ 158 Α').
- 74) Του άρθρου 26 του ν. 2093/1992 (ΦΕΚ 181 Α').
- 75) Του Ιδρύματος Λίλιαν Βουδούρη (άρθρο 9 του ν. 2120/1993, ΦΕΚ 24 Α').
- 76) Του Ιδρύματος Εγνατίας Ηπείρου (άρθρο 9 του ν. 2120/1993, ΦΕΚ 24 Α').
- 77) Του Πολιτιστικού Ιδρύματος Κλεόβουλος ο Αινίδιος (άρθρο 9 του ν. 2120/1993, ΦΕΚ 24 Α').
- 78) Του Οργανισμού Μεγάλου Μουσικής Θεσσαλονίκης (άρθρο 76 του ν. 2121/1993, ΦΕΚ 25 Α').
- 79) Της παραγράφου 4 του άρθρου 49 του ν. 2127/1993 (ΦΕΚ 48 Α').
- 80) Του Οργανισμού κατά των Ναρκωτικών (παραγράφος 3 του άρθρου 4 του ν. 2161/1993, ΦΕΚ 119 Α').
- 81) Του Ιδρύματος Μειζονος Ελληνισμού και Ιδρυτών (άρθρο 54 του ν. 2169/1993, ΦΕΚ 149 Α').
- 82) Του Οργανισμού Αστικών Συγκοινωνιών Αθηνών (Ο.Α.Σ.Α.) (άρθρο 5 του ν. 2175/1993, ΦΕΚ 211 Α').
- 83) Του άρθρου 98 του π.δ/τος 92/1994 (ΦΕΚ 69 Α').
- 84) Του Ιδρύματος Μελίνα Μερκούρη (παραγράφος 7, άρθρο 38 του ν. 2214/1994, ΦΕΚ 75 Α').
- 85) Του Μουσείου Βορρέ (παραγράφος 7, άρθρο 38 του ν. 2214/1994, ΦΕΚ 75 Α').
- 86) Των προσώπων του άρθρου 38 του ν. 2218/1994 (ΦΕΚ 90 Α'), εκτός των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων.
- 87) Του Οργανισμού Εργατικής Εστίας (παραγράφος 2 του άρθρου 19 του ν. 2224/1994, ΦΕΚ 112 Α').
- 88) Του Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας (παραγράφος 2 του άρθρου 19 του ν. 2224/1994, ΦΕΚ 112 Α').
- 89) Του Ελληνικού Ινστιτούτου Μετεωρολογίας (παραγράφος 5, άρθρο 4 του ν. 2231/1994, ΦΕΚ 139 Α').
- 90) Του Οργανισμού Ανέγερσης Νέου Μουσείου Ακρόπολης (παραγράφος 9, άρθρο πρώτο του ν. 2260/1994, ΦΕΚ 204 Α').
- 91) Του Μουσείου Φυσικής Ιστορίας Απολιθωμένου Δάσους Λέσβου (παραγράφος 4, άρθρο δεύτερο του ν. 2260/1994, ΦΕΚ 204 Α').
- 92) Των προσώπων του άρθρου 304 του π.δ/τος 410/1995 (ΦΕΚ 231 Α'), εκτός των Δήμων και Κοινοτήτων και των Συνδέσμων και Ενώσεων αυτών.
- 93) Της παραγράφου 12 του άρθρου 11 του ν. 2289/1995 (ΦΕΚ 27 Α').
- 94) Του Χρηματιστηρίου Αξιών (παραγράφος 4, άρθρο 7 του ν. 2324/1995, ΦΕΚ 146 Α').
- 95) Της Σχολής Επιμόρφωσης Υπαλλήλων του Υπουργείου Οικονομικών (παραγράφος 2 του άρθρου 9 του ν. 2343/1995, ΦΕΚ 211 Α').
- 96) Της παραγράφου 6 του άρθρου 1 του ν. 2429/1996 (ΦΕΚ 155 Α').
- Με τις διατάξεις αυτού του άρθρου δεν θίγονται απαλλαγές από τον Ειδικό Φόρο Τραπεζικών Εργασιών, που προβλέπονται από τις διατάξεις των περιπτώσεων α', β' και γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 12 του ν. 1676/1986 (ΦΕΚ 204 Α'). Επίσης, δεν θίγονται οι απαλλαγές από τα τέλη χαρτοσήμου των επιχορηγή-

σεων, δωρεών και εισφορών προς τα πρόσωπα του άρθρου 304 του π.δ/τος 410/1995 και του άρθρου 38 του ν. 2218/1994.

Η ισχύς αυτού του άρθρου αρχίζει από την πρώτη του μεθεπόμενου μήνα από τη δημοσίευση του νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και καταλαμβάνει τέλη χαρτοσήμου για τα οποία η φορολογική υποχρέωση γεννάται από την ημερομηνία αυτή και μετά.

Άρθρο 5

Κατάργηση απαλλαγών από τα τέλη κυκλοφορίας

Καταργούνται οι απαλλαγές από τέλη κυκλοφορίας που προβλέπονται από τις κατωτέρω διατάξεις:

- 1) Του άρθρου 4 του ν. 1468/1950 (ΦΕΚ 169 Α'), του άρθρου 35 του β.δ/τος 28/28.1.1951 (ΦΕΚ 35 Α') και της περίπτωσης ζ' της παραγράφου 1 του άρθρου 17 του ν. 2367/1953 (ΦΕΚ 82 Α') για τα αυτοκίνητα της Δ.Ε.Η..
- 2) Της παραγράφου 1 του άρθρου 12 του ν. 1624/1951 (ΦΕΚ 7 Α') και της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του ν. 3909/1958 (ΦΕΚ 198 Α').
- 3) Του δεύτερου εδαφίου της περίπτωσης στ' της παραγράφου 1 του άρθρου 17 του ν. 2367/1953 (ΦΕΚ 82 Α').
- 4) Της παραγράφου 1 του άρθρου 25 του ν.δ/τος 3092/1954 (ΦΕΚ 251 Α').
- 5) Της παραγράφου 1 του άρθρου 13 του ν. 3155/1955 (ΦΕΚ 63 Α').
- 6) Των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 2 του άρθρου 18 του ν.δ/τος 3560/1956 (ΦΕΚ 222 Α') και της παραγράφου 3 του άρθρου πέμπτου του ν. 96/1975 (ΦΕΚ 154 Α').
- 7) Των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 1 του ν.δ/τος 3593/1956 (ΦΕΚ 238 Α').
- 8) Της παραγράφου 1 του άρθρου 18 του ν. 4169/1961 (ΦΕΚ 81 Α').
- 9) Του άρθρου μόνου του ν.δ/τος 164/1969 (ΦΕΚ 97 Α').
- 10) Του άρθρου μόνου του ν.δ/τος 313/1969 (ΦΕΚ 204 Α').
- 11) Της παραγράφου 2 του άρθρου 18 του ν.δ/τος 496/1970 (ΦΕΚ 73 Α').
- 12) Της παραγράφου 2 του άρθρου δέκατου τέταρτου του ν.δ/τος 768/1970 (ΦΕΚ 273 Α').
- 13) Των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 51 του ν. 12/1975 (ΦΕΚ 34 Α').
- 14) Της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του ν. 251/1976 (ΦΕΚ 19 Α').
- 15) Της παραγράφου 6 του άρθρου 13 του ν. 272/1976 (ΦΕΚ 50 Α').
- 16) Της παραγράφου 1 του άρθρου 17 του ν. 736/1977 (ΦΕΚ 316 Α').
- 17) Της περίπτωσης ε' της παραγράφου 4 του άρθρου έκτου του ν. 979/1979 (ΦΕΚ 234 Α').
- 18) Του άρθρου 225 του ν. 1065/1980 (ΦΕΚ 168 Α'), του άρθρου 22 του ν. 1270/1982 (ΦΕΚ 93 Α'), της παραγράφου 2 του άρθρου 43, της παραγράφου 2 του άρθρου 44, της παραγράφου 3 του άρθρου 45, της παραγράφου 6 του άρθρου 46 του ν. 1416/1984 (ΦΕΚ 18 Α') και του άρθρου 272 του π.δ/τος 76/1985 (ΦΕΚ 27 Α').
- 19) Της παραγράφου 6 του άρθρου ΙΙΙ του παραρτήματος που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 1403/1983 (ΦΕΚ 169 Α').

20) Της παραγράφου 1 του άρθρου 14 του ν. 1545/1985 (ΦΕΚ 91 Α').

21) Της παραγράφου 2 του άρθρου 15 του ν. 1790/1988 (ΦΕΚ 134 Α').

22) Της παραγράφου 1 του άρθρου 38 του ν. 2218/1994 (ΦΕΚ 90 Α').

Η ισχύς αυτού του άρθρου αρχίζει από 1ης Ιανουαρίου 1998.

Άρθρο 6

Κατάργηση απαλλαγών από τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης και άλλες κατηγορίες φόρων και τελών

Καταργούνται οι διατάξεις:

- 1) Του άρθρου 14 του ν. 2366/1953 (ΦΕΚ 83 Α').
- 2) Των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 2 του άρθρου 18 του ν.δ/τος 3560/1956 (ΦΕΚ 222 Α'), όπως τροποποιήθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 8 του ν.δ/τος 4262/1962 (ΦΕΚ 187 Α') με εξαίρεση τα αυτοκίνητα-οχήματα που κινούνται αποκλειστικά εντός των χώρων των αεροδρομίων και της παραγράφου 1 του άρθρου 11 του ν.δ/τος 122/1969 (ΦΕΚ 26 Α').
- 3) Της παραγράφου 2 του άρθρου 6 του ν. 3686/1957 (ΦΕΚ 64 Α') που αναφέρονται στα φιλανθρωπικά ιδρύματα που τελούν υπό την εποπτεία του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.
- 4) Του άρθρου 1 του ν.δ/τος 297/1969 (ΦΕΚ 194 Α').
- 5) Της παραγράφου 6 του άρθρου 13 του ν. 272/1976 (ΦΕΚ 50 Α'), όσον αφορά τους δασμούς, φόρους, τέλη και λοιπές εισφορές που εισπράττονται στα Τελωνεία.
- 6) Που αναφέρονται στις εξαιρέσεις από τον ειδικό φόρο κατανάλωσης των ασθενοφόρων οχημάτων και νεκροφόρων αμαξιών, οι οποίες διαλαμβάνονται στις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 363/1976 (ΦΕΚ 152 Α') και του άρθρου 37 του ν. 1882/1990 (ΦΕΚ 43 Α'), όπως ισχύουν. Δεν καταργείται η απαλλαγή από τον ειδικό φόρο κατανάλωσης για τα δωρεάν παραχωρούμενα ή αποστελλόμενα καινούργια αντιρρυπαντικής τεχνολογίας ασθενοφόρα οχήματα στα κρατικά και δημοτικά νοσηλευτικά ιδρύματα και τα νοσοκομεία που επιχορηγούνται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό.
- 7) Της παραγράφου 8 του άρθρου 3 του ν. 363/1976 (ΦΕΚ 152 Α').
- 8) Της παραγράφου 4 του άρθρου 5 του ν. 383/1976 (ΦΕΚ 182 Α').
- 9) Του άρθρου 225 του ν. 1065/1980 (ΦΕΚ 93 Α') όσον αφορά τους δασμούς, φόρους, τέλη και λοιπές εισφορές που εισπράττονται στα τελωνεία.
- 10) Της παραγράφου 3 του άρθρου 10 του ν. 1573/1985 (ΦΕΚ 201 Α').
- 11) Της παραγράφου 2 του άρθρου 61 του ν. 1731/1987 (ΦΕΚ 161 Α') και της παραγράφου 2 του άρθρου 26 του ν. 1947/1991 (ΦΕΚ 70 Α').
- 12) Της απόφασης του Υπουργού Οικονομικών Δ. 246/12/1.3.1988 (ΦΕΚ 195 Β'), που κυρώθηκε με το άρθρο 11 του ν. 1839/1989 (ΦΕΚ 90 Α') και μόνον όσον αφορά τα επιβατικά αυτοκίνητα.
- 13) Των άρθρων 25 και 26 της Δ. 245/11/1.3.1988 απόφασης του Υπουργού Οικονομικών (ΦΕΚ 195 Β') με διόρθωση σφαλμάτων στο ΦΕΚ 307 Β', που κυρώθηκε με την παράγραφο 4 του άρθρου 11 του ν. 1839/1989 (ΦΕΚ 90 Α'), που αναφέρονται στην ατέλεια των προσωπικών ειδών των Ελλήνων εργαζομένων στο εξωτερικό, και μόνον όσον αφορά τα μέσα μεταφοράς.

Επιβατικά αυτοκίνητα, τα οποία είχαν στην κατοχή τους στις 31.12.1996 τα πιο πάνω πρόσωπα, σε περίπτωση τελωνισμού τους εντός έξι (6) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ο ειδικός φόρος κατανάλωσης θα υπολογισθεί με βάση τους συντελεστές του άρθρου 37 του ν. 1882/1990, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

14) Της παραγράφου 1 του άρθρου 5 του ν. 1940/1991 (ΦΕΚ 40 Α').

15) Της παραγράφου 3 του άρθρου 51 του ν. 1947/1991 (ΦΕΚ 70 Α').

16) Της παραγράφου 2 του άρθρου 14 του ν. 2093/1992 (ΦΕΚ 181 Α').

17) Της παραγράφου 8 του άρθρου 26 του ν. 2166/1993 (ΦΕΚ 137 Α').

18) Της περίπτωσης β' της παραγράφου 28 του άρθρου 27 του ν. 2166/1993 (ΦΕΚ 137 Α').

19) Των γενικών ή ειδικών διατάξεων νόμων με τις οποίες παρέχεται απαλλαγή από το Εφάπαξ Πρόσθετο Ειδικό Τέλος ταξινόμησης αυτοκινήτων - οχημάτων, συμπεριλαμβανομένων και των περιπτώσεων που η απαλλαγή από το τέλος αυτό συνδυάζεται με την απαλλαγή από τα τέλη κυκλοφορίας με εξαίρεση:

αα) τα επιβατικά αυτοκίνητα που παραλαμβάνονται με τις διατάξεις ατέλειαι που ισχύουν κάθε φορά για τους αναπήρους, ββ) τα φορτηγά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης τα οποία παραλαμβάνονται από επιχειρήσεις και κυκλοφορούν αποκλειστικά εντός ιδιωτικών χώρων βάσει ειδικής άδειας του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών σύμφωνα με το άρθρο 9 του ν. 1798/1988 και γγ) τα αυτοκίνητα-οχήματα που κυκλοφορούν με το καθεστώς προσωρινής εισαγωγής - χρήσης στη Χώρα μας, συμπεριλαμβανομένων και αυτών που παραλαμβάνονται βάσει των διατάξεων του α.ν. 89/1967 και του ν. 2337/1995.

Η ισχύς αυτού του άρθρου αρχίζει από 1ης Ιανουαρίου 1997, με εξαίρεση για τα είδη και οχήματα, για τα οποία είχαν κατατεθεί παραστατικά τελωνισμού μέχρι 31.12.1996 και συνέτρεχαν κατά την ημερομηνία κατάθεσής τους οι προβλεπόμενοι κατά περίπτωση όροι και προϋποθέσεις για τη χορήγηση της απαλλαγής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

Άρθρο 7

Αντικειμενικά κριτήρια

1. Η παράγραφος 1 του άρθρου 33 του ν. 2238/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

Ός ελάχιστο ποσό καθαρού εισοδήματος από την άσκηση ατομικής εμπορικής επιχείρησης, η οποία δεν τηρεί βιβλία ή τηρεί βιβλία πρώτης ή δεύτερης κατηγορίας ή προκειμένου για επιχείρηση παροχής υπηρεσιών και όταν τηρεί προαιρετικά βιβλία τρίτης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, θεωρείται εκείνο που προκύπτει από τον πολλαπλασιασμό του αθροίσματος της μισθωτικής αξίας της επαγγελματικής εγκατάστασης της επιχείρησης και της εμπορικής αμοιβής, με τους συντελεστές εμπορικότητας και απόδοσης.

2. Στην παράγραφο 6 του άρθρου 33 του ν. 2238/1994 προστίθενται δύο εδάφια, που έχουν ως εξής:

Στην περίπτωση αυτή η έκταση που αντιστοιχεί στην επαγγελματική εγκατάσταση δεν μπορεί να υπερβαίνει

τα εξήντα (60) τετραγωνικά μέτρα. Επίσης, προκειμένου για επιχειρήσεις που εκμισθώνουν θαλάσσια ποδήλατα, ταξί θαλάσσης, κανό, τζετ-σκι (jet-ski), σκάφη για θαλάσσια σπόρ και συναφή είδη και ομπρέλλες, για τον υπολογισμό της μισθωτικής αξίας λαμβάνεται υπόψη επιφάνεια εξήντα (60) τετραγωνικών μέτρων.

3. Η παράγραφος 10 του άρθρου 33 του ν. 2238/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

10. Αν ο φορολογούμενος δηλώνει εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες και από εμπορικές επιχειρήσεις, το ελάχιστο ποσό καθαρού εισοδήματος περιορίζεται κατά ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%). Το άθροισμα όμως του εισοδήματος από μισθωτές υπηρεσίες και του υπολοίπου μετά τον περιορισμό αυτό ελάχιστου ποσού καθαρού εισοδήματος δεν μπορεί να είναι κατώτερο από αυτό που προκύπτει με βάση τις διατάξεις των παραγράφων 1 έως και 12 αυτού του άρθρου. Αν ο φορολογούμενος δηλώνει εισοδήματα από εμπορική επιχείρηση και ελευθέριο επάγγελμα, ως ελάχιστο ποσό καθαρού εισοδήματος για τις δραστηριότητες αυτές λαμβάνεται το ελάχιστο ποσό της δραστηριότητας με το μεγαλύτερο ποσό που προκύπτει από την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 33 (παραγράφοι 1 έως και 12) και 51 προσαυξημένο με το πενήντα τοις εκατό (50%) του ελάχιστου ποσού καθαρού εισοδήματος της άλλης δραστηριότητας. Όταν ο φορολογούμενος ασκεί δραστηριότητα σε παραμεθόρια περιοχή, όπως αυτή ορίζεται στην παράγραφο 2 του άρθρου 9, το ελάχιστο ποσό καθαρού εισοδήματος μειώνεται κατά ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%).

4. Στο τέλος της περίπτωσης β' της παραγράφου 13 του άρθρου 33 του ν. 2238/1994, προστίθενται εδάφια, που έχουν ως εξής:

Αν η επιχείρηση, εκτός από την εκμετάλλευση ενοικιαζόμενων επιπλωμένων διαμερισμάτων, ασχολείται παράλληλα μέσα στον ενιαίο χώρο του οικοπέδου που βρίσκονται αυτά και με την εκμετάλλευση σνακ-μπαρ ή καφέ-μπαρ, το ελάχιστο ποσό καθαρού εισοδήματος που προσδιορίζεται από την εκμετάλλευση ενοικιαζόμενων διαμερισμάτων προσαυξάνεται για τη δραστηριότητα αυτή κατά ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%), με την προϋπόθεση ότι η εκμετάλλευση του σνακ-μπαρ ή του καφέ-μπαρ αποτελεί παρεπόμενη δραστηριότητα. Το ποσό όμως που προκύπτει από το ποσοστό αυτής της προσαύξησης δεν μπορεί να υπερβαίνει το ελάχιστο ποσό καθαρού εισοδήματος που προσδιορίζεται για τη δραστηριότητα αυτή με βάση τις λοιπές διατάξεις του άρθρου αυτού. Τα δύο προηγούμενα εδάφια εφαρμόζονται ανάλογα και για την περίπτωση α' αυτής της παραγράφου.

5. Στην παράγραφο 13 του άρθρου 33 του ν. 2238/1994 πριν από το τελευταίο εδάφιο προστίθεται εδάφιο, που έχει ως εξής:

Οι διατάξεις της παραγράφου 12 εφαρμόζονται και για τις επιχειρήσεις της παραγράφου αυτής.

6. Στο τέλος της περίπτωσης δ' της παραγράφου 16 του άρθρου 33 του ν. 2238/1994 προστίθενται εδάφια, που έχουν ως εξής:

Επίσης, εξαιρούνται από τις διατάξεις αυτού του άρθρου επιχειρήσεις εγκατεστημένες σε νησιά με πληθυσμό, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή, μέχρι πεντακόσιους (500) κατοίκους. Ειδικά αν οι δήμοι ή οι κοινότητες ή οι οικισμοί με πληθυσμό κάτω από τέσσερις χιλιάδες (4.000) κατοίκους βρίσκονται σε νησιά που έχουν χαρακτηριστεί τουριστικοί τόποι, σύμφωνα με την

κείμενη νομοθεσία, για τις επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες σε μη παραλιακές περιοχές των ως άνω δήμων, κοινοτήτων ή οικισμών, εκτός αυτών που αναφέρονται στις προηγούμενες περιπτώσεις α', β' και γ', το προσδιοριζόμενο ελάχιστο ποσό καθαρού εισοδήματος μειώνεται κατά ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%), επιφυλάσσοντων των διατάξεων του προηγούμενου εδαφίου."

7. Η παράγραφος 19 του άρθρου 33 του ν. 2238/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

"19. Οι διατάξεις αυτού του άρθρου εφαρμόζονται ανάλογα και για τους υποχρέους που αναφέρονται στην παράγραφο 4 του άρθρου 2 αυτού του νόμου, οι οποίοι δεν τηρούν βιβλία ή τηρούν βιβλία πρώτης ή δεύτερης κατηγορίας ή προκειμένου για επιχείρηση παροχής υπηρεσιών και όταν τηρεί προαιρετικά βιβλία τρίτης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων."

8. Στην παράγραφο 23 του άρθρου 33 του ν. 2238/1994 προστίθενται εδάφια, που έχουν ως εξής:

"Ειδικά, για λόγους εκπλήρωσης της στρατιωτικής θητείας, νοσηλείας σε νοσοκομείο ή κλινική, καθώς και φυλάκισης, το εισόδημα που προσδιορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις αυτού του άρθρου μπορεί να αμφισβητηθεί από τον φορολογούμενο, με αίτησή του η οποία υποβάλλεται μέσα στο μεθεπόμενο μήνα από το μήνα που έγινε η εκκαθάριση του φόρου της δήλωσης ενώπιον του προϊσταμένου της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, αν από τα στοιχεία που προσκομίζει και τις εγγραφές των τηρούμενων βιβλίων του, αποδεικνύεται ότι δεν αποκτήθηκε εισόδημα ή αυτό που αποκτήθηκε είναι κατώτερο από αυτό που προσδιορίζεται με τις διατάξεις αυτού του άρθρου. Η αίτηση αυτή δεν αναστέλλει τη βεβαίωση και την εισπράξη του φόρου που οφείλεται. Στην περίπτωση αυτή ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας μπορεί, εφόσον κρίνει το αίτημα βάσιμο, με απόφασή του και με τη σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου επιθεωρητή δημόσιων οικονομικών υπηρεσιών, να αποδεχθεί τη διαγραφή ή τη μείωση, κατά περίπτωση, του ελάχιστου ποσού καθαρού εισοδήματος που προσδιορίζεται με το εκκαθαριστικό σημείωμα με βάση τις διατάξεις αυτού του άρθρου. Στον φορολογούμενο αποστέλλεται με απόδειξη αντίγραφο της απόφασης και στην περίπτωση που θα απορριφθεί το αίτημά του, μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από την υπογραφή της. Αντίγραφο της απόφασης και της αίτησης του φορολογούμενου αποστέλλεται στη Διεύθυνση Φορολογίας Εισοδήματος της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογίας του Υπουργείου Οικονομικών, μέχρι το τέλος του επόμενου μήνα από την υπογραφή της. Τυχόν προσφυγή κατά της απόφασης αυτής ενώπιον του αρμόδιου διοικητικού δικαστηρίου, ασκείται μέσα στις προθεσμίες που ορίζονται στο άρθρο 77 του ν. 4125/1960 (ΦΕΚ 202 Α'), από την ημερομηνία παραλαβής της απόφασης από τον φορολογούμενο. Η υποβολή της παραπάνω αίτησης δεν κωλύει την άσκηση προσφυγής, στην περίπτωση όμως άσκησής της πριν από τη λήψη απόφασης παύει κάθε ενέργεια για τη λήψη απόφασης από τον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας."

9. Για τον προσδιορισμό του ελάχιστου ποσού καθαρού εισοδήματος των εμπορικών επιχειρήσεων της διαχειριστικής περιόδου 1996, για τον υπολογισμό της μισθωτικής αξίας λαμβάνεται υπόψη ποσοστό έξι και εβδομήντα πέντε τοις εκατό (6,75%) του ποσού που προκύπτει από τον πολλαπλασιασμό της πηγής ζώνης

που ίσχυε την 1η Ιανουαρίου 1995, με τον αριθμό των τετραγωνικών μέτρων της επιφάνειας της επαγγελματικής εγκατάστασης. Το προηγούμενο εδάφιο εφαρμόζεται και για την περίπτωση γ' της παραγράφου 3 του άρθρου 51 του ν. 2238/1994.

10. Για τον προσδιορισμό του ελάχιστου ποσού καθαρού εισοδήματος της διαχειριστικής περιόδου 1996, λαμβάνεται υπόψη ο συντελεστής εμπορικότητας που ίσχυε για τον προσδιορισμό του ίδιου εισοδήματος της προηγούμενης διαχειριστικής περιόδου.

11. Για τα εισοδήματα της διαχειριστικής περιόδου 1996, οι διατάξεις του άρθρου 33 του ν. 2238/1994 δεν εφαρμόζονται, για τις επιχειρήσεις των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 13 του άρθρου αυτού, εφόσον όλες οι προβλεπόμενες από το νόμο σχετικές περιοδικές δηλώσεις απόδοσης του φόρου προστιθέμενης αξίας του έτους αυτού έχουν υποβληθεί εμπρόθεσμα και από αυτές προκύπτει ότι δεν πραγματοποιήθηκαν ακαθάριστα έσοδα από τις εκμεταλλεύσεις αυτές.

12. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 51 του ν. 2238/1994 αντικαθίσταται, ως εξής:

"Ως ελάχιστο ποσό καθαρού εισοδήματος από ατομική άσκηση ελευθέρου επαγγέλματος του δικηγόρου, ιατρού, οδοντίατρου, κτηνίατρου, ψυχολόγου, φυσιοθεραπευτή, οικονομολόγου, συμβούλου επιχειρήσεων, λογιστή ή φοροτέχνη και αναλυτή-προγραμματιστή που δεν τηρούν βιβλία, αν και υπόχρεοι, ή τηρούν βιβλία δεύτερης κατηγορίας ή προαιρετικά τρίτης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, θεωρείται εκείνο που προκύπτει από το άθροισμα της επαγγελματικής αμοιβής και της μισθωτικής αξίας της επαγγελματικής εγκατάστασης, κλμακούμενο ανάλογα με τα έτη άσκησης του επαγγέλματος και προσαυξανόμενο με βάση τα κριτήρια που καθορίζονται στις επόμενες παραγράφους."

13. Η παράγραφος 2 του άρθρου 51 του ν. 2238/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

"2. Ως ελάχιστο ποσό καθαρού εισοδήματος, ανεξάρτητα από την πηγή προέλευσης του εισοδήματος αυτού, του καλλιτέχνη ή του τραγουδιστή που παρέχει τις υπηρεσίες του με σύμβαση μίσθωσης εργασίας ή ανεξάρτητων υπηρεσιών σε κέντρα διασκέδασης, αναψυκτήρια ή συναυλίες, ο οποίος δεν τηρεί βιβλία ή τηρεί βιβλία δεύτερης κατηγορίας ή προαιρετικά τρίτης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, θεωρείται αυτό που προκύπτει από τον πολλαπλασιασμό της επαγγελματικής αμοιβής, όπως ορίζεται στην υποεπίπτωση στσ' της περίπτωσης α' της παραγράφου 3 αυτού του άρθρου με τους συντελεστές εμφάνισης (Σ.Ε.), δισκογραφίας (Σ.Δ.) και προβολής (Σ.Π.)."

14. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 11 του άρθρου 51 του ν. 2238/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

"11. Αν το δηλούμενο ποσό εισοδήματος από την άσκηση ελευθέρου επαγγέλματος, όσων δεν τηρούν βιβλία, αν και υπόχρεοι, ή τηρούν βιβλία δεύτερης κατηγορίας ή προαιρετικά τρίτης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, είναι μικρότερο από το ελάχιστο ποσό καθαρού εισοδήματος, όπως προσδιορίζεται αυτό με βάση τις διατάξεις αυτού του άρθρου, η διαφορά προσαυξάνει το εισόδημα που δηλώνεται ως προερχόμενο από την άσκηση ελευθέρου επαγγέλματος και ο φόρος υπολογίζεται στο συνολικό εισόδημα που προκύπτει με αυτόν τον τρόπο."

15. Η παράγραφος 13 του άρθρου 51 του ν. 2238/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

13. Οι διατάξεις του προτελευταίου εδαφίου της περίπτωσης δ' της παραγράφου 16, των παραγράφων 20, 21, 22, 23 και του τρίτου εδαφίου της παραγράφου 24 του άρθρου 33 εφαρμόζονται ανάλογα και στις περιπτώσεις αυτού του άρθρου.

16. Τα τρία πρώτα εδάφια της περίπτωσης β' της παραγράφου 3 του άρθρου 51 του ν. 2238/1994 αντικαθίστανται ως εξής:

β) Ως συντελεστής εμφάνισης ορίζεται η μονάδα προσαυξημένη με κλάσμα που έχει αριθμητή τον αριθμό των εμφανίσεων του καλλιτέχνη ή του τραγουδιστή στα κέντρα διασκέδασης, αναψυκτήρια ή συναυλίες και παραιομαστή τον αριθμό τριακόσια τριάντα (330).

(αριθμός εμφανίσεων)

$$1 + \frac{\text{-----}}{330}$$

Ως συντελεστής διακογραφίας ορίζεται η μονάδα προσαυξημένη με κλάσμα που έχει αριθμητή τον αριθμό των διατεθέντων στην αγορά δίσκων, κασετών και λοιπών συναφών, μειωμένου όμως κατά τον αριθμό χίλια πεντακόσια (1500) και παραιομαστή τον αριθμό τριάντα χιλιάδες (30.000).

(αριθμός διατεθέντων δίσκων και συναφών - 1500)

$$1 + \frac{\text{-----}}{30.000}$$

Ως συντελεστής προβολής ορίζεται η μονάδα προσαυξημένη με κλάσμα που έχει αριθμητή το γινόμενο του αριθμού εμφανίσεων στα κέντρα διασκέδασης, αναψυκτήρια ή συναυλίες με τον αριθμό των διατεθέντων δίσκων, κασετών και λοιπών συναφών και παραιομαστή το διπλάσιο ποσό της επαγγελματικής αμοιβής, όπως αυτή ορίζεται στην υποπερίπτωση στ' της περίπτωσης α' της παραγράφου 3 αυτού του άρθρου.

(αριθμός εμφανίσεων Χ αριθμός διατεθέντων δίσκων και συναφών)

$$1 + \frac{\text{-----}}{\text{επαγγελματική αμοιβή Χ 2}}$$

17. Η υποπερίπτωση αα' της περίπτωσης β' της παραγράφου 3 του άρθρου 51 του ν. 2238/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

αα) Κάθε συναυλία προσμετράται με τρεις (3) εμφανίσεις.

18. Η ισχύς των διατάξεων των δύο προηγούμενων παραγράφων αρχίζει από 1ης Ιανουαρίου 1996 για τα εισοδήματα που αποκτώνται από την ημερομηνία αυτή και μετά.

Άρθρο 8

Κίνητρα ανάπτυξης μικρών νησιών

Στο ν. 2238/1994 προστίθεται άρθρο 118, που έχει ως εξής:

Άρθρο 118

Κίνητρα ανάπτυξης μικρών νησιών

1. Για τα φυσικά πρόσωπα που κατοικούν μόνιμα σε νησιά με πληθυσμό, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή, κάτω από τρεις χιλιάδες εκατό (3.100) κατοίκους, το ποσό του πρώτου κλιμακίου εισοδήματος της κλίμακας της παραγράφου 1 του άρθρου 9, προκειμένου να υπολογισθεί ο φόρος που αναλογεί στο εισόδημά τους, αυξάνεται σε τρία εκατομμύρια (3.000.000) δραχμές. Τα

επόμενα κλιμάκια εισοδήματος της κλίμακας παραμένουν ως έχουν.

2. Για τα νομικά πρόσωπα, κοινοπραξίες και κοινωνίες αστικού δικαίου οι συντελεστές φορολογίας που προβλέπονται από την παράγραφο 1 των άρθρων 10 και 109 μειώνονται κατά ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%) για τα κέρδη που προκύπτουν από δραστηριότητες οι οποίες ασκούνται στα νησιά της παραγράφου 1.

3. Καταργείται ο κατά περίπτωση επιβαλλόμενος Ειδικός Φόρος Τραπεζικών Εργασιών των άρθρων 6 έως και 16 του ν. 1676/1986 (ΦΕΚ 204 Α') και η εισφορά του άρθρου 1 του ν. 128/1975 (ΦΕΚ 178 Α') στα δάνεια και πιστώσεις, που χορηγούνται στα πρόσωπα των παραγράφων 1 και 2, καθώς και στους τόκους και προμήθειες των δανείων και πιστώσεων αυτών τα οποία χρησιμοποιούνται αποκλειστικά σε δραστηριότητες που ασκούνται σε νησιά της παραγράφου 1.

4. Οι φορολογικοί συντελεστές μεταβίβασης ακινήτων του άρθρου 4 του α.ν. 1521/1950 μειώνονται κατά ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%) για αγορά ακινήτων ή εμπράγματων δικαιωμάτων επί ακινήτων στα νησιά της παραγράφου 1, εφόσον η αγορά αυτή γίνεται από φυσικά πρόσωπα μόνιμους κατοίκους των νησιών αυτών. Επίσης κατά σαράντα τοις εκατό (40%) μειώνεται ο φόρος που προκύπτει για γονική παροχή ακινήτων που βρίσκονται στις πιο πάνω περιοχές, εφόσον ο δικαιούχος αυτής είναι μόνιμος κάτοικος των νησιών αυτών.

5. Οι ως άνω φορολογικές απαλλαγές και μειώσεις παρέχονται για μία δεκαετία από τη δημοσίευση του παρόντος.

6. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού.

Άρθρο 9

Τεκμήρια δαπανών διαδίωξης

1. Η περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 16 του ν. 2238/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

α) Το ετήσιο τεκμαρτό ή καταβαλλόμενο μίσθωμα για δευτερεύουσα κατοικία, γενικώς, εφόσον η επιφάνειά της υπερβαίνει τα εκατό (100) τετραγωνικά μέτρα, το οποίο πολλαπλασιάζεται με συντελεστή δύο (2). Αν ο φορολογούμενος, η σύζυγός του και τα πρόσωπα που συνοικούν με αυτόν και τον βαρύνουν έχουν στην κατοχή ή στην κυριότητά τους περισσότερα ακίνητα με συνολική επιφάνεια άνω των εκατό (100) τετραγωνικών μέτρων, τα οποία χρησιμοποιούνται από αυτούς ως δευτερεύουσα κατοικία, τότε για τον υπολογισμό του πραγματικού ή του τεκμαρτού μισθωμάτων τους λαμβάνονται υπόψη όλες οι μισθούμενες ή ιδιοκτητούμενες κατοικίες τους. Κατ' εξαίρεση, δεν λαμβάνεται υπόψη η τεκμαρτή δαπάνη για δευτερεύουσα κατοικία με επιφάνεια μέχρι εκατό (100) τετραγωνικά μέτρα, που βρίσκεται σε χωριό ή πόλη με πληθυσμό κάτω από πέντε χιλιάδες (5.000) κατοίκους και η οποία περιήλθε στον φορολογούμενο ή τη σύζυγό του από κληρονομία, προίκα ή γονική παροχή, εκτός από τις κατοικίες που βρίσκονται σε περιοχές, οι οποίες χαρακτηρίζονται κατά την κείμενη νομοθεσία ως τουριστικοί τόποι.

2. Ο πίνακας του πρώτου εδαφίου της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 16 του ν. 2238/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

Φορολογήσιμοι Ιπποι αυτοκινήτου	Ετήσια τεκμαρτή δαπάνη διαβίωσης (σε δραχμές)	Μήκος σκάφους	Ετήσια τεκμαρτή δαπάνη διαβίωσης (σε δραχμές)
μέχρι 7	1.500.000	Μέχρι 8 μέτρα	3.300.000
8	1.900.000	πάνω από 8 και μέχρι 10 μέτρα	5.900.000
9	2.450.000	πάνω από 10 και μέχρι 12 μέτρα	8.600.000
10	3.000.000	πάνω από 12 και μέχρι 14 μέτρα	11.500.000
11	3.600.000	πάνω από 14 και μέχρι 16 μέτρα	14.700.000
12	4.350.000	πάνω από 16 και μέχρι 18 μέτρα	18.300.000
13	5.100.000	πάνω από 18 και μέχρι 20 μέτρα	22.400.000
14	6.300.000	πάνω από 20 και μέχρι 22 μέτρα	27.100.000
15	8.200.000	πάνω από 22 και μέχρι 24 μέτρα	32.500.000
16	10.400.000	πάνω από 24 και μέχρι 26 μέτρα	38.700.000
17	12.800.000	πάνω από 26 και μέχρι 28 μέτρα	45.800.000
18	15.300.000	πάνω από 28 και μέχρι 30 μέτρα	53.900.000
19	17.900.000	πάνω από 30 και μέχρι 32 μέτρα	63.100.000
20	20.600.000	πάνω από 32 μέτρα	70.500.000
21	23.400.000		
22 - 23	26.400.000		
24 - 25	29.700.000		
26 - 27	33.400.000		
28 και άνω	35.000.000		

3. Τα ποσοστά μείωσης της τεκμαρτής δαπάνης των επιβατικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης λόγω παλαιότητας αυτών, που προβλέπονται από τις υποπεριπτώσεις αα', ββ' και γγ' της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 16 του ν. 2238/1994 ορίζονται σε δεκαπέντε τοις εκατό (15%), είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) και σαράντα τοις εκατό (40%) αντίστοιχα.

4. Η περίπτωση δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 16 του ν. 2238/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

δ) Η ετήσια δαπάνη που καταβάλλεται για οικιακούς βοηθούς, οδηγούς αυτοκινήτων, δασκάλους και λοιπό προσωπικό, πολλαπλασιάζεται με συντελεστή δύο (2). Αν ο φορολογούμενος απασχολεί ένα μόνο οικιακό βοηθό, η καταβαλλόμενη γι' αυτόν ετήσια δαπάνη δεν αποτελεί τεκμήριο, όταν ο ίδιος ή πρόσωπο που συνοικεί με αυτόν και τον βαρύνει παρουσιάζει αναπηρία εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και πάνω από διανοητική καθυστέρηση ή φυσική αναπηρία ή έχει ηλικία πάνω από εξήντα πέντε (65) ετών.

5. Η περίπτωση ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 16 του ν. 2238/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

ε) Η ετήσια τεκμαρτή δαπάνη σκαφών αναψυχής ιδιωτικής χρήσης κυριότητας ή κατοχής του φορολογούμενου, της συζύγου του ή των προσώπων που τους βαρύνουν κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου, η οποία ορίζεται ως εξής:

αα) Για μηχανοκίνητα σκάφη ανοικτού τύπου, ταχύπλοα και μη, ολικού μήκους μέχρι τρία (3) μέτρα στο ποσό των τετρακοσίων χιλιάδων (400.000) δραχμών, που προσυξάνεται με το ποσό των διακοσίων χιλιάδων (200.000) δραχμών για κάθε μέτρο μήκους πάνω από τα τρία (3) μέτρα.

ββ) Προκειμένου για ιστιοφόρα ή μηχανοκίνητα ή μικτά σκάφη, με χώρο ενδιαίτησης, η τεκμαρτή δαπάνη υπολογίζεται βάσει των μέτρων ολικού μήκους του σκάφους ως εξής:

Τα ποσά της ετήσιας τεκμαρτής δαπάνης αυτής της υποπερίπτωσης μειώνονται κατά ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) προκειμένου για ιστιοφόρα ναυταθλητικά σκάφη που χρησιμοποιούνται για ναυταθλητικούς αγώνες. Για τη μείωση αυτή απαιτείται σχετική βεβαίωση που χορηγείται από την Ελληνική Ιστιοπλοϊκή Ομοσπονδία θεωρημένη από τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού.

Η τεκμαρτή δαπάνη από κάθε σκάφος μειώνεται ανάλογα με την παλαιότητά του κατά ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%), αν έχει περάσει χρονικό διάστημα πάνω από πέντε (5) έτη και μέχρι δέκα (10) έτη από το έτος που νηολογήθηκε για πρώτη φορά και είκοσι τοις εκατό (20%), αν έχει περάσει χρονικό διάστημα πάνω από δέκα (10) έτη.

Προκειμένου για σκάφη με μόνιμο πλήρωμα ναυτολογημένο για ολόκληρο ή μέρος του έτους, στην παραπάνω δαπάνη προστίθεται και η αμοιβή του πληρώματος πολλαπλασιαζόμενη με συντελεστή δύο (2). Τα σκάφη επαγγελματικής χρήσης δεν λαμβάνονται υπόψη για το τεκμήριο της δαπάνης. Οι διατάξεις της περίπτωσης β', εκτός αυτών που αναφέρονται στην ακινησία των αυτοκινήτων, εφαρμόζονται ανάλογα και στην περίπτωση αυτή.

6. Οι υποπεριπτώσεις αα', ββ' και γγ' της περίπτωσης στ' της παραγράφου 1 του άρθρου 16 του ν. 2238/1994 αντικαθίστανται ως εξής:

αα) Για αεροσκάφη με κινητήρα κοινό, εσωτερικής καύσης και στροβιλοελικοφόρα, καθώς και ελικοπτερα, στο ποσό των εννέα εκατομμυρίων (9.000.000) δραχμών για τους εκατόν πενήντα (150) πρώτους ίππους, που προσυξάνεται με το ποσό των εβδομήντα πέντε χιλιάδων (75.000) δραχμών για κάθε ίππο πάνω από τους εκατόν πενήντα (150) ίππους του κινητήρα αυτών.

ββ) Για αεροσκάφη αεριοπρωθούμενα (JET) στο ποσό των είκοσι επτά χιλιάδων (27.000) δραχμών για κάθε λίμπρα ώθησης.

γγ) Για ανεμόπτερα στο ποσό του ενός εκατομμυρίου οκτακοσίων χιλιάδων (1.800.000) δραχμών.

7. Στο τέλος της περίπτωσης δ' της παραγράφου 2 του άρθρου 19 του ν. 2238/1994 προστίθεται υποπερίπτωση γγ', που έχει ως εξής:

γγ) που είχαν διαμείνει πέντε (5) τουλάχιστον συνεχή χρόνια στην αλλοδαπή και το επικαλούμενο ποσό συναλλάγματος προέρχεται από καταθέσεις στο όνομά τους ή στο όνομα του άλλου συζύγου σε τράπεζα της Ελλάδας ή σε υποκατάστημα ελληνικής τράπεζας στο εξωτερικό κατά το χρόνο που διέμεναν στην αλλοδαπή ή από καταθέσεις τους μέσα σε ένα (1) χρόνο από τη μετοικεσία τους στην Ελλάδα χωρίς το συναλλάγμα αυτό να έχει επανεξαχθεί στην αλλοδαπή. Η προϋπόθεση της μη επανεξαγωγής του συναλλάγματος δεν απαιτείται για το ποσό εκείνο του συναλλάγματος που έχει επανεξαχθεί στην αλλοδαπή για την απόκτηση περιουσιακού στοιχείου από εκείνα που αναφέρονται στο άρθρο 17, εφόσον η δαπάνη για την απόκτηση αυτού του στοιχείου έχει ληφθεί υπόψη κατά την εφαρμογή των άρθρων 17 ή 19.

8. Η περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 61 του ν. 2238/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

α) Οι κύριοι ή κάτοχοι επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης ή ημιφορτηγού - εκτός από αγροτικό ημιφορτηγό - ή μοτοσυκλέτας από 500 κυβικά εκατοστά και πάνω ή κότερου ή θαλαμηγού ή σκάτου ή αεροσκάφους ή αυτοκινήτου μικτής χρήσης ή αυτοκινήτου τύπου JEEP ή σκαφών αναψυχής, καθώς και όσοι έχουν στη διάθεσή τους για τις ατομικές ή οικογενειακές τους ανάγκες τέτοιου είδους μεταφορικά μέσα, τα οποία ανήκουν είτε στη σύζυγό τους είτε στα μέλη που τους βαρύνουν είτε σε εταιρίες στις οποίες αυτοί μετέχουν ως εταίροι, διαχειριστές εταίροι ή είναι πρόεδροι ή διοικητές ή διευθύνοντες ή εντεταλμένοι σύμβουλοι ανώνυμης εταιρίας.

Άρθρο 10

Αυτοτελής φορολόγηση

1. Το άρθρο 5 του Ζ' Ψηφίσματος του έτους 1975 (ΦΕΚ 23 Α') της Ε' Αναθεωρητικής Βουλής, όπως ισχύει σήμερα, αντικαθίσταται ως εξής:

Άρθρο 5

1. Το ποσό που απομένει μετά την αφαίρεση από τη βουλευτική αποζημίωση, συμπεριλαμβανομένου και του επιδόματος οικογενειακών βαρών του άρθρου 11 του ν. 1505/1984, των ποσών των κρατήσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 1, όπως διαμορφώνεται κάθε φορά με νόμους, καθώς και της κράτησης για ασφαλιστικές εισφορές για τον κλάδο σύνταξης, που βαρύνουν αυτό το εισόδημα, θεωρείται ως εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες και φορολογείται αυτοτελώς με βάση τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 9 του ν. 2238/1994, εξαντλούμενης της φορολογικής υποχρέωσης για το εισόδημα αυτό. Αν ο βουλευτής, εκτός από τη βουλευτική αποζημίωση, αποκτά και άλλα εισοδήματα, τότε οι εκπώσεις που προβλέπονται από το άρθρο 8 του ν. 2238/1994 ενεργούνται κατ' επιλογή του δικαιούχου, μετά από σχετική δήλωσή του, που συνυποβάλλει στην αρμόδια δημόσια οικονομική υπηρεσία με την ετήσια δήλωσή του φορολογίας εισοδήματος, είτε κατά την εκκαθάριση του φόρου εισοδήματος, ο οποίος αναλογεί στο ποσό της βουλευτικής αποζημίωσης που φορολογείται αυτοτελώς, είτε από τα άλλα εισοδήματά του που φορολογούνται με τις γενικές διατάξεις του ν. 2238/1994. Επίσης, αν ο βουλευτής αποκτά και άλλα εισοδήματα, τότε στο

φόρο που αναλογεί με βάση τις γενικές διατάξεις του ν. 2238/1994 σε αυτά τα εισοδήματά του, προστίθεται ο φόρος, ο οποίος προκύπτει με την εφαρμογή αναλογικού συντελεστή πέντε τοις εκατό (5%) στο τμήμα του φορολογούμενου εισοδήματος μέχρι του ποσού του εισοδήματος του πρώτου κλιμακίου αυτής της κλίμακας. Για τον υπολογισμό του ποσού των οικογενειακών δαπανών της περίπτωσης θ' της παραγράφου 1 του άρθρου 8 του ν. 2238/1994 που αναλογεί στον κάθε σύζυγο, ως φορολογούμενο εισόδημα του βουλευτή θεωρείται το άθροισμα του εισοδήματος από τη βουλευτική αποζημίωση που φορολογείται αυτοτελώς και το σύνολο των τυχόν άλλων εισοδημάτων του που φορολογούνται με τις γενικές διατάξεις. Σε κάθε περίπτωση οι μειώσεις του φόρου που προβλέπονται από τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 9 του ν. 2238/1994 ενεργούνται από το συνολικό φόρο της βουλευτικής αποζημίωσης και των άλλων εισοδημάτων του.

2. Το ποσό του φόρου εισοδήματος, που παρακρατείται από το τμήμα της βουλευτικής αποζημίωσης που υπόκειται σε αυτατελή φορολογία, υπολογίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά για τον προσδιορισμό του φόρου που παρακρατείται από το εισόδημα μισθωτών υπηρεσιών. Η παρακράτηση του φόρου ενεργείται κατά την καταβολή της βουλευτικής αποζημίωσης στους δικαιούχους.

3. Οι διατάξεις των παραγράφων 2, 3 και 5 του άρθρου 83 του ν. 2238/1994 εφαρμόζονται ανάλογα.

4. Στην περίπτωση που, από δύο ή περισσότερες αιτίες καταβάλλονται στον ίδιο δικαιούχο, μέσα στο οικείο έτος, χρηματικά ποσά που φορολογούνται με τις διατάξεις αυτού του άρθρου, οι διατάξεις της παραγράφου 1 εφαρμόζονται στο άθροισμα αυτών των χρηματικών ποσών.

5. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, οι οποίες δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζεται κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια για την εφαρμογή αυτών των διατάξεων.

2. Η παράγραφος 4 του άρθρου 6 του Ζ' Ψηφίσματος του έτους 1975 της Ε' Αναθεωρητικής Βουλής αντικαθίσταται ως εξής:

4. Τα κατά τα ανωτέρω καταβαλλόμενα έξοδα παράστασης φορολογούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5.

3. Η παράγραφος 2 του άρθρου 1 του ν. 565/1977 (ΦΕΚ 85 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

2. Στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας καταβάλλεται μηνιαίως, ως έξοδα παράστασης, ποσό ίσο προς το τρίτο της χορηγίας αυτού, το οποίο δεν υπόκειται σε κράτηση. Τα κατά τα ανωτέρω καταβαλλόμενα έξοδα παράστασης φορολογούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 του Ζ' Ψηφίσματος του έτους 1975 της Ε' Αναθεωρητικής Βουλής.

4. Η παράγραφος 1 του άρθρου 32 του ν. 1489/1984 (ΦΕΚ 170 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

1. Οι διατάξεις του άρθρου 5 του Ζ' Ψηφίσματος του έτους 1975 της Ε' Αναθεωρητικής Βουλής εφαρμόζονται και στις συντάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του ν. 8/τος 99/1974 (ΦΕΚ 295 Α').

5. Από την ισχύ της παραγράφου 1 αυτού του άρθρου καταργούνται οι διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του Ζ' Ψηφίσματος του έτους 1975 της Ε' Αναθεωρητικής Βουλής, καθώς και οι διατάξεις των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 22 του ν. 2214/1994 (ΦΕΚ 75 Α').

6. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 9 του ν. 2238/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

“Ειδικά, ο φόρος στις αμοιβές που αποκτά το ιπτάμενο προσωπικό της πολιτικής αεροπορίας από την παροχή υπηρεσιών σε αεροσκάφη υπολογίζεται με αναλογικό συντελεστή δέκα τοις εκατό (10%) στις αμοιβές που αποκτώνται στο ημερολογιακό έτος 1997, δώδεκα και μισό τοις εκατό (12,5%) στις αμοιβές που αποκτώνται στο ημερολογιακό έτος 1998 και δεκαπέντε τοις εκατό (15%) στις αμοιβές που αποκτώνται στο ημερολογιακό έτος 1999 και επόμενα. Επίσης, ο φόρος στις αμοιβές που αποκτούν οι αξιωματικοί του εμπορικού ναυτικού και το κατώτερο πλήρωμα από την παροχή υπηρεσιών σε εμπορικά πλοία, υπολογίζεται με αναλογικό συντελεστή οκτώ τοις εκατό (8%) για τους αξιωματικούς και τέσσερα τοις εκατό (4%) για το κατώτερο πλήρωμα στις αμοιβές που αποκτώνται στο ημερολογιακό έτος 1997 και εννέα τοις εκατό (9%) για τους αξιωματικούς και έξι τοις εκατό (6%) για το κατώτερο πλήρωμα στις αμοιβές που αποκτώνται στο ημερολογιακό έτος 1998 και επόμενα”.

7. Η παράγραφος 7 του άρθρου 12 του ν. 2238/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

“7. Εξαιρούνται από τη φορολογία που επιβάλλεται με αυτό το άρθρο, οι τόκοι που προκύπτουν από:

α) Οποιαδήποτε μορφή κατάθεσης μη μόνιμων κατοίκων Ελλάδας σε τράπεζες που είναι στην Ελλάδα ή το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο, εφόσον το ποσό αυτών είναι σε ξένο νόμισμα.

β) Εκούσιες καταθέσεις όψεως ή ταμιευτηρίου μη μόνιμων κατοίκων Ελλάδας στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, εφόσον το ποσό αυτών είναι σε ξένο νόμισμα.

γ) Καταθέσεις στεγαστικού ταμιευτηρίου, εφόσον το προϊόν τους χρησιμοποιείται αποκλειστικά για την εξασφάλιση στεγαστικού δανείου προς απόκτηση πρώτης κατοικίας του φορολογουμένου.

δ) Καταθέσεις σε δραχμές μετατρέψιμες σε συνάλλαγμα μη μόνιμων κατοίκων Ελλάδας, στις οποίες όμως δεν περιλαμβάνονται οι τόκοι των καταθέσεων από ομόλογα ή από ομολογιακά δάνεια με ρήτρα ξένου νομίσματος.

ε) Καταθέσεις τραπεζών και πιστωτικών ιδρυμάτων που λειτουργούν με τη μορφή αμιγούς πιστωτικού συνεταιρισμού του ν.1667/1986 (ΦΕΚ 196 Α') σε άλλες τράπεζες, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται και οι υποχρεωτικές ή μη καταθέσεις αυτών στην Τράπεζα της Ελλάδος, καθώς και από καταθέσεις του Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου και του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων στην Τράπεζα της Ελλάδος.

στ) Ομόλογα ή ομολογιακά δάνεια γενικά, που έχουν εκδοθεί ή έχουν συναφθεί μέχρι και την 31η Δεκεμβρίου 1990, καθώς και οι τόκοι από ομολογιακά δάνεια σε συνάλλαγμα, που εκδίδονται από την Τράπεζα της Ελλάδος από την 1η Ιανουαρίου 1991 και μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 1996.

ζ) Καταθέσεις σε δραχμές που προέρχονται από εισαγωγή συναλλάγματος μη κατοίκων Ελλάδας.

η) Προθεσμιακές καταθέσεις σε ξένο νόμισμα, που έχουν συναφθεί από μόνιμους κατοίκους Ελλάδας μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 1996 και για το χρονικό διάστημα μέχρι την πρώτη ανανέωσή τους μετά από αυτή την ημερομηνία.”

8. Στο άρθρο 13 του ν. 2238/1994 προστίθενται παράγραφοι 9, 10 και 11, που έχουν ως εξής:

“9. Οι πάσης φύσεως παροχές που χορηγούνται στα πρόσωπα που εκλέγονται για τον πρώτο και δεύτερο βαθμό της τοπικής αυτοδιοίκησης φορολογούνται αυτοτελώς με συντελεστή φόρου δεκαπέντε τοις εκατό (15%). Ο φόρος που προκύπτει παρακρατείται κατά την πληρωμή. Για την απόδοση του φόρου αυτού εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 60. Με την παρακράτηση αυτού του φόρου εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση από το φόρο εισοδήματος των δικαιούχων για τις ως άνω παροχές.

10. Οι αμοιβές που καταβάλλονται από το Ελληνικό Δημόσιο, τους δήμους και τις κοινότητες του Κράτους, τον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού (Ε.Ο.Τ.), το Ευρωπαϊκό Πολιτιστικό Κέντρο Δελφών, τον Οργανισμό Μεγάρου Μουσικής Αθηνών, τον Οργανισμό Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης - Θεσσαλονίκη 1997 - καθώς και το σύλλογο “Οι φίλοι της Μουσικής” σε ξένα καλλιτεχνικά συγκροτήματα ή μεμονωμένους καλλιτέχνες ξένων χωρών, για τη συμμετοχή τους σε καλλιτεχνικές εκδηλώσεις, φορολογούνται αυτοτελώς με συντελεστή φόρου δεκαπέντε τοις εκατό (15%). Ο φόρος που προκύπτει παρακρατείται κατά την πληρωμή. Για την απόδοση του φόρου αυτού εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 60. Με την παρακράτηση αυτού του φόρου εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση από το φόρο εισοδήματος των δικαιούχων για τις ως άνω αμοιβές.

11. Τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται σε αθλητές εθνικών ομάδων, ως επιβράβευση αυτών από το Δημόσιο, λόγω επίτευξης διεθνών στόχων ατομικώς ή ομαδικώς, φορολογούνται αυτοτελώς με συντελεστή φόρου είκοσι τοις εκατό (20%). Ο φόρος που προκύπτει παρακρατείται κατά την πληρωμή. Για την απόδοση του φόρου αυτού εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 60. Με την παρακράτηση αυτού του φόρου εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση από το φόρο εισοδήματος των δικαιούχων για τα ποσά αυτά.”

9. Τα τρία πρώτα εδάφια της παραγράφου 2 του άρθρου 14 του ν. 2238/1994 αντικαθίστανται ως εξής:

“2. Τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται στους ποδοσφαιριστές, καλαθοσφαιριστές, προπονητές, καθώς και τους άλλους αμειβόμενους αθλητές, κατά περίπτωση, από τις πόδοσφαιρικές ανώνυμες εταιρίες ή τα αναγνωρισμένα αθλητικά σωματεία, κατά την υπογραφή του συμβολαίου μετεγγραφής ή την ανανέωση του συμβολαίου συνεργασίας, φορολογούνται αυτοτελώς με συντελεστή φόρου είκοσι τοις εκατό (20%). Ο φόρος που προκύπτει παρακρατείται κατά την πληρωμή. Για την απόδοση του φόρου αυτής της παραγράφου εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 60. Με την παρακράτηση του φόρου που ενεργείται σύμφωνα με τα πιο πάνω εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση από το φόρο εισοδήματος για τα ποσά αυτά. Οι δικαιούχοι μπορούν να περιλάβουν το σύνολο αυτών των ποσών στην ετήσια δήλωση φορολογίας εισοδήματος του οικείου οικονομικού έτους, για να φορολογηθούν με βάση την κλίμακα του άρθρου 9. Στην περίπτωση αυτή, για το συμπληρωματικό του φόρου που παρακρατήθηκε εφαρμόζονται οι διατάξεις του ίδιου άρθρου 9.”

10. Στο άρθρο 14 του ν. 2238/1994 προστίθενται παράγραφοι 4, 5, 6 και 7, που έχουν ως εξής:

“4. Το καθαρό ποσό των αποδοχών που παίρνουν τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 47 ως μισθωτοί από τους εργοδότες που α-

ναφέρονται στην ίδια παράγραφο, κατά το τμήμα που απομένει μετά την αφαίρεση από αυτό του καθαρού ποσού των αποδοχών, τις οποίες αυτοί θα έπαιρναν αν υπηρετούσαν στο εσωτερικό, φορολογείται αυτοτελώς με συντελεστή φόρου δεκαπέντε τοις εκατό (15%). Ο φόρος που προκύπτει παρακρατείται κατά την πληρωμή. Για την απόδοση του φόρου αυτής της παραγράφου εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 59. Με την παρακράτηση του φόρου που ενεργείται σύμφωνα με τα πιο πάνω εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση από το φόρο εισοδήματος για το ποσό αυτό των αποδοχών.

5. Οι διατάξεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 4 του άρθρου 45 δεν εφαρμόζονται για τα ποσά των αποζημιώσεων που καταβάλλονται σύμφωνα με τις οικείες συλλογικές συμβάσεις εργασίας στους υπαλλήλους των δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών, καθώς και στα πρόσωπα που εκλέγονται για τον πρώτο και δεύτερο βαθμό της τοπικής αυτοδιοίκησης, για τις εκτός έδρας δαπάνες υπηρεσίας που τους έχουν ανατεθεί. Τα ποσά αυτά φορολογούνται αυτοτελώς με συντελεστή φόρου δεκαπέντε τοις εκατό (15%). Το ποσό του φόρου που προκύπτει παρακρατείται κατά την καταβολή των αποζημιώσεων αυτών από τον υπόχρεο για την καταβολή τους. Για την απόδοση του φόρου αυτής της παραγράφου εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 59. Με την παρακράτηση αυτή εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση των δικαιούχων για το ποσό αυτό των αμοιβών.

6. Από την αποζημίωση που καταβάλλεται στους δικαιούχους από τους λογαριασμούς των Δικαιώματα Εκτελέσεως Τελωνειακών Εργασιών (Δ.Ε.Τ.Ε.), Δικαιώματα Εκτελέσεως Χημικών Εργασιών (Δ.Ε.Χ.Ε.) και Δικαιώματα Βεβαίωσης και Είσπραξης Εσόδων υπέρ Τρίτων (ΔΙ.Β.Ε.Ε.Τ.), καθώς και από τα ποσοστά που προβλέπονται από τις παραγράφους 7 και 38 του άρθρου 27 του ν. 2166/1993 (ΦΕΚ 137 Α'), ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) φορολογείται αυτοτελώς με συντελεστή φόρου δεκαπέντε τοις εκατό (15%). Το ποσό του φόρου που προκύπτει παρακρατείται κατά την καταβολή των αποζημιώσεων αυτών από τον υπόχρεο για την καταβολή τους. Για την απόδοση του φόρου αυτής της παραγράφου εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 59. Με την παρακράτηση αυτή εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση των δικαιούχων για το ποσό αυτό των αμοιβών.

7. Τα ειδικά επιδόματα επικίνδυνης εργασίας: πτητικό, καταδυτικό, ναρκαλιείας, αλεξιπτωτιστών, δυνών και υποβρύχων καταστροφών, που καταβάλλονται σε αξιωματικούς, υπαξιωματικούς και οπλίτες των ενόπλων δυνάμεων, των σωμάτων ασφαλείας, της πυροσβεστικής υπηρεσίας και του λιμενικού σώματος, το επίδομα ναρκαλιείας που καταβάλλεται σε ιδιώτες, οι οποίοι παρέχουν υπηρεσίες ναρκαλιείας με οποιαδήποτε σχέση στα Υπουργεία Εθνικής Άμυνας, Δημόσιας Τάξης και Εμπορικής Ναυτιλίας, καθώς και τα επιδόματα επικίνδυνης εργασίας που καταβάλλονται στους δικαιούχους, με βάση την παράγραφο 5 του άρθρου 14 του ν. 1505/1984 (ΦΕΚ 194 Α') και την περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 7 του ν. 1711/1987 (ΦΕΚ 109 Α'), φορολογούνται αυτοτελώς με συντελεστή φόρου δεκαπέντε τοις εκατό (15%). Το ποσό του φόρου που προκύπτει παρακρατείται κατά την καταβολή των αποζημιώσεων αυτών από τον υπόχρεο για την καταβολή τους. Για την απόδοση του φόρου αυτής της παραγράφου εφαρ-

μόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 59. Με την παρακράτηση αυτή εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση των δικαιούχων για το ποσό αυτό των αμοιβών.

11. Οι διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 14 του ν. 2238/1994 εφαρμόζονται για τα ποσά των αποζημιώσεων που καταβλήθηκαν από 1ης Ιανουαρίου 1996 και μετά στο προσωπικό της Δημόσιας Επιχείρησης Ηλεκτρισμού για τις εκτός έδρας δαπάνες υπηρεσίας που τους έχουν ανατεθεί.

Η απόδοση του φόρου αυτού για τις αποζημιώσεις που καταβλήθηκαν εντός του έτους 1996 θα γίνει στην αρμόδια δημόσια οικονομική υπηρεσία μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του μηνός Μαρτίου 1997.

Άρθρο 11

Αυτοτελής φορολόγηση εισοδήματος από ομόλογα ή έντοκα γραμμάτια του Ελληνικού Δημοσίου

1. Στο άρθρο 12 του ν. 2238/1994 προστίθενται παράγραφοι 8 και 9, που έχουν ως εξής:

8. Ομοίως επιβάλλεται φόρος εισοδήματος στους τόκους, οι οποίοι αποκτώνται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα, ενώσεις προσώπων ή ομάδες περιουσίας, χωρίς να εξετάζεται η ιθαγένεια και ο τόπος που διαμένουν ή κατοικούν ή έχουν την έδρα τους και προκύπτουν από εθνικά δάνεια που εκδίδονται με έντοκα γραμμάτια ή ομολογίες από την 1η Ιανουαρίου 1997 και μετά. Ο φόρος υπολογίζεται με συντελεστή επτά και μισό τοις εκατό (7,5%) στο ποσό των τόκων που προκύπτουν από την επένδυσή κεφαλαίων σε ομόλογα ή έντοκα γραμμάτια του Ελληνικού Δημοσίου. Ο φόρος αυτός για τα έντοκα γραμμάτια του Ελληνικού Δημοσίου, που εκδίδονται με φυσικούς τίτλους ή με τη μορφή άυλων τίτλων, προεισπράττεται κατά την έκδοσή τους, ενώ για τα ομόλογα ο φόρος παρακρατείται κατά το χρόνο της εξαργύρωσης των τοκομεριδίων τους από τα πρόσωπα που είναι εξουσιοδοτημένα από την Τράπεζα της Ελλάδος για την εξόφλησή τους ή κατά τη λήξη τους, όταν πρόκειται για ομόλογα χωρίς τοκομερίδια (zero coupon). Σε περίπτωση σιωπηρής ανανέωσης εντόκων γραμματίων για τους τόκους που προκύπτουν στο διάστημα που διαρκεί η ανανέωση, γίνεται παρακράτηση του φόρου που αναλογεί κατά το χρόνο της εξόφλησής τους. Με την προείσπραξη ή την παρακράτηση του φόρου αυτού εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση των δικαιούχων για τα εισοδήματα αυτά. Ο κατά τα ανωτέρω παρακρατούμενος φόρος, στις περιπτώσεις που προβλέπεται παρακράτηση φόρου, αποδίδεται με εφάπαξ καταβολή στο Δημόσιο, με την υποβολή δήλωσης, από το πρόσωπο που διενήργησε την παρακράτηση, στη δημόσια οικονομική υπηρεσία στην περιφέρεια της οποίας αυτός έχει την έδρα του κεντρικού, εντός του πρώτου δεκαπενθημέρου του επόμενου μήνα που έγινε η παρακράτηση του φόρου. Οι διατάξεις των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου αυτού έχουν ανάλογη εφαρμογή και επί των τόκων που προκύπτουν από τα ομόλογα ή έντοκα γραμμάτια του Ελληνικού Δημοσίου. Αν ο δικαιούχος των τόκων που προκύπτουν από ομόλογα είναι πρόσωπο που είναι εξουσιοδοτημένο από την Τράπεζα της Ελλάδος, για την εξόφληση των εντόκων αυτών τίτλων δεν ενεργείται παρακράτηση φόρου. Στην περίπτωση αυτή ο δικαιούχος του εισοδήματος των τόκων έχει υποχρέωση να αποδώσει στο Δημόσιο με εφάπαξ καταβολή το φόρο

εισοδήματος που αναλογεί, με υποβολή ξεχωριστής δήλωσης, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από την παράγραφο αυτή.

Τα αναφερόμενα στην παρούσα παράγραφο έχουν ανάλογη εφαρμογή και στους έντοκους τίτλους που εκδίδονται στην Ελλάδα με τις εγκρίσεις που προβλέπει η κείμενη νομοθεσία, από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, το Διεθνή Οργανισμό Χρηματοδοτήσεως, τη Διεθνή Τράπεζα Ανασυγκροτήσεως και Αναπτύξεως, την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκροτήσεως και Αναπτύξεως και την Ασιατική Τράπεζα Αναπτύξεως.

9. Εξαιρούνται από τη φορολογία που επιβάλλεται με την προηγούμενη παράγραφο οι τόκοι που προκύπτουν από:

α) Ομόλογα που έχουν εκδοθεί μέχρι και την 31η Δεκεμβρίου 1996, ανεξάρτητα αν η διάρκεια αυτών είναι ετήσια ή μεγαλύτερης χρονικής διάρκειας.

β) Έντοκα γραμμάτια που έχουν εκδοθεί μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 1996. Τόκοι όμως που προκύπτουν από ανανεώσεις εκδοθέντων έντοκων γραμματίων, εφόσον η ανανέωση αυτών γίνεται μετά την 1η Ιανουαρίου 1997, υπόκεινται σε φορολογία εισοδήματος κατά τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου.

2. Κάθε διάταξη γενική ή ειδική που αντίκειται στις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου παύει να ισχύει.

Άρθρο 12

Απαλλαγές από το φόρο και εκπτώσεις δαπανών από το εισόδημα

1. Τα δύο πρώτα εδάφια της περίπτωσης β' της παραγράφου 2 του άρθρου 6 του ν. 2238/1994 αντικαθίστανται ως εξής:

β) Το ακαθάριστο τεκμαρτό εισόδημα από ιδιοκατοίκηση της κύριας κατοικίας του φορολογουμένου, εμβαδού μέχρι εκατόν πενήντα (150) τετραγωνικά μέτρα. Αν το εμβαδόν της ιδιοκατοικούμενης κύριας κατοικίας είναι μικρότερο από εκατόν πενήντα (150) τετραγωνικά μέτρα, η διαφορά μέχρι τα εκατόν πενήντα (150) τετραγωνικά μέτρα λαμβάνεται υπόψη για απαλλαγή μιας μόνο ιδιοκατοικούμενης δευτερεύουσας κατοικίας.

2. Η περίπτωση ε' της παραγράφου 3 του άρθρου 6 του ν. 2238/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

ε) Οι τόκοι από υποχρεωτικές καταθέσεις τραπεζών και πιστωτικών ιδρυμάτων που λειτουργούν με τη μορφή αμιγούς πιστωτικού συνεταιρισμού του ν. 1667/1986 στην Τράπεζα της Ελλάδος, καθώς και οι τόκοι που προέρχονται από καταθέσεις του Ταχυδρομικού Ταμειοτηρίου και του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων στην Τράπεζα της Ελλάδος.

3. Στην περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 8 του ν. 2238/1994 προστίθεται εδάφιο, που έχει ως εξής:

Η μείωση του φόρου, που προκύπτει από την εφαρμογή των διατάξεων αυτής της περίπτωσης, δεν μπορεί να είναι ανώτερη για κάθε σύζυγο από το ποσοστό δεκαπέντε τοις εκατό (15%) επί του ποσού της δαπάνης που αναγνωρίζεται για έκπτωση από το εισόδημά τους.

4. Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 8 του ν. 2238/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

Το συνολικό ετήσιο ποσό των εξόδων ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης του φορολογουμένου και των λοιπών προσώπων που συνοικούν με αυτόν και

τον βαρύνουν, τα οποία αναφέρονται στο άρθρο 7, εφόσον το συνολικό οικογενειακό φορολογούμενο εισόδημα είναι μέχρι και δέκα εκατομμύρια (10.000.000) δραχμές. Αν το συνολικό οικογενειακό φορολογούμενο εισόδημα είναι πάνω από δέκα εκατομμύρια (10.000.000) δραχμές και μέχρι δεκαπέντε εκατομμύρια (15.000.000) δραχμές, για το τμήμα των εξόδων το πάνω από δέκα εκατομμύρια (10.000.000) δραχμές αφαιρείται ποσό ίσο με το πενήντα τοις εκατό (50%) αυτών, το οποίο δεν μπορεί να υπερβαίνει ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) του πάνω από δέκα εκατομμύρια (10.000.000) και μέχρι δεκαπέντε εκατομμύρια (15.000.000) δραχμές ποσού εισοδήματος. Το ποσό των εξόδων ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης κάθε συζύγου αφαιρείται από το εισόδημά του και εφόσον αυτό δεν επαρκεί και το συνολικό ποσό των εξόδων είναι μεγαλύτερο από το συνολικό οικογενειακό εισόδημα και πάνω από δέκα εκατομμύρια (10.000.000) δραχμές, το ποσό που αφαιρείται μεριζείται μεταξύ των συζύγων ανάλογα με το ύψος του φορολογούμενου με τις γενικές διατάξεις εισοδήματος του καθενός, όπως αυτό δηλώθηκε με την αρχική εμπρόθεσμη δήλωση.

5. Στην περίπτωση στ' της παραγράφου 1 του άρθρου 8 του ν. 2238/1994 προστίθενται δύο εδάφια που έχουν ως εξής:

Στην περίπτωση που τα χρηματικά ποσά των δωρεών και χορηγιών που εκπίπτουν υπερβαίνουν αθροιστικά για κάθε δωρεοδόχο τις εκατό χιλιάδες (100.000) δραχμές ετησίως, προκειμένου αυτά να αφαιρεθούν από το συνολικό εισόδημα του φορολογουμένου, ο δωρητής οφείλει να παρακρατήσει φόρο με συντελεστή είκοσι τοις εκατό (20%) στο πάνω από εκατό χιλιάδες (100.000) δραχμές ποσό της δωρεάς ή χορηγίας, να τον αποδώσει σε οποιαδήποτε δημόσια οικονομική υπηρεσία μέχρι τη λήξη της προθεσμίας για την επίδοση της οικείας δήλωσης φορολογίας εισοδήματος και να υποβάλει το πρωτότυπο του παραστατικού καταβολής του φόρου με τη δήλωση φορολογίας του εισοδήματός του. Ο φόρος αυτός δεν συμψηφίζεται με φόρο που προκύπτει από τυχόν φορολογική υποχρέωση του δωρεοδόχου ούτε επιστρέφεται.

6. Στην παράγραφο 8 του άρθρου 9 του ν. 2238/1994 προστίθεται εδάφιο, που έχει ως εξής:

Η διάταξη αυτής της παραγράφου δεν εφαρμόζεται για κατοίκους των χωρών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αποκτούν εισόδημα στην Ελλάδα πλέον του ενενήντα τοις εκατό (90%) του συνολικού εισοδήματός τους.

7. Στο άρθρο 9 του ν. 2238/1994 προστίθεται παράγραφος 9, που έχει ως εξής:

9. Όσοι κατοικούν στην αλλοδαπή και αποκτούν εισόδημα από πηγή που βρίσκεται στην Ελλάδα δεν δικαιούνται τις μειώσεις που ορίζονται στην παράγραφο 2 αυτού του άρθρου, εκτός από τους κατοίκους των χωρών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αποκτούν εισόδημα στην Ελλάδα πλέον του ενενήντα τοις εκατό (90%) του συνολικού εισοδήματός τους.

8. Η περίπτωση β' της παραγράφου 4 του άρθρου 45 του ν. 2238/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

β) Οι δαπάνες που καταβάλλονται στα πρόσωπα που μετακινούνται με εντολή του Δημοσίου, όπως ορίζονται με τις διατάξεις του ν. 2346/1995 (ΦΕΚ 220 Α') και του π.δ/τος 200/1993 (ΦΕΚ 75 Α').

9. Η περίπτωση ε' της παραγράφου 4 του άρθρου 45 του ν. 2238/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

“ε) Οι παρέχόμενες από αθλητικά σωματεία ή ενώσεις αυτών αποζημιώσεις οδοιπορικών και λοιπών εξόδων ταξιδιών, καθώς και παροχές διατροφής σε ερασιτέχνες αθλητές, μέσα στα πλαίσια των διατάξεων περί φιλάθλου ιδιότητας, μέχρι ποσού ενός εκατομμυρίου διακοσίων χιλιάδων (1.200.000) δραχμών ετησίως.”

10. Η παράγραφος 3 του άρθρου 47 του ν. 2238/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

“3. Ειδικά για τους υπαλλήλους του Υπουργείου Εξωτερικών και των λοιπών δημόσιων πολιτικών υπηρεσιών, του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού, της Μόνιμης Αντιπροσωπείας στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες και των στρατιωτικών, που υπηρετούν στην αλλοδαπή, καθώς και των υπαλλήλων του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Αθηνών, των υπαλλήλων του Εθνικού Οργανισμού Μικρομεσαίων Μεταποιητικών Επιχειρήσεων και των υπαλλήλων της Πανελλήνιας Συνομοσπονδίας Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών, που υπηρετούν στα οικεία αντιπροσωπευτικά γραφεία τους στις Βρυξέλλες, ως καθαρό εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες αυτού του άρθρου λαμβάνεται ποσό ίσο με το καθαρό ποσό αποδοχών, τις οποίες αυτοί θα έπαιρναν αν υπηρετούσαν στο εσωτερικό.”

Άρθρο 13

Φορολογία νομικών προσώπων και πλοίων

1. Η περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 103 του ν. 2238/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

“α) Το Ελληνικό Δημόσιο στο οποίο περιλαμβάνονται και οι αποκεντρωμένες δημόσιες υπηρεσίες, οι οποίες λειτουργούν ως ειδικά ταμεία, οι δήμοι και οι κοινότητες, τα δημοτικά και κοινοτικά ιδρύματα και τα λοιπά δημοτικά και κοινοτικά νομικά πρόσωπα, οι σύνδεσμοι δήμων και κοινοτήτων, οι αποκλειστικά αμιγείς δημοτικές και κοινοτικές επιχειρήσεις ύδρευσης, αποχέτευσης και διαχείρισης απορριμμάτων, η Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων της Ελλάδας και οι τοπικές ενώσεις δήμων και κοινοτήτων για τα κάθε είδους εισοδήματά τους.”

2. Στο τέλος της παραγράφου 4 του άρθρου 107 του ν. 2238/1994 προστίθεται εδάφιο, που έχει ως εξής:

“Οι διατάξεις των δύο προηγούμενων εδαφίων εφαρμόζονται ανάλογα και σε περίπτωση περαιτέρω διανομής κερδών του ίδιου οικονομικού έτους, εφόσον η διανομή λαμβάνει χώρα μέχρι το χρόνο λήξης της τρέχουσας διαχειριστικής χρήσης.”

3. Η παράγραφος 5 του άρθρου 107 του ν. 2238/1994 αναριθμείται σε 6 και προστίθεται νέα παράγραφος 5, που έχει ως εξής:

“5. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται κατά περίπτωση και για τις ημεδαπές εταιρίες περιορισμένης ευθύνης και συνεταιρισμούς.”

4. Η περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 109 του ν. 2238/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

“α) Για τις ημεδαπές ανώνυμες εταιρίες, των οποίων οι μετοχές κατά τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου είναι ανώνυμες μη εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών, τις ανώνυμες τραπεζικές εταιρίες και τα πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν με τη μορφή αμιγούς πιστωτικού συνεταιρισμού του ν. 1667/1986 (ΦΕΚ 196 Α'), καθώς και για τις αλλοδαπές εταιρίες και οργανισμούς που αποβλέπουν στην απόκτηση οικονομικών ωφελημάτων, σαράντα τοις εκατό (40%).”

5. Μετά το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 111 του ν. 2238/1994 προστίθεται δεύτερο

εδάφιο, που έχει ως εξής:

“Το ως άνω ποσοστό αυξάνεται σε εξήντα τοις εκατό (60%) ειδικά για τις τραπεζικές ημεδαπές ανώνυμες εταιρίες και τα υποκαταστήματα αλλοδαπών τραπεζών που λειτουργούν νόμιμα στην Ελλάδα.”

6. Το άρθρο 117 του ν. 2238/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

Άρθρο 117

Φορολογία αδιανέμητων κερδών

Κέρδη αδιανέμητα ημεδαπών ανώνυμων εταιριών και συνεταιρισμών που έχουν φορολογηθεί στο όνομα του νομικού προσώπου και προέρχονται από κέρδη ισολογισμών διαχειριστικών χρήσεων που έληξαν μέχρι και την 29η Ιουνίου 1992, αν διανεμηθούν με οποιαδήποτε μορφή ή κεφαλαιοποιηθούν, υπόκεινται σε φορολογία με συντελεστή φόρου πέντε τοις εκατό (5%) που υπολογίζεται επί του ποσού που διανέμεται ή κεφαλαιοποιείται και δεν επιστρέφεται ούτε συμψηφίζεται ο φόρος εισοδήματος που είχε καταβληθεί κατά το χρόνο που προέκυψαν τα κέρδη αυτά. Ο φόρος που οφείλεται αποδίδεται στην αρμόδια δημόσια οικονομική υπηρεσία με δήλωση, η οποία, πρέπει να υποβληθεί μέσα σε ένα (1) μήνα από το χρόνο που η γενική συνέλευση εγκρίνει τη διανομή ή κεφαλαιοποίηση των πιο πάνω αδιανέμητων κερδών και καταβάλλεται εφάπαξ με την υποβολή της εμπρόθεσμης δήλωσης. Ο φόρος αυτός βαρύνει την επιχείρηση και δεν εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδά της κατά τον υπολογισμό των φορολογητέων κερδών, ούτε συμψηφίζεται με το φόρο εισοδήματος που οφείλεται από την επιχείρηση. Με την καταβολή του φόρου αυτού εξαντλείται κάθε φορολογική υποχρέωση από το φόρο εισοδήματος της εταιρίας ή του συνεταιρισμού και των δικαιούχων για τα κέρδη που κεφαλαιοποιήθηκαν ή διανεμήθηκαν στους δικαιούχους. Οι διατάξεις των άρθρων 113, 116 και του ν. 4125/1960 εφαρμόζονται ανάλογα και στο φόρο που οφείλεται με βάση τις διατάξεις αυτής της παραγράφου.”

7. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται στα διανεμόμενα ή κεφαλαιοποιούμενα κέρδη που εγκρίνονται από γενικές συνελεύσεις από τη δημοσίευση του παρόντος και μετά.

8. Η περίπτωση κη' της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του ν. 1892/1990 (ΦΕΚ 101 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

“κη) Εμπορικές επιχειρήσεις που ασχολούνται με την αγορά και πώληση αγαθών, για τις πραγματοποιούμενες από αυτές επενδύσεις που αναφέρονται στο άρθρο 1. Η διάταξη αυτή ισχύει μόνο για την εφαρμογή του κινήτρου των αφορολόγητων εκπώσεων των άρθρων 12, 13 και 14 και με τους όρους και προϋποθέσεις που ορίζονται σε αυτά. Εξαιρετικά για τις επιχειρήσεις αυτές οι αφορολόγητες εκπώσεις διενεργούνται από τα καθαρά κέρδη της περιοχής που πραγματοποιείται η παραγωγική επένδυση και τα οποία προέρχονται από δραστηριότητες που υπάγονται στο νόμο αυτόν.”

9. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου έχουν εφαρμογή για τις επενδύσεις του άρθρου 1 του ν. 1892/1990 (ΦΕΚ 101 Α'), που πραγματοποιούνται από 1ης Ιανουαρίου 1996 και μετά οι εμπορικές επιχειρήσεις, που ασχολούνται με την αγορά και πώληση αγαθών.

10. Η παράγραφος 1 του άρθρου 12 του ν. 27/1975 (ΦΕΚ 77 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

“1. Ο φόρος επί των πλοίων της δεύτερης κατηγορίας

του άρθρου 3 του παρόντος νόμου υπολογίζεται ετησίως κατά κόρον ολικής χωρητικότητας (GROSS) του πλοίου και καταβάλλεται σε δραχμές με βάση την ακόλουθη κλίμακα:

Κλίμακιο σε κό- ρους ολικής χωρητι- κότητας	Φορολο- γικός συντε- λεστής κλιμακίου σε δρχ. κατά κόρο ολικής χωρητι- κότητας	Φόρος κλιμακίου (σε δραχ- μές)	Σ Υ Ν Ο Λ Ο	
			Χωρητι- κότητας σε κό- ρους (GROSS)	Ετήσιου φόρου (σε δρχ.)
20	200	4.000	20	4.000
30	230	6.900	50	10.900
50	260	13.000	100	23.900

Για την επιπλέον των εκατό (100) κόρων ολική χωρητικότητα (GROSS), ο φόρος καθορίζεται σε τριακόσιες (300) δραχμές κατά κόρον.

11. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 17 του ν. 27/1975 (ΦΕΚ 77 Α) αντικαθίσταται ως εξής:

“Για πλοία ολικής χωρητικότητας μέχρι και είκοσι (20) κόρων, με εξαίρεση εκείνων που υπάγονται στο ν. 438/1976 (ΦΕΚ 256 Α), ο οφειλόμενος φόρος αμελείται και δεν ενεργείται βεβαίωση του φόρου αυτού.”

12. Το τελευταίο εδάφιο της περίπτωσης β' της παραγράφου 4 του άρθρου 109 του ν. 2238/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

“Ειδικά για τις τραπεζικές και ασφαλιστικές εταιρείες εκπίπτει από το συνολικό φόρο του νομικού προσώπου το ποσό του φόρου που παρακρατήθηκε ή προεισπράχθηκε για εισοδήματα φορολογηθέντα κατά ειδικό τρόπο με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης και το οποίο αναλογεί στη χρονική περίοδο που τα ως άνω νομικά πρόσωπα είχαν στο χαρτοφυλάκιο κυριότητάς τους τίτλους επενδύσεων που παράγουν τα εισοδήματα αυτά.”

13. Η προθεσμία που ορίζεται από το άρθρο 1 του ν.δ/τος 1297/1972 (ΦΕΚ 217 Α) παρατείνεται μέχρι και την 31η Δεκεμβρίου 2000.

14. Οι διατάξεις του άρθρου 10 του ν.δ/τος 1297/1972 (ΦΕΚ 217 Α) εφαρμόζονται ανάλογα, αότου ισχύσαν, στις αφορολόγητες εκπτώσεις αναπτυξιακών νόμων που ενεργήθηκαν ή ενεργούνται από τις επιχειρήσεις που μετατρέπονται ή συγχωνεύονται.

15. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 20 του ν. 1892/1990 (ΦΕΚ 101 Α') εφαρμόζονται και για τις χρήσεις 1996, 1997 και 1998 (οικονομικά έτη 1997, 1998 και 1999) για το σχηματισμό του ειδικού αφορολόγητου αποθεματικού επενδύσεων, που θα χρησιμοποιηθεί σε νέες παραγωγικές επενδύσεις του άρθρου 1 του ν. 1892/1990, οι οποίες θα αρχίσουν μέσα στα έτη 1997, 1998 και 1999 αντίστοιχα και θα ολοκληρωθούν εντός τριετίας από το σχηματισμό του αφορολόγητου αποθεματικού.

Τυχόν ακάλυπτη αξία παραγωγικών επενδύσεων που πραγματοποιούνται για κάλυψη αφορολόγητων αποθεματικών, που σχηματίστηκαν μέχρι και τη χρήση 1995, δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την κάλυψη των αφορολόγητων αποθεματικών που θα σχηματισθούν στις χρήσεις 1996 έως και 1998.

Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 22 του ν. 1828/1989 (ΦΕΚ 2 Α'), όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με το άρθρο 20 του ν. 1892/1990 (ΦΕΚ 101 Α').

16. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου δεν έχουν εφαρμογή για τις επιχειρήσεις που αναφέρονται στην περίπτωση κη' της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του ν. 1892/1990 (ΦΕΚ 101 Α').

17. Μετά το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 20 του ν. 1892/1990 (ΦΕΚ 101 Α') προστίθεται εδάφιο, που έχει ως εξής:

“Τα ποσοστά, που ισχύουν για τις εκτός της Α περιοχές, εφαρμόζονται και για τις επιχειρήσεις των περιπτώσεων α', γ' και ι' της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του παρόντος, που είναι εγκατεστημένες ή εγκαθίστανται και πραγματοποιούν επενδύσεις στη βιομηχανική περιοχή Θεσσαλονίκης και στην επαρχία Θεσσαλονίκης του Νομού Θεσσαλονίκης”.

18. Μετά το έκτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 20 του ν. 1892/1990 (ΦΕΚ 101 Α'), όπως αυτό προκύπτει μετά την τακτοποίηση της προηγούμενης παραγράφου, προστίθεται εδάφιο, που έχει ως εξής:

“Εξαιρητικά, για τις εταιρίες της περίπτωσης κδ της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του ν. 1892/1990, οι οποίες τηρούν βιβλία τρίτης κατηγορίας του Κ.Β.Σ., ως αδιανέμητα κέρδη λαμβάνεται το υπόλοιπο των τεκμαρτών κερδών, που προσδιορίζονται με βάση το άρθρο 34 του ν. 2238/1994 (ΦΕΚ 151 Α') και το οποίο προκύπτει μετά την αφαίρεση από αυτά του τακτικού αποθεματικού και των διανεμόμενων ή αναλαμβανόμενων κερδών κατά το μέρος που προέρχονται από τα τεκμαρτά κέρδη”.

19. Στην περίπτωση γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 109 του ν. 2238/1994 (ΦΕΚ 151 Α') προστίθεται εδάφιο, που έχει ως εξής:

“Ειδικά ο συντελεστής φορολογίας ορίζεται σε δέκα τοις εκατό (10%) για τα εισοδήματα που αποκτούν από την εκμίσθωση οικοδομών και γαιών οι Ιεροί Ναοί, οι Ιερές Μητροπόλεις, οι Ιερές Μονές, η Αποστολική Διακονία, ο Πανάγιος Τάφος, η Ιερά Μονή Σινά και Πάτμου, τα ημεδαπά νομικά πρόσωπα, που νόμιμα έχουν συσταθεί ή συνιστώνται και τα οποία επιδιώκουν αποδεδειγμένα κοινωνικές σκοπούς, καθώς και τα ημεδαπά κοινωνικά ιδρύματα”.

Άρθρο 14

Δαπάνες επιχειρήσεων και ελεύθερων επαγγελματιών

1. Στην υποπερίπτωση γγ' της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του ν. 2238/1994 προστίθενται δύο εδάφια που έχουν ως εξής:

“Το συνολικό ποσό των δωρεών που εκπίπτουν δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των καθαρών κερδών, που προκύπτουν πριν από την αφαίρεση αυτού του ποσού των δωρεών από τα ακαθάριστα έσοδα της οικείας διαχειριστικής χρήσης. Οι διατάξεις των δύο τελευταίων εδαφίων της περίπτωσης στ' της παραγράφου 1 του άρθρου 8 εφαρμόζονται ανάλογα.”

2. Το δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του ν. 2238/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

“Ειδικά, οι δαπάνες συντήρησης, λειτουργίας, επασκευής, κυκλοφορίας, αποσβέσεων και μισθωμάτων, που καταβάλλονται σε εταιρίες χρηματοδοτικής μίσθωσης για επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης με κυλινδρι-

σμο κινητήρα μέχρι χίλια τετρακόσια (1.400) κυβικά εκατοστά, που έχουν στην κυριότητα τους οι επιχειρήσεις ή που έχουν μισθωμένα από τρίτους, εκπίπτουν μέχρι εξήντα τοις εκατό (60%) του συνολικού ύψους αυτών, εφόσον χρησιμοποιούνται για τις ανάγκες της επιχείρησης.

3. Το τρίτο εδάφιο της περίπτωσης θ' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του ν. 2238/1994 αντικαθίσταται με δύο νέα εδάφια, που έχουν ως εξής:

Όμοιως, υπολογίζεται πρόβλεψη σε ποσοστό ένα τοις εκατό (1%) επί της αναγραφόμενης στις αποδείξεις λιανικής πώλησης αξίας, η οποία προκύπτει από λιανικές πωλήσεις με πίστωση διαρκών καταναλωτικών αγαθών που περιλαμβάνονται στους με αριθμό 501 - 503, 521 - 528 και 721 - 726 κωδικούς ειδών και υπηρεσιών της έρευνας οικογενειακών προϋπολογισμών των ετών 1993 - 1994 της Ε.Σ.Υ.Ε., με την προϋπόθεση ότι στις αποδείξεις αυτές αναγράφεται διακεκριμένα το είδος, η ποσότητα και η αξία των συγκεκριμένων αγαθών. Το ποσό αυτό των ως άνω προβλέψεων για κάθε διαχειριστική χρήση, συνανθροϊζόμενο με το ποσό της πρόβλεψης που έγινε σε προγενέστερες διαχειριστικές χρήσεις και η οποία εμφανίζεται στα τηρούμενα βιβλία της επιχείρησης, δεν μπορεί να υπερβεί το τριάντα πέντε τοις εκατό (35%) του συνολικού χρεωστικού υπολοίπου του λογαριασμού "Πελάτες", όπως αυτό εμφανίζεται στην απογραφή τέλους χρήσης.

4. Το προτελευταίο εδάφιο της περίπτωσης θ' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του ν. 2238/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

"Αν σε δεδομένη διαχειριστική χρήση το ποσό των προβλέψεων που πραγματοποιήθηκαν και εμφανίζονται στον ως άνω λογαριασμό είναι μεγαλύτερο του τριάντα πέντε τοις εκατό (35%) του χρεωστικού υπολοίπου, του λογαριασμού "Πελάτες" της διαχειριστικής αυτής χρήσης, το ποσό της πρόβλεψης που πραγματοποιήθηκε κατά το υπερβάλλον μέρος αυτής μεταφέρεται στα "Αποτελέσματα Χρήσεως" της διαχειριστικής αυτής χρήσης και υπόκειται σε φόρο εισοδήματος."

5. Εξαιρετικά, κατά την πρώτη εφαρμογή της διάταξης της προηγούμενης παραγράφου, το ποσό το πέραν του τριάντα πέντε τοις εκατό (35%) της πρόβλεψης που πραγματοποιήθηκε κατανέμεται ισόποσα και προστίθεται κατά το ήμισυ στα "Αποτελέσματα Χρήσεως" της κλειόμενης διαχειριστικής χρήσης και το υπόλοιπο στην αμέσως επόμενη διαχειριστική χρήση.

6. Το δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης ι' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του ν. 2238/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

"Τα παραπάνω δικαιώματα και αποζημιώσεις, με εξαίρεση τα πνευματικά, συγγενικά και συναφή δικαιώματα που καταβάλλονται για λογαριασμό τρίτων, όταν καταβάλλονται:

αα) Από εμπορικές επιχειρήσεις και αφορούν σήματα, μεθόδους εμπορίας ή και διανομής και άλλα συναφή δικαιώματα, καθώς και από μικτές επιχειρήσεις, κατά το μέρος αυτών που αφορούν τον εμπορικό κλάδο, μπορούν να εκπεσθούν από τα ακαθάριστα έσοδά τους μόνο μετά από προηγούμενη έγκριση της Επιτροπής που προβλέπεται από τις διατάξεις του παρόντος.

ββ) Από λοιπές επιχειρήσεις:

ι) στη μητρική τους, προκειμένου για θυγατρικές,
 ιι) στο κεντρικό τους, προκειμένου για υποκατάστημα αλλοδαπής και

ιιι) σε αλλοδαπή ή ημεδαπή επιχείρηση που ανήκει

στον ίδιο όμιλο, αναγνωρίζονται προς έκπτωση μέχρι ποσοστού τέσσερα τοις εκατό (4%) επί των ακαθάριστων εσόδων που προκύπτουν από τη χρήση του συγκεκριμένου δικαιώματος και μη δύναμενο το ποσό αυτό να υπερβεί τα εκατό εκατομμύρια (100.000.000) δραχμές ετησίως.

Για την έκπτωση τέτοιων δαπανών πέραν των ως άνω ορίων απαιτείται προηγούμενη έγκριση της Επιτροπής που συνιστάται για το σκοπό αυτόν στο Υπουργείο Οικονομικών. Κατά της απόφασης αυτής της Επιτροπής επιτρέπεται προσφυγή κατά τις διατάξεις του Κώδικα Φορολογικής Δικονομίας, εντός προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την επίδοση της απόφασης.

Η ως άνω Επιτροπή αποτελείται από έναν Πρόεδρο του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, ως Πρόεδρο και μέλη αυτής το Γενικό Διευθυντή Ελέγχων του Υπουργείου Οικονομικών, το Διευθυντή της Διεύθυνσης Φορολογίας Εισοδήματος, έναν ορκωτό ελεγκτή του Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών και έναν εκπρόσωπο του Συνδέσμου Ελληνικών Βιομηχανιών.

Η Επιτροπή, προκειμένου να μορφώσει και τεκμηριώσει γνώμη, μπορεί να ζητά αναλυτικά στοιχεία, δικαιολογητικά και οποιαδήποτε άλλη πληροφορία κρίνει κατά περίπτωση χρήσιμη.

Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών συγκροτείται η ως άνω Επιτροπή και καθορίζεται ο τρόπος λειτουργίας, τα υποβαλλόμενα δικαιολογητικά και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της διάταξης αυτής.

Για την έκπτωση των δικαιωμάτων και αποζημιώσεων που προβλέπονται από τις διατάξεις του παρόντος, αρκεί η πίστωση αυτών στο όνομα του δικαιούχου, εφόσον έχουν υποβληθεί οι σχετικές δηλώσεις απόδοσης του παρακρατηθέντος φόρου που αναλογεί σε αυτά, χωρίς να απαιτείται και η καταβολή τους.

Η πίστωση του δικαιούχου στα τηρούμενα βιβλία μπορεί να γίνει μέχρι την προθεσμία που ισχύει για τη διενέργεια των εγγραφών κλεισίματος ισολογισμού.

7. Τα δύο πρώτα εδάφια της παραγράφου 2 του άρθρου 31 του ν. 2238/1994 αντικαθίστανται ως εξής:

"2. Στις επιχειρήσεις των πιο κάτω περιπτώσεων β', γ', δ' και στ' αναγνωρίζεται, από την 1η Ιανουαρίου 1997 έως και την 31η Δεκεμβρίου 1999, έκπτωση χωρίς δικαιολογητικά, από τα ακαθάριστα έσοδα αυτών, για την αντιμετώπιση ειδικών δαπανών για τις οποίες, λόγω της φύσεώς τους, δεν είναι εφικτή η λήψη αποδεικτικών στοιχείων, υπολογιζόμενη στα αναφερόμενα πιο κάτω ακαθάριστα έσοδα με βάση την ακόλουθη κλίμακα:

Σε ακαθάριστα έσοδα μέχρι τρία δισεκατομμύρια δραχμές, ποσοστό έκπτωσης ένα τοις εκατό (1%) και σε ακαθάριστα έσοδα πάνω από τρία δισεκατομμύρια δραχμές, ποσοστό έκπτωσης μισό τοις εκατό (0,5%). Για τις επιχειρήσεις των πιο κάτω περιπτώσεων α' και ε', η ως άνω έκπτωση υπολογίζεται με βάση την ακόλουθη κλίμακα:

Σε ακαθάριστα έσοδα μέχρι επτακόσια πενήντα εκατομμύρια δραχμές, ποσοστό έκπτωσης δύο τοις εκατό (2%), πάνω από επτακόσια πενήντα εκατομμύρια και μέχρι τρία δισεκατομμύρια δραχμές, ποσοστό έκπτωσης ένα τοις εκατό (1%) και σε ακαθάριστα έσοδα πάνω από τρία δισεκατομμύρια δραχμές, ποσοστό έκπτωσης μισό τοις εκατό (0,5%)."

8. Τα δύο τελευταία εδάφια της παραγράφου 2 του άρθρου 31 του ν. 2238/1994 αντικαθίστανται ως εξής:

"Εξαιρετικά, για τις επιχειρήσεις εξαγωγής πετρε-

λαιοειδών προϊόντων και για τις μεταφορικές επιχειρήσεις διεθνών οδικών εμπορευματικών μεταφορών του ν. 383/1976 (ΦΕΚ 182 Α') αναγνωρίζεται έκπτωση χωρίς δικαιολογητικά, που υπολογίζεται σε ποσοστό μισό τοις εκατό (0,5%) στα έσοδά τους από εξαγωγές πετρελαιοειδών προϊόντων και σε ποσοστό ένα τοις εκατό (1%) στα έσοδά τους από τη διενέργεια διεθνών οδικών εμπορευματικών μεταφορών. Ειδικά για τις επιχειρήσεις έκδοσης ημερήσιων και εβδομαδιαίων πολιτικών, αθλητικών και οικονομικών εφημερίδων και περιοδικών, αναγνωρίζεται έκπτωση χωρίς δικαιολογητικά, που υπολογίζεται σε ποσοστό δύο τοις εκατό (2%) επί των ακαθάριστων εσόδων που ορίζονται από τις ίδιες διατάξεις και ανεξάρτητα από το ύψος τους."

9. Το προβλεπόμενο στις διατάξεις των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 31 του ν. 2238/1994 ποσοστό έκπτωσης δαπανών χωρίς δικαιολογητικά πέντε τοις εκατό (5%), μειώνεται σε τρία τοις εκατό (3%).

10. Η παράγραφος 13 του άρθρου 31 του ν. 2238/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

"13. Για τον υπολογισμό των καθαρών κερδών των εταιριών του ν.1665/1986 (ΦΕΚ 194 Α') επιτρέπεται να ενεργείται για την κάλυψη επισφαλών απαιτήσεων τους έκπτωσης έως και δύο τοις εκατό (2%) επί του συνολικού ύψους μισθωμάτων, τα οποία προκύπτουν από τις συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης, που έχουν συναφθεί μέσα στην οικεία διαχειριστική χρήση. Το ποσό αυτό της πρόβλεψης για κάθε διαχειριστική χρήση, συναντιζόμενο με το ποσό της πρόβλεψης, η οποία διενεργήθηκε σε προγενέστερες διαχειριστικές χρήσεις και εμφανίζεται στα τηρούμενα βιβλία της επιχείρησης, δεν μπορεί να υπερβεί το είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, όπως αυτό εμφανίζεται στην απογραφή τέλους χρήσης. Η έκπτωση αυτή εμφανίζεται στα τηρούμενα βιβλία σε ειδικό λογαριασμό "Πρόβλεψεις για απόσβεση επισφαλών απαιτήσεων". Πέραν της πρόβλεψης αυτής, κανένα άλλο ποσό δεν αναγνωρίζεται για έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα των εταιριών χρηματοδοτικής μίσθωσης για απόσβεση επισφαλών απαιτήσεων."

11. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 49 του ν. 2238/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

"Ειδικά οι δαπάνες συντήρησης, λειτουργίας, επισκευής, κυκλοφορίας, αποσβέσεων και μισθωμάτων που καταβάλλονται σε εταιρίες χρηματοδοτικής μίσθωσης για επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης, που χρησιμοποιούνται για τις ανάγκες ελεύθερου επαγγέλματος, εφόσον αποδεικνύεται η καταβολή τους με νόμιμα φορολογικά στοιχεία και έχουν αναγραφεί στα βιβλία του υποχρέου, εκπίπτουν κατά ποσοστό είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) του συνολικού ύψους αυτών, μη δυνάμενο να υπερβεί ποσοστό τρία τοις εκατό (3%) του δηλωθέντος ακαθάριστου εισοδήματος από υπηρεσίες ελευθέρων επαγγελματιών."

12. Η παράγραφος 2 του άρθρου 100 του ν. 2238/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

"2. Για να προσδιοριστεί το καθαρό κέρδος που προκύπτει στην Ελλάδα από τη μόνιμη εγκατάσταση αλλοδαπής επιχείρησης, η επιβάρυνση της μόνιμης εγκατάστασης στην Ελλάδα με γενικά έξοδα διαχείρισης και διάφορα άλλα έξοδα οργάνωσης και λειτουργίας της, που πραγματοποιούνται από την έδρα της επιχείρησης που βρίσκεται στην αλλοδαπή, δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη από πέντε τοις εκατό (5%) των εξόδων διοικητικής λειτουργίας που πραγματοποιούνται στην

Ελλάδα από τη μόνιμη εγκατάσταση της αλλοδαπής επιχείρησης, όπως αυτά εμφανίζονται στις οικονομικές καταστάσεις κάθε δεδομένης διαχειριστικής χρήσης. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται τα αναγκαία προς τούτο δικαιολογητικά για την αναγνώριση των δαπανών αυτών και κάθε άλλη λεπτομέρεια χρήσιμη για την εφαρμογή αυτού του άρθρου."

13. Απαιτήσεις ημεδαπών ξενοδοχειακών επιχειρήσεων κατά αλλοδαπών επιχειρήσεων που αποδεδειγμένα έχουν κηρυχθεί σε πτώχευση μέσα στο έτος 1996, οι οποίες προκύπτουν από τιμολόγια που έχουν εκδοθεί εντός του ίδιου έτους και προέρχονται από παροχή υπηρεσιών σε πελάτες των αλλοδαπών αυτών επιχειρήσεων, αποσβέννυνται ως επισφαλείς απαιτήσεις και αφαιρούνται από τα ακαθάριστα έσοδα για τον υπολογισμό των φορολογητέων κερδών των επιχειρήσεων. Η απόσβεση των ως άνω επισφαλών απαιτήσεων βαρύνει ισόποσα την κλειόμενη διαχειριστική χρήση και τις δύο αμέσως επόμενες διαχειριστικές χρήσεις, με την προϋπόθεση ότι τηρούνται επαρκή και ακριβή βιβλία τρίτης κατηγορίας του Κ.Β.Σ., στις χρήσεις αυτές. Για τον υπολογισμό του ποσού των επισφαλών απαιτήσεων που θα αποσβεσθούν, λαμβάνεται το ποσό αυτών που απομένει μετά την αφαίρεση των προβλεψέων για απόσβεση επισφαλών απαιτήσεων που έχουν σχηματίσει, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της περίπτωσης θ' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του ν. 2238/1994, οι εν λόγω ξενοδοχειακές επιχειρήσεις, όπως το ποσό αυτό εμφανίζεται στα τηρούμενα βιβλία κατά τη λήξη της πρώτης διαχειριστικής χρήσης. Τυχόν εισπραττόμενα ποσά από τις ως άνω επιχειρήσεις έναντι των επισφαλών απαιτήσεων τους μετά τη λήξη της κλειόμενης διαχειριστικής χρήσης αποτελούν ακαθάριστα έσοδα της χρήσης μέσα στην οποία εισπραττόνται και φορολογούνται, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις φορολογίας εισοδήματος."

14. Η υποπερίπτωση δδ' της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του ν. 2238/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

"δδ. Τα ασφάλιστρα που καταβάλλουν οι επιχειρήσεις για ομαδική ασφάλιση ζωής του εργατοϋπαλληλικού προσωπικού τους, στην έννοια της οποίας συμπεριλαμβάνεται και η χορήγηση εφάπαξ ποσού ή περιοδικά καταβαλλόμενης παροχής σε χρήμα, μετά το χρόνο της πρόωρης ή κανονικής συνταξιοδότησης του ανωτέρω προσωπικού, καθώς και η κάλυψη θανάτου ή κατά κινδύνων τυχαίων συμβεβηκότων, εκπίπτουν κατά ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%) επί των ετήσιων ακαθάριστων αμοιβών ενός εκάστου των ως άνω ασφαλιζόμενων και μέχρι ποσού ασφαλιστρών εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) δραχμών."

Τα ασφαλιστήρια συμβόλαια της διάταξης αυτής δεν παρέχουν δικαίωμα λήψης δανείου της επιχείρησης ή των ασφαλιζόμενων."

15. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 31 του ν. 2238/1994 προστίθεται περίπτωση ιη', που έχει ως εξής:

"ιη. Τα έξοδα διοικητικής υποστήριξης, οργάνωσης, αναδιοργάνωσης και γενικά των υπηρεσιών που παρέχονται στην επιχείρηση, από επιχειρήσεις που ανήκουν στον ίδιο ημεδαπό ή αλλοδαπό όμιλο ή και από τρίτους για σκοπούς που σχετίζονται με τα γενικότερα συμφέροντα του ομίλου, εκπίπτουν από το εισόδημα της επιχείρησης αυτής, μόνον εάν και στο βαθμό που ωφελείται η ίδια από τη διενέργεια των δαπανών αυτών μέχρι ποσοστού πέντε τοις εκατό (5%) των αντίστοιχων

δαπανών αυτής και για συνολικό ποσό μη δυνάμενο να υπερβεί τα είκοσι εκατομμύρια (20.000.000) δραχμές. Για έκπτωση ποσών πέραν των ορίων αυτών απαιτείται προέγκριση της Επιτροπής, που προβλέπεται από τις διατάξεις της περίπτωσης ι' της παρούσας παραγράφου.

16. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου και της παραγράφου 6 του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται για τα δικαιώματα ή αποζημιώσεις ή δαπάνες που αφορούν διαχειριστικές χρήσεις που λήγουν την 31η Δεκεμβρίου 1997 και μετά.

Άρθρο 15

Φορολογία υπεραξίας μετοχών

1. Η περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 13 του ν. 2238/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

α) Με συντελεστή είκοσι τοις εκατό (20%) κάθε κέρδος ή ωφέλεια που προέρχεται από τη μεταβίβαση: αα) Ολόκληρης επιχείρησης με τα άυλα στοιχεία αυτής, όπως αέρας, επωνυμία, σήμα, προνόμια κ.λπ. ή υποκαταστήματος επιχείρησης, όπως αυτό ορίζεται από τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 9 του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων.

ββ) Μετοχών μη εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αθηνών, εταιρικών μεριδίων ή μεριδίων, καθώς και ποσοστών συμμετοχής σε κοινωνία αστικού δικαίου που ασκεί επιχείρηση ή επάγγελμα ή σε κοινοπραξία της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων.

2. Το άρθρο 38 του ν. 2238/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

Άρθρο 38

Εισόδημα από διάθεση και αποτίμηση χρεογράφων

1. Τα κέρδη από την πώληση μετοχών εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αθηνών σε τιμή ανώτερη της τιμής απόκτησής τους, τα οποία προκύπτουν από βιβλία τρίτης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων και αποκτώνται από ατομικές επιχειρήσεις και υποχρέους που αναφέρονται στην παράγραφο 4 του άρθρου 2, απαλλάσσονται από το φόρο. Η απαλλαγή παρέχεται με την προϋπόθεση ότι τα κέρδη εμφανίζονται σε λογαριασμό ειδικού αποθεματικού με προσορισμό το συμφητισμό ζημιών, που τυχόν θα προκύψουν στο μέλλον από την πώληση μετοχών εισηγμένων ή όχι στο Χρηματιστήριο Αθηνών. Σε περίπτωση διανομής ή διάλυσης της επιχείρησης, τα κέρδη αυτά φορολογούνται σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Αν σε μια διαχειριστική περίοδο προκύψει ζημία από πώληση μετοχών, το τυχόν υπόλοιπο της ζημίας, που απομένει μετά το συμφητισμό με τα εμφανιζόμενα στο ειδικό αποθεματικό κέρδη ή ολόκληρο το ποσό της ζημίας, αν δεν υφίσταται ειδικός λογαριασμός αποθεματικού, μεταφέρεται σε ειδικό λογαριασμό και δεν εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδα της επιχείρησης. Το ποσό αυτό συμφητίζεται με κέρδη που τυχόν θα προκύψουν στο μέλλον από πώληση μετοχών εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αθηνών.

2. Τα κέρδη από την πώληση μετοχών εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αθηνών, εκτός της περίπτωσης που προβλέπεται από το πρώτο εδάφιο της προηγούμενης παραγράφου, απαλλάσσονται από το φόρο εισοδήματος.

3. Ειδικά, η ζημία που τυχόν προκύπτει κατά την

απογραφή στο τέλος κάθε διαχειριστικής χρήσης από την αποτίμηση μετοχών και ομολογιών, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 28 του π.δ/τος 186/1992, μεταφέρεται σε χρέωση των λογαριασμών Αποθεματικά από Χρεόγραφα, που εμφανίζονται στα βιβλία της επιχείρησης και τα οποία προέκυψαν είτε από την πώληση χρεογράφων σε τιμή ανώτερη της τιμής κτήσης τους, με βάση τις διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 10 του α.ν.148/1967 (ΦΕΚ 173 Α') είτε από την πώληση μετοχών, με βάση τις διατάξεις της παραγράφου 1 του παρόντος, είτε από την ανταλλαγή ή λήψη δωρεάν χρεογράφων, με βάση τις διατάξεις νόμων περί αναπροσαρμογής της αξίας ακινήτων. Σε περίπτωση που τα ποσά των αποθεματικών αυτών δεν επαρκούν να καλύψουν το ποσό της παραπάνω ζημίας, το τυχόν ακάλυπτο ποσό αυτής δεν εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδα αλλά μεταφέρεται σε ειδικό λογαριασμό προκειμένου να συμφητισθεί με τα ως άνω περιγραφόμενα αποθεματικά από χρεόγραφα που θα προκύψουν στο μέλλον.

3. Στο τέλος του άρθρου 79 του ν. 2238/1994 προστίθεται παράγραφος 4, που έχει ως εξής:

4. Η μεταβίβαση εν ζωή ή λόγω θανάτου ονομαστικών ή ανώνυμων μετοχών μη εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αθηνών πραγματοποιείται αποκλειστικώς με συμβολαιογραφικό έγγραφο ή με ιδιωτικό έγγραφο θεωρημένο από τον προϊστάμενο της οικείας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας. Απόκτηση τέτοιων μετοχών κατά παράβαση της διάταξης του προηγούμενου εδαφίου θεωρείται άκυρη και δεν παράγει κανένα έννομο δικαίωμα υπέρ αυτού που τις αποκτά, όπως το δικαίωμα εισπραχής μερισματος, συμμετοχής στις γενικές συνελεύσεις, μεταβίβασης των μετοχών αυτών κ.λπ.. Τα παραπάνω εφαρμόζονται ανάλογα και όταν αυτός που μεταβιβάζει τις εν λόγω μετοχές δεν είναι φυσικό πρόσωπο. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται οι λεπτομέρειες που είναι αναγκαίες για την εφαρμογή αυτής της παραγράφου, καθώς και οι περιπτώσεις που η πιο πάνω μεταβίβαση μπορεί να γίνει και με άλλον τρόπο.

4. Κάθε άλλη διάταξη, γενική ή ειδική, που αντίκειται στις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου παύει να ισχύει.

5. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 8 του άρθρου 81 του ν. 2238/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

8. Οι συμβολαιογράφοι υποχρεούνται στις συμβολαιογραφικές πράξεις που συντάσσουν για τις περιπτώσεις α' και β' της παραγράφου 1 του άρθρου 13 να μνημονεύουν το κέρδος ή την ωφέλεια που προέκυψε από τη μεταβίβαση ή την εκχώρηση των περιουσιακών στοιχείων που αναφέρονται σ' αυτές τις περιπτώσεις.

6. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μετά από πρόταση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών, Ανάπτυξης και Εμπορικής Ναυτιλίας, καθορίζεται ο τρόπος προσδιορισμού της ωφέλειας που προέρχεται από τη μεταβίβαση μετοχών μη εισηγμένων στο Χρηματιστήριο για την εφαρμογή της διάταξης της υποπερίπτωσης ββ' της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 13 του ν. 2238/1994, λαμβάνοντας ενδεικτικά υπόψη τον τιμάρημο και το χρόνο κτήσης των μετοχών.

Άρθρο 16

Φορολογία εταιριών επενδύσεων χαρτοφυλακίου και αμοιβαίων κεφαλαίων

1. Οι παράγραφοι 2 και 3 του άρθρου 16 του ν. 1969/1991 (ΦΕΚ 167 Α') αντικαθίστανται ως εξής:

2. Κατά την εισπραξη τόκων από εταιρίες επενδύσεων χαρτοφυλακίου ενεργείται από τον καταβάλλοντα παρακράτηση φόρου εισοδήματος, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από τα άρθρα 12 και 54 του ν. 2238/1994, κατά περίπτωση. Με την παρακράτηση αυτή εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση των δικαιούχων για τα εισοδήματα αυτά.

3. Οι εταιρίες επενδύσεων χαρτοφυλακίου υποχρεούνται σε καταβολή φόρου δύο τοις χιλίσις (20/100) ετησίως, που υπολογίζεται επί του μέσου όρου των επενδύσεων τους, πλέον διαθεσίμων, σε τρέχουσες τιμές, όπως απεικονίζονται στους τριμηνιαίους πίνακες επενδύσεων που προβλέπονται από την παράγραφο 1 του άρθρου 12 του παρόντος. Ο φόρος αποδίδεται στην αρμόδια δημόσια οικονομική υπηρεσία μέσα στο πρώτο δεκαπενθήμερο των μηνών Ιουλίου και Ιανουαρίου του επόμενου εξαμήνου από τον υπολογισμό. Με την καταβολή του φόρου αυτού εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση της εταιρίας και των μετόχων, επιφυλασσομένων των διατάξεων της προηγούμενης παραγράφου. Οι διατάξεις των άρθρων 113 και 116 του ν. 2238/1994 εφαρμόζονται αναλόγα και για το φόρο που οφείλεται με βάση τις διατάξεις αυτής της παραγράφου.

2. Η παράγραφος 4 του άρθρου 114 του ν. 2238/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

4. Με την καταβολή του οριζόμενου στην παράγραφο 3 του άρθρου 16 του ν. 1969/1991 φόρου, τα διανεμόμενα μερίσματα στους μετόχους της εταιρίας επενδύσεων χαρτοφυλακίου απαλλάσσονται από το φόρο εισοδήματος.

3. Οι παράγραφοι 2 και 3 του άρθρου 48 του ν. 1969/1991 αντικαθίστανται ως εξής:

2. Κατά την εισπραξη τόκων στο όνομα και για λογαριασμό του αμοιβαίου κεφαλαίου ενεργείται από τον καταβάλλοντα παρακράτηση φόρου εισοδήματος, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από τα άρθρα 12 και 54 του ν. 2238/1994, κατά περίπτωση. Με την παρακράτηση αυτή εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση των μεριδιούχων για τα εισοδήματα αυτά.

3. Η Α.Ε. Διαχειρίσεως υποχρεούται σε καταβολή φόρου δύο τοις χιλίσις (20/100) ετησίως, στο όνομα και για λογαριασμό του αμοιβαίου κεφαλαίου, ο οποίος υπολογίζεται επί του εξαμηνιαίου μέσου όρου ολόκληρου του καθαρού ενεργητικού του αμοιβαίου κεφαλαίου. Ο φόρος λογίζεται καθημερινά και αποδίδεται στην αρμόδια δημόσια οικονομική υπηρεσία, με ευθύνη της Α.Ε. Διαχειρίσεως, μέσα στο πρώτο δεκαπενθήμερο των μηνών Ιουλίου και Ιανουαρίου του επόμενου εξαμήνου από τον υπολογισμό. Με την καταβολή του φόρου εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση του αμοιβαίου κεφαλαίου και των μεριδιούχων, επιφυλασσομένων των διατάξεων της προηγούμενης παραγράφου. Οι διατάξεις των άρθρων 113 και 116 του ν. 2238/1994 εφαρμόζονται ανάλογα και για το φόρο που οφείλεται με βάση τις διατάξεις αυτής της παραγράφου.

4. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1, οι περιπτώσεις στ' και ζ' της παραγράφου 4 και η περίπτωση δ' της παραγράφου 5 του άρθρου 54 του ν. 2238/1994 καταργούνται.

5. Η περίπτωση α' της παραγράφου 5 του άρθρου 54 του ν. 2238/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

α) Για τα εισοδήματα των περιπτώσεων α', β' και γ' της προηγούμενης παραγράφου, η ημεδαπή ανώνυμη εταιρία που τα καταβάλλει.

6. Οι διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 16 του ν. 1969/1991, όπως αυτές αντικαθίστανται με την παράγραφο 1ης του παρόντος άρθρου, εφαρμόζονται για τα εισοδήματα που αποκτούν οι εταιρίες επενδύσεων χαρτοφυλακίου από 1ης Ιανουαρίου 1996 και μετά. Ομοίως οι διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 48 του ν. 1969/1991, όπως αυτές αντικαθίστανται με την παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου, εφαρμόζονται για τα εισοδήματα που αποκτούν τα αμοιβαία κεφάλαια από 1ης Ιουλίου 1996 και μετά.

7. Εξαιρετικά παρέχεται η δυνατότητα στις εταιρίες επενδύσεων χαρτοφυλακίου για τα εισοδήματα που αποκτήθηκαν από 1ης Ιουλίου 1994 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1995 και στα αμοιβαία κεφάλαια για τα εισοδήματα που αποκτήθηκαν από 1ης Ιουλίου 1994 μέχρι 30 Ιουνίου 1996 να φορολογηθούν σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από την παράγραφο 3 των άρθρων 16 και 48 του ν. 1969/1991, αντιστοίχα, όπως αυτές ισχύουν μετά την αντικατάστασή τους με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου. Προς τούτο έχουν υποχρέωση για την απόδοση του οφειλόμενου φόρου των ως άνω χρονικών περιόδων να υποβάλλουν ξεχωριστές δηλώσεις για κάθε οικονομικό έτος, που εμπίπτει το ως άνω χρονικό διάστημα στην αρμόδια για τη φορολογία τους δημόσια οικονομική υπηρεσία, μέσα σε ένα τρίμηνο από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου και να καταβάλλουν τον προκύπτοντα φόρο εφάπαξ με την υποβολή των δηλώσεων αυτών. Κατά την υποβολή των δηλώσεων αυτών συμψηφίζεται ο αποδοθείς στο Δημόσιο, με βάση τις οικείες δηλώσεις, φόρος εισοδήματος των αντιστοιχών ως άνω χρονικών περιόδων κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 23 του ν. 2214/1994 και του άρθρου ένατου του ν. 2275/1994 (ΦΕΚ 238 Α'). Τυχόν πιστωτικό υπόλοιπο δεν επιστρέφεται. Σε περίπτωση που για τα ως άνω οικονομικά έτη έχουν υποβληθεί δηλώσεις με επιφύλαξη και έχουν ασκηθεί προσφυγές εκ μέρους των ενδιαφερομένων για τον τρόπο φορολογίας τους, οι οποίες εκκρεμούν στα διοικητικά πρωτοδικεία, προϋπόθεση υπαγωγής στις διατάξεις της παραγράφου αυτής είναι η παραίτηση από τις προσφυγές αυτές. Αμοιβαία κεφάλαια και εταιρίες επενδύσεων χαρτοφυλακίου, εφόσον υποβάλλουν τις δηλώσεις που προβλέπονται από την παράγραφο αυτή και καταβάλλουν τον οφειλόμενο φόρο, απαλλάσσονται από κάθε άλλη φορολογική υποχρέωση για τα εισοδήματα που απέκτησαν στις ως άνω χρονικές περιόδους.

Άρθρο 16α

Φορολογία από πράξεις παραγωγών χρηματοοικονομικών προϊόντων

1. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 24 του ν. 2238/1994 προστίθεται περίπτωση η', που έχει ως εξής:

η) Από συμβάσεις ή πράξεις επί παραγώγων χρηματοοικονομικών προϊόντων, εφόσον ο δικαιούχος του εισοδήματος είναι κάτοικος Ελλάδας και δεν είναι επιτηδευματίας που τηρεί βιβλία τρίτης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων ή εταιρία επενδύσεων χαρτοφυλακίου ή αμοιβαίο κεφάλαιο του ν. 1969/1991. Ως παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα νοούνται

τα χρηματοοικονομικά μέσα που ορίζονται στις υποπεριπτώσεις γγ' έως και ζζ' της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 και στην παράγραφο 20 του άρθρου 2 του ν. 2396/1996 (ΦΕΚ 73 Α'), καθώς και αυτά που καθορίζονται με πράξεις του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος.

2. Στο άρθρο 26 του ν. 2238/1994 προστίθεται παράγραφος 8, που έχει ως εξής:

“8. Για τα εισοδήματα που αναφέρονται στην περίπτωση η' της παραγράφου 1 του άρθρου 24, ο χρόνος λήξης της σύμβασης. Κάθε ανανέωση ή παράταση της σύμβασης θεωρείται για την εφαρμογή της διάταξης αυτής ως νέα σύμβαση.”

3. Στο άρθρο 54 του ν. 2238/1994 οι παράγραφοι 3, 4 και 5 αναριθμούνται σε 4, 5, και 6 αντίστοιχα και προστίθεται νέα παράγραφος 3, που έχει ως εξής:

“3. Στα εισοδήματα της περίπτωσης η' της παραγράφου 1 του άρθρου 24 ενεργείται παρακράτηση φόρου με συντελεστή δεκαπέντε τοις εκατό (15%). Με την παρακράτηση του φόρου αυτού εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση για τα εισοδήματα αυτά.”

4. Στην παράγραφο 5 του άρθρου 54 του ν. 2238/1994, όπως αυτή αναριθμήθηκε με την προηγούμενη παράγραφο 3 του άρθρου αυτού, προστίθεται περίπτωση στ', που έχει ως εξής:

“στ. Για τα εισοδήματα της περίπτωσης η' της παραγράφου 1 του άρθρου 24, κατά το χρόνο λήξης έκαστης σύμβασης ή κατά την καταβολή τους, εφόσον αυτό συμφωνείται να γίνει πριν από το χρόνο λήξης της σύμβασης.”

5. Στην παράγραφο 6 του άρθρου 54 του ν. 2238/1994, όπως αυτή αναριθμήθηκε με την παράγραφο 3 του άρθρου αυτού, προστίθεται περίπτωση δ', που έχει ως εξής:

“δ. Για τα εισοδήματα της περίπτωσης στ' της προηγούμενης παραγράφου, το πρόσωπο που τα καταβάλλει.”

6. Στις εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου και στα αμοιβαία κεφάλαια επιβάλλεται φόρος εισοδήματος στις αποδόσεις που προκύπτουν από συμβάσεις ή πράξεις επί παραγώγων χρηματοοικονομικών προϊόντων, όπως αυτά ορίζονται στην περίπτωση η' της παραγράφου 1 του άρθρου 24 του ν. 2238/1994, ο οποίος υπολογίζεται με συντελεστή δύο τοις χιλίοις (2%) επί του ημερήσιου μέσου όρου των ποσών βάσης (notional amounts) που αφορούν στις πράξεις ή στις συμβάσεις επί των ως άνω παραγώγων. Για την απόδοση του φόρου αυτού έχουν ανάλογη εφαρμογή τα οριζόμενα στην παράγραφο 3 των άρθρων 16 και 48 του ν. 1969/1991.

7. Στην παράγραφο 3 του άρθρου 28 του ν. 2238/1994 προστίθεται περίπτωση θ' που έχει ως εξής:

“θ. Οι αποδόσεις από συμβάσεις ή πράξεις επί παραγώγων χρηματοοικονομικών προϊόντων που πραγματοποιούν επιτηδευματίες που τηρούν βιβλία τρίτης κατηγορίας του Κ.Β.Σ.. Ως παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα νοούνται τα χρηματοοικονομικά μέσα που αναφέρονται στην περίπτωση η' της παραγράφου 1 του άρθρου 24.”

8. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 31 του ν. 2238/1994 προστίθεται περίπτωση ιζ', που έχει ως εξής:

“ιζ. Των ζημιών που προκύπτουν από συμβάσεις ή πράξεις επί παραγώγων χρηματοοικονομικών προϊόντων, οι οποίες πραγματοποιούνται για κάλυψη κινδύνων.”

9. Για τους επιτηδευματίες που τηρούν βιβλία τρίτης κατηγορίας του Κ.Β.Σ., οι οποίοι διενεργούν πράξεις ή

συνάπτουν συμβάσεις επί παραγώγων χρηματοοικονομικών προϊόντων, με εξαίρεση τις εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου και τα αμοιβαία κεφάλαια, τα πιστωτικά ιδρύματα είναι υποχρεωμένα να υποβάλλουν στον προϊστάμενο της αρμόδιας γι' αυτά δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, μέσα στον επόμενο μήνα από τη λήξη κάθε ημερολογιακού τριμήνου αναλυτικές καταστάσεις με στοιχεία των πράξεων που πραγματοποιήθηκαν μέσα στο τρίμηνο αυτό. Σε περίπτωση εκπρόθεσμης υποβολής ή μη υποβολής ή υποβολής με ανακριβή στοιχεία, επιβάλλονται τα πρόστιμα που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 32 του Κ.Β.Σ..

10. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 12 του ν. 1676/1986 (ΦΕΚ 204 Α') προστίθεται περίπτωση στ', που έχει ως εξής:

“στ. Τα έσοδα και ωφέλειες των τραπεζών που προέρχονται από πράξεις επί παραγώγων χρηματοοικονομικών προϊόντων. Ως παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα νοούνται τα χρηματοοικονομικά μέσα που ορίζονται στις υποπεριπτώσεις γγ' έως και ζζ' της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 και στην παράγραφο 20 του άρθρου 2 του ν. 2396/1996, καθώς και αυτά που καθορίζονται με πράξεις του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος.”

11. Απαλλάσσονται από τα τέλη χαρτοσήμου και από κάθε άλλο έμμεσο φόρο, τέλος, εισφορά ή δικαίωμα υπέρ του Δημοσίου, νομικών προσώπων δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου οι συμβάσεις και παρεπόμενες πράξεις επί παραγώγων χρηματοοικονομικών προϊόντων, καθώς και τα πάσης φύσεως κέρδη και έσοδα που απορρέουν από την εκτέλεση των συμβάσεων αυτών. Ως παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα νοούνται τα χρηματοοικονομικά μέσα που ορίζονται στις υποπεριπτώσεις γγ' έως και ζζ' της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 και στην παράγραφο 20 του άρθρου 2 του ν. 2396/1996, καθώς και αυτά που καθορίζονται με πράξεις του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος.

12. Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών ορίζεται ο τρόπος προσδιορισμού της απόδοσης που προκύπτει από παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα, τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στις καταστάσεις που υποβάλλονται σύμφωνα με την παράγραφο 9 του παρόντος άρθρου και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού.

13. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού ισχύουν για εισοδήματα που αποκτώνται από τις 8 Ιανουαρίου 1997 και μετά.

Άρθρο 17

Απόδοση φόρων και διαδικαστικές διατάξεις

1. Η παράγραφος 7 του άρθρου 9 του ν. 2238/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

“7. Ο φόρος, που αναλογεί στο συνολικό καθαρό εισόδημα ή το υπόλοιπο που απομένει μετά τις εκπτώσεις της προηγούμενης παραγράφου, καταβάλλεται σε τρεις (3) ίσες δόσεις από τις οποίες η πρώτη καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του επόμενου μήνα από τη βεβαίωση του φόρου και η καθεμία από τις επόμενες την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του τρίτου και πέμπτου μήνα, αντιστοίχως, από τη βεβαίωση του φόρου. Αν ο φόρος βεβαιώνεται τους μήνες Αύγουστο και Σεπτέμβριο του οικείου οικονομικού έτους, καταβάλλεται σε δύο (2) ίσες δόσεις από τις οποίες η

πρώτη καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του επόμενου μήνα από τη βεβαίωση του φόρου και η δεύτερη την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του τρίτου μήνα από τη βεβαίωση του φόρου. Αν ο φόρος βεβαιώνεται το μήνα Οκτώβριο του οικείου οικονομικού έτους και μετά, καταβάλλεται εφάπαξ μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του μεθεπόμενου μήνα από τη βεβαίωση του φόρου. Αν το συνολικό ποσό της οφειλής, η οποία προκύπτει με βάση την αρχική δήλωση του υποχρέου είναι μέχρι το ποσό των τριάντα χιλιάδων (30.000) δραχμών για τον ίδιο και για τη σύζυγό του αθροιστικά λαμβανόμενο, τούτο θα καταβληθεί μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του μεθεπόμενου μήνα από τη βεβαίωση του φόρου. Όταν ο οφειλόμενος με βάση την εμπρόθεσμη δήλωση φόρος καταβάλλεται εφάπαξ μέσα στην προθεσμία της πρώτης δόσης, όπως οι δόσεις ορίζονται στην παράγραφο αυτή, παρέχεται στο συνολικό ποσό του φόρου και των λοιπών συμβεβαιούμενων με αυτόν οφειλών έκπτωση πέντε τοις εκατό (5%), όταν οι δόσεις ορίζονται σε τρεις (3) και τρία τοις εκατό (3%), όταν οι δόσεις ορίζονται σε δύο (2)."

2. Στην περίπτωση ε' της παραγράφου 4 του άρθρου 54 του ν. 2238/1994 προστίθενται εδάφια, που έχουν ως εξής:

"Εξαιρετικά, αν ο οφειλέτης τόκων είναι φυσικό πρόσωπο το οποίο δεν ασκεί επιχείρηση ή ελεύθεριο επάγγελμα, δεν ενεργείται παρακράτηση φόρου. Στην περίπτωση αυτή, ο δικαιούχος του εισοδήματος των τόκων έχει υποχρέωση να αποδώσει τον αναλογούντα φόρο εισοδήματος είκοσι τοις εκατό (20%) στην αρμόδια για τη φορολογία του δημόσια οικονομική υπηρεσία, μέσα στο πρώτο δεκαπενθήμερο του επόμενου μήνα, από αυτόν μέσα στον οποίο έγινε η καταβολή των τόκων."

3. Η περίπτωση στ' της παραγράφου 1 του άρθρου 57 του ν. 2238/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

"στ) Στις αμοιβές των αξιωματικών και του κατώτερου πληρώματος του εμπορικού ναυτικού για τις υπηρεσίες που παρέχουν σε εμπορικά πλοία, καθώς και για τις αμοιβές του ιπτάμενου προσωπικού της πολιτικής αεροπορίας, με βάση τις διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 9."

4. Η παράγραφος 1 του άρθρου 59 του ν. 2238/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

"1. Όσοι παρακρατούν φόρο, σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 4, 5, 6 και 7 του άρθρου 14, των περιπτώσεων α', ε' και η της παραγράφου 1 του άρθρου 55 και των άρθρων 56, 57 και 58, υποχρεούνται να αποδίδουν αυτόν με εφάπαξ καταβολή στη δημόσια οικονομική υπηρεσία της περιφέρειας στην οποία έγινε η καταβολή των ποσών, για τα οποία έγινε η παρακράτηση, μέσα στο πρώτο δεκαπενθήμερο των μηνών Απριλίου, Ιουλίου, Οκτωβρίου και Ιανουαρίου κάθε έτους με προσωρινή δήλωση, η οποία περιλαμβάνει τα ακαθάριστα ποσά που έχουν καταβληθεί στο προηγούμενο ημερολογιακό τρίμηνο και το φόρο που παρακρατήθηκε."

5. Η παράγραφος 3 του άρθρου 60 του ν. 2238/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

"3. Όσοι παρακρατούν φόρο, σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 8, 9, 10 και 11 του άρθρου 13, των περιπτώσεων β', γ', δ', στ' και ζ' της παραγράφου 1 του άρθρου 55 και της παραγράφου 4 του άρθρου 57, υποχρεούνται να αποδίδουν αυτόν με σχετική δήλωση

που πρέπει να υποβάλλουν μέσα στο πρώτο δεκαπενθήμερο του επόμενου από την παρακράτηση μήνα στη δημόσια οικονομική υπηρεσία, στην περιφέρεια της οποίας έγινε η καταβολή των ποσών για τα οποία παρακρατήθηκε ο φόρος, ο οποίος αποδίδεται εφάπαξ με την υποβολή της οικείας δήλωσης."

6. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 6 του άρθρου 64 του ν. 2238/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

"6. Οι διατάξεις του άρθρου 52, εκτός από τα δύο τελευταία εδάφια της παραγράφου 1 αυτού, των δεύτερου και τρίτου εδαφίων και της περίπτωσης ια' της παραγράφου 1, καθώς και των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 61, των άρθρων 65 έως και 90, εφαρμόζονται ανάλογα."

7. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 68 του ν. 2238/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

"Με την επιφύλαξη των διατάξεων του προηγούμενου εδαφίου δεν εκδίδεται φύλλο ελέγχου, αν το ποσό που τελικά οφείλεται δεν υπερβαίνει τις πέντε χιλιάδες (5.000) δραχμές, αθροιστικά λαμβανόμενο για τον φορολογούμενο και τη σύζυγό του."

8. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 74 του ν. 2238/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

"3. Αμελείται η βεβαίωση του ποσού που τελικά οφείλεται με βάση οποιονδήποτε τίτλο βεβαίωσης, εφόσον τούτο δεν υπερβαίνει τις πέντε χιλιάδες (5.000) δραχμές, αθροιστικά λαμβανόμενο για τον φορολογούμενο και τη σύζυγό του."

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΤΕΛΗ ΧΑΡΤΟΣΗΜΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 18

Αναμόρφωση πάγιων τελών χαρτοσήμου

1. Το άρθρο 18 του π.δ/τος 28.7.1931 (ΦΕΚ 239 Α) αντικαθίσταται ως εξής:

Άρθρο 18

"Άδειες, έγγραφα ναυτιλιακά, διπλώματα, πτυχία, διαβατήρια και άλλα

Α. Άδειες

1. Οι κάθε είδους άδειες και οι ανανεώσεις αυτών, που εκδίδονται από Δημόσιες, Δημοτικές ή Εκκλησιαστικές Αρχές ή από νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, υπόκεινται σε πάγιο τέλος χιλίων (1.000) δραχμών.

2. Κατ' εξαίρεση οι κατωτέρω άδειες και οι τυχόν ανανεώσεις αυτών υπόκεινται σε τέλη ως ακολούθως:

α) Η άδεια μεταβολής ή προσθήκης επωνύμου δραχμές πέντε χιλιάδες (5.000).

β) Η άδεια κυκλοφορίας και η άδεια οδηγού αυτοκινήτου δραχμές πέντε χιλιάδες (5.000).

γ) Η άδεια κυκλοφορίας και η άδεια οδηγού δικύκλου ή τρικύκλου αυτοκινήτου δραχμές δύο χιλιάδες (2.000).

δ) Η άδεια γάμου θρησκευτικού ή πολιτικού και η πράξη διαζυγίου δραχμές πέντε χιλιάδες (5.000).

ε) Η άδεια αναδοχής υπηρεσίας σε ξένη κυβέρνηση και η άδεια πολιτογράφησης στην αλλοδαπή δραχμές δεκαπέντε χιλιάδες (15.000).

στ) Οι χορηγούμενες άδειες παραμονής και εργασίας σε αλλοδαπούς και τα δελτία ταυτότητας αυτών, αν για λόγους αμοιβαιότητας δεν προβλέπεται διαφορετικά:

αα) βραχείας διάρκειας δραχμές δέκα χιλιάδες (10.000),

ββ) ετήσιας διάρκειας δραχμές είκοσι χιλιάδες (20.000),

γγ) διάρκειας 2 ετών και άνω δραχμές τριάντα χιλιάδες (30.000),

δδ) δελτία ταυτότητας αλλοδαπού δραχμές δύο χιλιάδες (2.000).

Τα τέλη χαρτοσήμου σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να είναι κατώτερα του αντίστοιχου σε δραχμές ποσού, που καταβάλλεται από τους Έλληνες υπηκόους στη χώρα του αλλοδαπού. Στις περιπτώσεις παράτασης του χρόνου προσωρινής διαμονής μέχρι τρεις (3) μήνες κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 4 του άρθρου 7 του ν.1975/1991 (ΦΕΚ 184 Α') το τέλος χαρτοσήμου είναι ίσο με το καταβληθέν για την αρχική χορήγηση της προξενικής θεώρησης. Προκειμένου για Έλληνες ξένης υπηκοότητας τα ανωτέρω τέλη περιορίζονται στο ένα δεύτερο (1/2) μη δυνάμενα να είναι κατώτερα των δύο χιλιάδων (2.000) δραχμών.

ζ) Η άδεια άσκησης επαγγέλματος από ιατρούς, φαρμακοποιούς και γενικά ελεύθερους επαγγελματίες, όπως αυτοί νοούνται στη φορολογία εισοδήματος, εφόσον βάσει διατάξεων νόμου προβλέπεται η έκδοση τέτοιας άδειας, δραχμές δέκα χιλιάδες (10.000).

η) Η άδεια θήρας δραχμές πέντε χιλιάδες (5.000).

θ) Η άδεια σύστασης ειδικού καπνεργοστασίου δραχμές διακόσιες χιλιάδες (200.000).

Κατ' εξαίρεση η ανανέωση της άδειας αυτής δραχμές εκατό χιλιάδες (100.000).

ι) Η άδεια λειτουργίας ιαματικών πηγών δραχμές είκοσι πέντε χιλιάδες (25.000) και τουριστικών ή ταξιδιωτικών γραφείων δραχμές πενήντα χιλιάδες (50.000).

Κατ' εξαίρεση η ανανέωση της άδειας αυτής δραχμές δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) για τις ιαματικές πηγές και τριάντα χιλιάδες (30.000) δραχμές για τα τουριστικά ή ταξιδιωτικά γραφεία.

ια) Άδειες άρθρων 1 έως και 29 του ν. 2168/1993 (ΦΕΚ 147 Α') και του ν. 456/1976 (ΦΕΚ 277 Α'), όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με το άρθρο 30 του ν. 2168/1993, ως ακολούθως:

αα) άδειες οπλοφορίας προς άσκηση στη σκοποβολή δραχμές πέντε χιλιάδες (5.000),

ββ) λοιπές άδειες οπλοφορίας δραχμές δέκαπέντε χιλιάδες (15.000),

γγ) επέκταση των αδειών οπλοφορίας δραχμές πέντε χιλιάδες (5.000),

δδ) άδειες κατασκευής, εμπορίας, επισκευής και συντημολόγησης δραχμές τριάντα χιλιάδες (30.000),

εε) άδειες εισαγωγής και μεταφοράς από το εξωτερικό προς εμπορία δραχμές δέκα χιλιάδες (10.000),

στστ) κάθε άλλη άδεια, πιστοποιητικό ή βεβαίωση που προβλέπονται από τις διατάξεις του ν. 2168/1993 και του ν. 456/1976 δραχμές χίλιες (1.000).

3. Εξαίρουνται από τα τέλη χαρτοσήμου:

α) η άδεια κυκλοφορίας και η άδεια οδηγού αναπηρικού αυτοκινήτου,

β) η άδεια οδηγού αυτοκινήτου εν γένει και η άδεια οπλοφορίας, εφόσον χορηγούνται σε δημόσιους υπαλλήλους για υπηρεσιακές ανάγκες.

Β. Έγγραφα ναυπλιακά - διπλώματα - πτυχία και άλλα

Στα κατωτέρω κατά περίπτωση πάγια τέλη υπόκεινται:

α) Τα πιστοποιητικά πλωμότητας ελληνικών πλοίων και αεροσκαφών, τα πιστοποιητικά εθνικότητας πλοίων

ή νηολογήσεως αεροσκαφών, καθώς και τα αντίγραφα των πιστοποιητικών αυτών δραχμές δέκα χιλιάδες (10.000).

β) Τα ναυτολόγια πλοίων και τα αντίγραφα αυτών δραχμές δύομισι χιλιάδες (2.500).

γ) Τα χορηγούμενα από δημόσιες αρχές κάθε είδους αποδεικτικά ναυτικής ή αεροναυτικής ικανότητας των πληρωμάτων των πλοίων, των αεροσκαφών ως και του προσωπικού εδάφους (διπλώματα, πτυχία, άδειες ή πιστοποιητικά), καθώς και τα αντίγραφα αυτών δραχμές τρεις χιλιάδες (3.000).

δ) Τα χορηγούμενα από δημόσιες αρχές αποδεικτικά τεχνικής ικανότητας (πτυχία, διπλώματα, άδειες γενικές και ειδικές), καθώς και τα αντίγραφα αυτών προς κάθε φύσης μηχανικούς, θερμαστές, ηλεκτρολόγους κ.λπ. δραχμές τρεις χιλιάδες (3.000).

ε) Τα χορηγούμενα από τις δημόσιες αρχές πιστοποιητικά ικανότητας εργολάβου (πτυχία εργοληπτών δημόσιων έργων), καθώς και η ανανέωση ή τα αντίγραφα αυτών:

αα) Α', Β', Γ' τάξης δραχμές δέκα χιλιάδες (10.000),

ββ) Δ', Ε' και ΣΤ' τάξης δραχμές τριάντα χιλιάδες (30.000),

γγ) Ζ' και ανώτερης τάξης δραχμές πενήντα χιλιάδες (50.000).

Γ. Τέλη διαβατηρίων

1. Η έκδοση διαβατηρίου και η ανανέωση τούτου υπόκειται σε πάγια τέλη χαρτοσήμου που υπολογίζονται για κάθε έτος ισχύος τους ως εξής:

α) ατομικό διαβατήριο δραχμές χίλιες πεντακόσιες (1.500),

β) οικογενειακό διαβατήριο δραχμές τρεις χιλιάδες (3.000),

γ) ομαδικό διαβατήριο για κάθε άτομο δραχμές εβδομήντα (750).

2. Οι θεωρήσεις από τις αρμόδιες αρχές στην ημεδαπή διαβατηρίων που εκδόθηκαν από ελληνικές ή αλλοδαπές αρχές δεν υπόκεινται σε τέλη χαρτοσήμου.

3. Τα διαβατήρια που εκδίδονται από τις Διπλωματικές ή Προξενικές Αρχές στην αλλοδαπή υπόκεινται στα οικεία προξενικά τέλη.

4. Εξαίρουνται από τα τέλη χαρτοσήμου τα διαβατήρια καθώς και τα προς έκδοση αυτών απαιτούμενα δικαιολογητικά:

α) Των τραυματιών ή αναπήρων πολεμικής ή ειρηνικής περιόδου και ανδρών των Ενόπλων Δυνάμεων ή των Σωμάτων Ασφαλείας παντός βαθμού που μεταβαίνουν στην αλλοδαπή προς θεραπεία.

β) Όσων προσφεύγουν στην Ελλάδα από την αλλοδαπή ομογενών, προκειμένου να μεταναστεύσουν σε άλλη χώρα.

γ) Τα διπλωματικά και ειδικά υπηρεσιακά διαβατήρια, για τα οποία οι διατάξεις του ν.δ/τος 1110/1972 (ΦΕΚ 22 Α').

δ) Όσων μεταναστεύουν μέσω της Διακυβερνητικής Επιτροπής Μεταναστών από την Ευρώπη (Δ.Ε.Μ.Ε.).

2. Τα τέλη χαρτοσήμου του άρθρου 18 του π.δ/τος 28.7.1931 (ΦΕΚ 239 Α'), εφόσον δεν υπερβαίνουν τις τριάντα χιλιάδες (30.000) δραχμές δύνανται να εισπράττονται και με τα χρησιμοποιούμενα εκάστοτε παράβολα εισπραξης τελών χαρτοσήμου.

3. Με την επιφύλαξη όσων ορίζονται στις διατάξεις

της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, τα πάγια τέλη χαρτοσήμου αυξάνονται κατά πενήντα τοις εκατό (50%). Η αύξηση αυτή καταλαμβάνει και το τέλος χαρτοσήμου που προβλέπεται από τις διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 19 του ν.1882/1990 (ΦΕΚ 43 Α'). Εάν, μετά την αύξηση αυτή, σε αξία πάγιου τέλους χαρτοσήμου περιλαμβάνεται και μέρος αξίας μικρότερο των δέκα (10) δραχμών, γίνεται στρογγυλοποίηση του μέρους σε δραχμές δέκα (10).

Από την αύξηση αυτή εξαιρούνται τα τέλη χαρτοσήμου, που προβλέπονται από τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 15α του προεδρικού διατάγματος της 28ης Ιουλίου 1931 (ΦΕΚ 239 Α').

4. Τα τέλη χαρτοσήμου που ορίζονται από τις διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 4 του ν.δ/τος 1146/1972 (ΦΕΚ 64 Α'), όπως ισχύουν, αυξάνονται κατά πενήντα τοις εκατό (50%). Με την επιφύλαξη των διατάξεων για την επιβολή ποσοστού είκοσι τοις εκατό (20%) στα τέλη χαρτοσήμου υπέρ Ο.Γ.Α., Τ.Ε.Β.Ε. και Τ.Α.Ε., τα υπέρ οποιουδήποτε άλλου τρίτου προβλεπόμενα, από τις σχετικές με αυτούς διατάξεις, έσοδα από κρατήσεις, εισφορές, τέλη, δικαιώματα κ.λπ. που υπολογίζονται στα τέλη χαρτοσήμου, εξακολουθούν να υπολογίζονται στα τέλη χαρτοσήμου στα οποία υπολογίζονταν και πριν από την αύξηση που γίνεται με τις διατάξεις της παραγράφου αυτής.

5. Η ισχύς των διατάξεων του άρθρου αυτού αρχίζει την πρώτη του μεθεπόμενου μήνα από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός από τις διατάξεις της παραγράφου 1 του τίτλου Γ' του άρθρου 18 που αντικαθίσταται με το άρθρο αυτό, των οποίων η ισχύς αρχίζει από 15 Δεκεμβρίου 1995.

Άρθρο 19 **Φορολογία κεφαλαίου**

1. Στην παράγραφο 3 του άρθρου 15 του ν.δ/τος 118/1973 προστίθενται εδάφια:

"Σε περίπτωση που η επικαρπία, είτε με παραίτηση είτε με σύμβαση, περιέρχεται στον ψιλό κύριο, που έχει υπαχθεί σε φόρο για την ψιλή κυριότητα, επιβάλλεται φόρος στην αξία της πλήρους κυριότητας, μετά την αφαίρεση από αυτή του τμήματος της αξίας που αναλογεί στο ποσοστό για το οποίο ο ψιλός κύριος είχε υπαχθεί σε φόρο κατά τη μεταβίβαση της ψιλής κυριότητας.

Σε μεταβίβαση για αόριστο χρόνο με χαρακτηριστική αιτία ή αιτία θανάτου του δικαιώματος ενάσκησης της επικαρπίας σε άλλο πρόσωπο εκτός του ψιλού κυρίου, η αξία αυτής προσδιορίζεται σε ποσοστό της αξίας της πλήρους κυριότητας κατά το χρόνο γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης με βάση την ηλικία του επικαρπωτή."

2. Η παράγραφος 5 του άρθρου 42 του ν.δ/τος 118/1973, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

"5) Η επανάληψη συμβολαίου δωρεάς ή γονικής παροχής ή προίκας μεταξύ των αυτών προσώπων ή των ειδικών ή καθολικών διαδόχων τους για το αυτό ακίνητο, για οποιονδήποτε λόγο, καθώς και η διόρθωση συμβολαίου, εφόσον δεν αναφέρεται στο όνομα των συμβαλλομένων στην έκταση ή στη θέση και στην περιγραφή του ακινήτου, δεν δημιουργεί υποχρέωση καταβολής φόρου.

Αν με μεταγενέστερο συμβόλαιο διευκρινίζεται ότι η έκταση, που μεταβιβάστηκε είναι μεγαλύτερη από αυτήν που περιγράφεται στο αρχικό συμβόλαιο, οφείλεται φό-

ρος μόνο για την αξία της επιπλέον έκτασης. Αντίθετα, αν με μεταγενέστερο συμβόλαιο διευκρινίζεται ότι η έκταση που μεταβιβάστηκε είναι μικρότερη από αυτήν που περιγράφεται στο αρχικό συμβόλαιο, δεν οφείλεται φόρος."

3. Η παράγραφος 5 του άρθρου 102 του ν.δ/τος 118/1973, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

"5. Το δικαίωμα του Δημοσίου για την επιβολή και είσπραξη των φόρων, που προκύπτουν από την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος, σε υποθέσεις για τις οποίες η φορολογική υποχρέωση γεννήθηκε μέχρι και την 31.12.1976 θεωρείται παραγγραμμένο. Στις υποθέσεις αυτές δεν απαιτείται το πιστοποιητικό του προϊσταμένου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας που προβλέπεται από τα άρθρα 105 έως και 112, αλλά αντί γι' αυτό, μπορεί να προσκομίζεται:

α) προκειμένου για κτήσεις αιτία θανάτου, ληξιαρχική πράξη θανάτου, από την οποία να προκύπτει ότι ο θάνατος του κληρονομούμενου ή δωρητή αιτία θανάτου επήλθε μέχρι και την 31.12.1976, καθώς και υπεύθυνη δήλωση του υποχρέου ότι δεν συντρέχει περίπτωση μετάθεσης του χρόνου γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης,

β) προκειμένου για δωρεές εν ζωή και προίκες, αντίγραφο του οικείου συμβολαίου που συντάχθηκε μέχρι και την 31.12.1976 ή βεβαίωση του συμβολαιογράφου, που συνέταξε το συμβόλαιο, ότι τούτο συντάχθηκε μέχρι και την 31.12.1976 και δεν συντρέχει περίπτωση μετάθεσης του χρόνου γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης."

4. Τα δεύτερο και τρίτο εδάφια της παραγράφου 6 του άρθρου 1 του α.ν. 1521/1950 αντικαθίστανται ως εξής:

"Αν με μεταγενέστερο συμβόλαιο διευκρινίζεται ότι το τμήμα ή η έκταση του ακινήτου που αγοράστηκε είναι μεγαλύτερα από αυτά που περιγράφονται στο αρχικό συμβόλαιο, φόρος οφείλεται μόνο για το επιπλέον τμήμα ή για την αξία της επιπλέον έκτασης του ακινήτου αυτού. Αντίθετα, αν με μεταγενέστερο συμβόλαιο διευκρινίζεται ότι, το τμήμα ή η έκταση του ακινήτου που αγοράστηκε είναι μικρότερα από αυτά που περιγράφονται στο αρχικό συμβόλαιο, δεν οφείλεται φόρος."

5. Στο άρθρο 1 του α.ν. 1521/1950 προστίθεται παράγραφος 7, που έχει ως εξής:

"7. Αν σε μεταβιβάσιμο συμβόλαιο η έκταση του μεταβιβαζόμενου ακινήτου είναι μεγαλύτερη της αναγραφόμενης στον με επαχθή αιτία τίτλο κτήσεως αυτού, εκτός του οικείου φόρου για τη σύμβαση μεταβίβασης, καταβάλλεται και φόρος μεταβίβασης για την αξία της επιπλέον έκτασης, με χρόνο φορολογίας το χρόνο κατάρτισης του μεταβιβαστικού συμβολαίου, που βαρύνει τον πωλητή του ακινήτου."

6. Στην περίπτωση Β' της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του α.ν. 1521/1950 (ΦΕΚ 245 Α') προστίθεται υποπερίπτωση δ', που έχει ως εξής:

"δ. Η αγορά ακινήτου κατά το ποσοστό που καλύπτεται η αγοραία αξία του με κεφάλαια που αποδεδειγμένα εισάγονται από την αλλοδαπή:

ι) από Έλληνες που εργάζονται ή εργάστηκαν με οποιαδήποτε ιδιότητα στο εξωτερικό για έξι (6) τουλάχιστον χρόνια,

ii) από Έλληνες ναυτικούς που εργάζονται ή εργάστηκαν σε πλοία με ελληνική ή ξένη σημαία για έξι (6) τουλάχιστον χρόνια που εκτελούσαν πλόες εξωτερικού έστω και αν προσεγγίζουν και σε ελληνικά λιμάνια και

ο βασικός μισθός τους προβλέπεται από το μισθολόγιο που ισχύει κάθε φορά ότι καταβάλλεται σε ξένο νόμισμα και

iii) από ομογενείς εγκατεστημένους στο εξωτερικό τουλάχιστον έξι (6) χρόνια.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζονται κάθε φορά οι λεπτομέρειες διαπίστωσης της συνδρομής των προϋποθέσεων της υποπερίπτωσης αυτής.

Άρθρο 19α

Τροποποιήσεις του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων

Οι διατάξεις του π.δ/τος 186/1992 (ΦΕΚ 84 Α') συμπληρώνονται και αντικαθίστανται ως εξής:

1. Στο άρθρο 20 προστίθεται παράγραφος 7, που έχει ως εξής:

“7. Ο επιτηδευματίας της τρίτης κατηγορίας υποβάλλει μέχρι την 25η του πέμπτου μήνα από το κλείσιμο της διαχειριστικής περιόδου, στην αρμόδια Δ.Ο.Υ., ισοζύγιο των λογαριασμών όλων των βαθμίδων της κλειόμενης χρήσης στο οποίο περιέχονται και τα πλήρη στοιχεία του υποχρέου, η αρμόδια Δ.Ο.Υ. και η διαχειριστική περίοδος που αφορά. Το ισοζύγιο της παραγράφου αυτής υποβάλλεται σε ηλεκτρομαγνητικά μέσα αποθήκευσης δεδομένων, από τους υποχρέους που χρησιμοποιούν για την ενημέρωση των βιβλίων τους μηχανογραφικά μέσα.”

2. Στο τέλος της παραγράφου 2 του άρθρου 28 προστίθεται νέο εδάφιο, που έχει ως εξής:

“Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται, χωρίς έγκριση της Επιτροπής Λογιστικών Βιβλίων, η αλλαγή της μεθόδου προσδιορισμού της τιμής κτήσης ή του ιστορικού κόστους παραγωγής, κατά την πρώτη διαχειριστική περίοδο πλήρους εφαρμογής αναλυτικής λογιστικής (ομάδα 9) του π.δ/τος 1123/1980 (ΦΕΚ 283 Α').”

3. Οι διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 39 αντικαθίστανται ως εξής:

“3. Κατ' εξαίρεση των όσων ορίζονται στις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 21 του παρόντος προεδρικού διατάγματος, τα βιβλία και στοιχεία που τηρήθηκαν με τις διατάξεις του π.δ/τος 99/1977 (ΦΕΚ 34 Α') και στα οποία έχουν καταχωρηθεί συναλλαγές μέχρι 31.12.1991 ή μέχρι 30.6.1992 για τους επιτηδευματίες που η διαχειριστική τους περίοδος έληξε στις 30.6.1992, διατηρούνται για όσο χρόνο προβλέπουν οι διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 44 του διατάγματος αυτού, οι οποίες διατηρούνται σε ισχύ και μετά την έκδοση του παρόντος διατάγματος.”

4. Η ισχύς των διατάξεων του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1 αυτού του άρθρου αρχίζει από τη διαχειριστική περίοδο που λήγει την 31.12.1996 και του δεύτερου εδαφίου της ίδιας παραγράφου από τη διαχειριστική περίοδο που λήγει την 30.6.1997.

Άρθρο 20

Άλλες διατάξεις

1. Η παράγραφος 1 του άρθρου 38 του ν.1882/1990 (ΦΕΚ 43 Α'), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

“1. Τα καινούργια αυτοκίνητα αντιρρυπαντικής τεχνολογίας, ανεξάρτητα από το καύσιμο που χρησιμοποιείται, τα οποία προορίζονται να κυκλοφορήσουν ως επιβατικά δημόσιας χρήσης, καταβάλλουν το δεκαπέντε τοις εκατό (15%) του ειδικού φόρου κατανάλωσης που προβλέπεται

από τις διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του προηγούμενου άρθρου 37.”

Η ισχύς της παραγράφου αυτής αρχίζει από 1ης Ιανουαρίου 1997, με εξαίρεση για όσα από τα παραπάνω αυτοκίνητα είχαν κατατεθεί παραστατικά τελωνισμού μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1996.

2. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως επιτρέπεται η προμήθεια και χρήση κινητών τηλεφώνων, για τις υπηρεσιακές ανάγκες των διωκτικών υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομικών. Με τις αποφάσεις αυτές ορίζονται οι συγκεκριμένες υπηρεσίες, οι περιπτώσεις και τα πρόσωπα που επιτρέπεται να κάνουν χρήση της κινητής τηλεφωνίας, το ανώτατο επιτρεπόμενο όριο μονάδων και κάθε άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.

3. Δαπάνες προμήθειας κινητών τηλεφώνων και λογαριασμοί χρήσης αυτών, που πραγματοποιήθηκαν από την Υπηρεσία Ελέγχου Διακίνησης Αγαθών (ΥΠ.Ε.Δ.Α.), την Ειδική Υπηρεσία Τελωνειακών Ερευνών (Ε.Υ.Τ.Ε.) και από τη Διεύθυνση Ελέγχου Οικονομικού Εγκλήματος και τα παραρτήματά τους, και αφορούν περίοδο πριν από την ισχύ του παρόντος θεωρούνται ότι έγιναν νόμιμα.

4. Στην παράγραφο 2 του άρθρου 36 του ν. 2093/1992 (ΦΕΚ 181 Α'), όπως ισχύει, μετά την περίπτωση δ', προστίθεται περίπτωση ε', που έχει ως εξής:

“ε) Ετήσια τέλη δραχμών δέκα χιλιάδων (10.000) για τα επιβατικά και τύπου JEEP ιδιωτικής χρήσης αυτοκίνητα συμβατικής ή αντιρρυπαντικής τεχνολογίας και τις επιβατικές ιδιωτικής χρήσης δίκυκλες και τρίκυκλες μοτοσυκλέτες κυλινδρισμού κινητήρα από τριακόσια ένα (301) μέχρι επτακόσια ογδόντα πέντε (785) κυβικά εκατοστά και τεσσάρων χιλιάδων (4.000) για τα ως άνω οχήματα κυλινδρισμού κινητήρα από πενήντα ένα (51) μέχρι τριακόσια (300) κυβικά εκατοστά.”

5. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου ισχύουν από 1.1.1998.

6. Η παράγραφος 1 του άρθρου 51 του ν. 2214/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

“1. Στις περιπτώσεις που πετρέλαιο εσωτερικής καύσης (DIESEL) που προορίζεται για θέρμανση και το οποίο παραλήφθηκε με το φορολογικό καθεστώς του άρθρου 20 του ν. 2127/1993 (ΦΕΚ 48 Α') και δεν χρησιμοποιήθηκε ως πετρέλαιο θέρμανσης κατά την έννοια της παραγράφου 6 του άρθρου 26 του ν. 2166/1993 (ΦΕΚ 137 Α'), οι προβλεπόμενες από τις παραγράφους 2, και 3 του άρθρου 35 του ν. 2093/1992 κυρώσεις, πρόστιμα και επιπτώσεις στο κύρος των βιβλίων και στοιχείων των επιχειρήσεων ή επαγγελματιών, δεν εφαρμόζονται, εφόσον εντός τριμήνου από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως καταβληθεί η σχετική διαφορά μεταξύ των φορολογιών πετρελαίου θέρμανσης και κίνησης που ισχυαν κατά το χρόνο της παραλαβής τους.”

7. Η ισχύς της προηγούμενης παραγράφου αρχίζει από το χρόνο ισχύος των διατάξεων του άρθρου 51 του ν. 2214/1994.

8. Οι εκδιδόμενες βεβαιώσεις περί υποβολής δήλωσης μεταβολής δραστηριότητας στις περιπτώσεις ίδρυσης πρόσκαιρων υποκαταστημάτων σε προσωρινούς εκθεσιακούς χώρους, κατά την έννοια του Κ.Β.Σ. δεν υποκεινται από 1.1.1996, για τις πέραν της πρώτης υποβαλλόμενες δηλώσεις, στα τέλη χαρτοσήμου που επιβάλλονται σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης

Η της παραγράφου 6 του άρθρου 19 του ν.1882/1990 (ΦΕΚ 43 Α').

9. Η παράγραφος 2 του άρθρου 26 του ν. 2127/1993 (ΦΕΚ 48 Α'), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

"2. Ο συντελεστής του ειδικού φόρου κατανάλωσης αιθυλικής αλκοόλης καθορίζεται σε 960 ECU ανά εκατόλιτρο άνυδρης αιθυλικής αλκοόλης."

10. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 26 του ν. 2127/1993, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

"3. Εφαρμόζεται μειωμένος κατά πενήντα τοις εκατό (50%) συντελεστής ειδικού φόρου κατανάλωσης αιθυλικής αλκοόλης, έναντι του ισχύοντος κανονικού συντελεστή, για την αιθυλική αλκοόλη που προορίζεται για την παρασκευή ούζου ή που περιέχεται στο τσίπουρο και την τσικουδιά. Ο μειωμένος αυτός συντελεστής καθορίζεται σε 480 ECU ανά εκατόλιτρο άνυδρης αιθυλικής αλκοόλης."

11. Η ισχύς των προηγούμενων παραγράφων 9 και 10 αρχίζει από την 11η Δεκεμβρίου 1996.

12. Η παράγραφος 1 του άρθρου 11 του ν. 2093/1992 (ΦΕΚ 181 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

"1. Τα καινούργια αυτοκίνητα τύπου JEEP, αντιρρυπαντικής τεχνολογίας των δασμολογικών κλάσεων 87.03 και 87.04 της Συνδυασμένης Ονοματολογίας υπάγονται στον προβλεπόμενο από τις κείμενες διατάξεις ειδικό φορο κατανάλωσης των καινούργιων επιβατικών αυτοκινήτων αντιρρυπαντικής τεχνολογίας. Τα λοιπά αυτοκίνητα τύπου JEEP υπάγονται στον προβλεπόμενο από τις κείμενες διατάξεις ειδικό φόρο κατανάλωσης των επιβατικών αυτοκινήτων συμβατικής τεχνολογίας. Οι διατάξεις περί φορολογητέας αξίας των επιβατικών αυτοκινήτων εφαρμόζονται ανάλογα και για τα αυτοκίνητα της παραγράφου αυτής."

Η ισχύς της παραγράφου αυτής αρχίζει από την 12η Δεκεμβρίου 1996.

13. Τα αυτοκίνητα τύπου JEEP, τα οποία είχαν κομισθεί στη χώρα μέχρι και την προηγούμενη της ημερομηνίας έναρξης ισχύος της προηγούμενης παραγράφου, εξακολουθούν να υπάγονται στους κατά περίπτωση συντελεστές ειδικού φόρου κατανάλωσης που ίσχυαν μέχρι την ανωτέρω ημερομηνία, εφόσον τελωνισθούν μέχρι 31.3.1997.

14. Η παράγραφος 1 του άρθρου 21 του ν. 2093/1992 αντικαθίσταται ως εξής:

"1. Για τη θέση σε κυκλοφορία των αυτοκινήτων τύπου JEEP, ανεξάρτητα από κατηγορία (επιβατικά ή φορτηγά) επιβάλλεται το προβλεπόμενο από την παράγραφο 1 του άρθρου 3 του ν. 363/1976 (ΦΕΚ 152 Α'), όπως ισχύει, εφάπαξ πρόσθετο ειδικό τέλος των επιβατικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης."

Η ισχύς της παραγράφου αυτής αρχίζει από την 12η Δεκεμβρίου 1996.

15. Τα αυτοκίνητα τύπου JEEP για τα οποία είχαν κατατεθεί παραστατικά τελωνισμού μέχρι την προηγούμενη της ημερομηνίας έναρξης ισχύος της προηγούμενης παραγράφου, εξακολουθούν να υποβάλλονται στο κατά περίπτωση εφάπαξ πρόσθετο ειδικό τέλος των επιβατικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης, που ίσχυε μέχρι την ανωτέρω ημερομηνία.

16. Στο τέλος της παραγράφου 2 του άρθρου 4 του ν. 2443/1996 (ΦΕΚ 265 Α') προστίθεται η φράση "εφόσον τελωνισθούν μέχρι 31.3.1997."

17. Στο τέλος της παραγράφου 4 του άρθρου 4 του ν. 2443/1996 προστίθεται η φράση "εφόσον εφοδιασθούν

με πιστοποιητικά ταξινόμησης μέχρι 31.3.1997."

18. Η ισοπροπυλική αλκοόλη που παράγεται εγχωρίως ή μεταφέρεται από τα λοιπά κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης δύναται να τίθεται σε καθεστώς φορολογικής αποθήκης και για το χρονικό διάστημα που παραμένει στο καθεστώς αυτό τελεί σε αναστολή καταβολής του ειδικού φόρου κατανάλωσης και του Φ.Π.Α.. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται οι όροι και διατυπώσεις για τη σύσταση και λειτουργία φορολογικών αποθηκών ισοπροπυλικής αλκοόλης, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του καθεστώτος αυτού.

19. Το άρθρο 4 της Δ.247/1.3.1988 Απόφασης του Υπουργού Οικονομικών, που κυρώθηκε με το άρθρο 11 του ν. 1839/1989 (ΦΕΚ 90 Α'), αντικαθίσταται ως ακολούθως:

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΓΙΑ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ

Άρθρο 4

1. Με την επιφύλαξη των ειδικών περιπτώσεων που προβλέπονται στο άρθρο 6 της παρούσας, ο ιδιώτης που επιθυμεί να εισάγει προσωρινά τα είδη που αναφέρονται στο άρθρο 1 πρέπει σωρευτικά:

α) Να έχει τη συνήθη κατοικία του εκτός Ελλάδας.

β) Να έρχεται προσωρινά στην Ελλάδα.

γ) Να τα χρησιμοποιεί για ιδιωτική του χρήση.

2. Η διάρκεια παραμονής των ειδών ορίζεται στους έξι (6) μήνες συνεχείς ή όχι ανά περίοδο δώδεκα μηνών.

Με τη λήξη της διάρκειας παραμονής και όσον αφορά τα επιβατικά οχήματα, εφόσον δεν επανεξάγονται, πρέπει να ακινητοποιούνται από την αρμόδια Τελωνειακή Αρχή, ύστερα από αίτηση του δικαιούχου προσώπου για διάστημα έξι (6) τουλάχιστον μηνών και όχι ανώτερο των δώδεκα (12) μηνών.

Τα επιβατικά οχήματα που βρίσκονται σε τελωνειακή ακινητοποίηση οποτεδήποτε και αν αποσφραγιστούν μετά το περιοριστικό εξάμηνο, παραδίδονται για κυκλοφορία με το καθεστώς της προσωρινής εισαγωγής, σύμφωνα με τα παραπάνω στο δικαιούχο πρόσωπο, εφόσον το πρόσωπο αυτό, κατά το τελευταίο δωδεκάμηνο πριν από την αποσφράγιση και παράδοση του οχήματος, παρέμεινε στο εξωτερικό διαρκούς της ακινητοποίησης επί εκατόν ογδόντα πέντε (185) ημέρες τουλάχιστον.

Σε περίπτωση που το παραπάνω διάστημα των δώδεκα (12) μηνών της τελωνειακής ακινητοποίησης παρέλθει, χωρίς το δικαιούχο πρόσωπο να φροντίσει για την με οποιονδήποτε νόμιμο τρόπο τακτοποίηση του επιβατικού οχήματος, θα εφαρμόζονται οι διατάξεις περί αζητήτων."

20. Επιβατικά οχήματα, που έχουν παραδοθεί σε προσωρινή εισαγωγή κατ'εφαρμογή της παραγράφου 4 της Δ. 247/88 Α.Υ.Ο., όπως ίσχυε πριν την αντικατάστασή της με την προηγούμενη παράγραφο 19, εξακολουθούν να κυκλοφορούν με το καθεστώς αυτό μέχρι τη λήξη της κατά περίπτωση προθεσμίας που τους έχει χορηγηθεί από τις τελωνειακές αρχές.

21. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 18 του ν. 1382/1983 (ΦΕΚ 105 Α') καταργούνται.

22. Η τρίτη περίπτωση της παραγράφου 2 του άρθρου 6 της Δ. 247/182/88 Α.Υ.Ο. αντικαθίσταται ως ακολούθως:

"- Η κατηγορία ε' μόνο ιδιωτικής χρήσης επιβατικό αυτοκίνητο, το οποίο δεν μπορούν να αντικαταστήσουν

παρά μόνο σε περίπτωση κλοπής ή ολικής καταστροφής αυτού."

23. Παρατείνεται μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1997 ο χρόνος παραγραφής των βεβαιωμένων στις δημόσιες οικονομικές υπηρεσίες χρεών που παραγράφονται εντός των ετών 1996 και 1997.

Η ισχύς της παραγράφου αυτής αρχίζει από 17 Δεκεμβρίου 1996.

24. Στο άρθρο 4 του ν. 2343/1995 (ΦΕΚ 211 Α') προστίθεται παράγραφος 17, που έχει ως εξής:

"17. Για τις προκαταρκτικές εξετάσεις και προανακρίσεις υποθέσεων αρμοδιότητας του Σ.Δ.Ο.Ε., για τις οποίες επιλαμβάνεται η Περιφερειακή Διεύθυνση Αττικής, η κατά τόπον αρμοδιότητα του Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών Αθηνών, επεκτείνεται σε όλη την Επικράτεια. Ο Εισαγγελέας, καθώς και οι οικείοι ανακριτικοί υπάλληλοι, της Εισαγγελίας Πλημμελειοδικών Αθηνών, προτιμώνται στην περίπτωση που για την ίδια υπόθεση επελήφθησαν και άλλοι αρμόδιοι εισαγγελείς ή ανακριτικοί υπάλληλοι. Ο ανωτέρω Εισαγγελέας ενημερώνει, συνεργάζεται και μπορεί να ζητεί τη συνδρομή του συναρμόδιου Εισαγγελέα. Μετά το πέρας της προανάκρισης, παραπέμπει την υπόθεση στον Εισαγγελέα του Δικαστηρίου, που είναι κατά τόπον αρμόδιο για την εκδίκαση αυτής.

Η προανάκριση ή η ανάκριση για τις υποθέσεις του Σ.Δ.Ο.Ε. περατώνεται εντός δύο μηνών, η δε εκδίκαση αυτών γίνεται επίσης εντός δύο μηνών, από την υποβολή της δικογραφίας στον αρμόδιο Εισαγγελέα ή από το πέρας της προανάκρισης ή της ανάκρισης. Η εκδίκαση των κατ' έφεση υποθέσεων γίνεται εντός δύο μηνών από την άσκηση της έφεσης. Σε περίπτωση αναβολής, η εκδίκαση της υπόθεσης γίνεται εντός μηνός από τη χορήγηση αυτής. Δεν αποτελεί λόγο αναβολής της δίκης η άσκηση, σχετικής με την υπόθεση, προσφυγής, ενώπιον του Διοικητικού Δικαστηρίου.

Αρμόδιο κατά τόπον δικαστήριο, για την εκδίκαση των ανωτέρω υποθέσεων, είναι το οριζόμενο στα άρθρα 122 έως και 124 του Κ.Π.Δ. ή εκείνο στην περιφέρεια του οποίου έχει την έδρα της η επιχείρηση."

25. Οι οργανικές θέσεις των Εισαγγελέων Πρωτοδικών αυξάνονται κατά δύο (2) και των Αντεισαγγελέων Πρωτοδικών κατά τρεις (3).

26. Καταργείται από της ισχύος της η περίπτωση (στ) της παρ. 2 του άρθρου 54 του ν. 2362/1995 (ΦΕΚ 247 Α').

27. Η παράγραφος 2 του άρθρου 58 του ν. 2127/1993 (ΦΕΚ 48 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

"2. Ο Ειδικός Φόρος Κατανάλωσης ετοιμών προς κατανάλωση αλκοολούχων ποτών και άλλων αλκοολούχων προϊόντων βεβαιώνεται και εισπράττεται το αργότερο μέχρι τις 25 του επόμενου μήνα από το μήνα εξόδου των παραπάνω προϊόντων από το καθεστώς αναστολής, με βάση δήλωση και αναλυτική κατάσταση, που υποβάλλεται από τον εγκεκριμένο αποθηκευτή και σημείωμα που εκδίδεται από την αρμόδια αρχή."

28. Η ισχύς της προηγούμενης παραγράφου αρχίζει από 1ης Ιανουαρίου 1997 και εφαρμόζεται για τα προϊόντα που τίθενται σε ανάλωση από την ημερομηνία αυτή.

29. Η προθεσμία εφαρμογής του μειωμένου συντελεστή Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 7 του ν. 2399/1996 (ΦΕΚ 90 Α') για ορισμένα πετρελαιοειδή προϊόντα, η οποία έχει παταθεί μέχρι 31.12.1996 με τις διατάξεις των άρθρων 15 του ν. 2433/1996 (ΦΕΚ 180 Α'), 2 του ν.

2437/1996 (ΦΕΚ 210 Α') και του πρώτου άρθρου του ν. 2440/1996 (ΦΕΚ 254 Α'), παρατείνεται από την ημερομηνία λήξης της (31.12.1996) μέχρι και την 28η Φεβρουαρίου 1997.

30. Η προθεσμία εφαρμογής του μειωμένου συντελεστή Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης του πετρελαίου εσωτερικής καύσης (DIESEL) θέρμανσης που προβλέπεται από τη διάταξη του δεύτερου άρθρου του ν. 2440/1996 (ΦΕΚ 254 Α') παρατείνεται από την ημερομηνία λήξης της (31.12.1996) μέχρι και την τελευταία Κυριακή του μηνός Απριλίου 1997 (27.4.1997).

31. Η ισχύς των προηγούμενων παραγράφων 29 και 30 αρχίζει από 1ης Ιανουαρίου 1997.

Άρθρο 20α

Ρυθμίσεις φορολογικών υποθέσεων αθλητών

1. Αθλητές και προπονητές καλαθοσφαίρισης που έχουν εισπράξει κατά την περίοδο 1.1.1987 έως 30.8.1992 ως ερασιτέχνες από αθλητικά σωματεία ή ενώσεις αυτών, αποζημιώσεις με τη μορφή οδοιπορικών, εξόδων κινήσεως, παροχής διατροφής και λοιπών εν γένει εξόδων και παροχών με οποιαδήποτε μορφή που αφορούν την αθλητική τους και την προπονητική τους δραστηριότητα αντίστοιχα κατά την παραπάνω χρονική περίοδο και για τα οποία ποσά παροχών, μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος, δεν έχουν υποβάλει ή έχουν υποβάλει ανακριβή δήλωση φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων, δύνανται να υποβάλουν στον προϊστάμενο της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας σχετική αρχική ή συμπληρωματική δήλωση, χωρίς την επιβολή πρόσθετου φόρου, προσαύξησης, προστίμου ή οποιασδήποτε άλλης κύρωσης, μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του μεθεπόμενου μήνα από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

2. Από τα ποσά αυτά της προηγούμενης παραγράφου απαλλάσσεται συνολικά για τα οικονομικά έτη 1987-1993 από το φόρο εισοδήματος το ποσό μέχρι τα τριάντα εκατομμύρια (30.000.000) δρχ.. Τα επιπλέον ποσά φορολογούνται αυτοτελώς με συντελεστή πέντε τοις εκατό (5%). Με την καταβολή αυτού του φόρου εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση από το φόρο εισοδήματος των αθλητών και των προπονητών καλαθοσφαίρισης.

3. Καλαθοσφαιριστές κάτω των 21 ετών που έχουν εισπράξει χρηματικά ποσά κατά την περίοδο 1.8.1991 έως 30.9.1994 ως ερασιτέχνες από τα αθλητικά σωματεία ή ενώσεις αυτών, σαν αποζημιώσεις με τη μορφή οδοιπορικών, εξόδων κινήσεως, παροχής διατροφής και λοιπών εν γένει εξόδων και παροχών με οποιαδήποτε μορφή που αφορούν την αθλητική τους δραστηριότητα κατά την παραπάνω χρονική περίοδο και για τα οποία ποσά παροχών, μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος, δεν έχουν υποβάλει ή έχουν υποβάλει ανακριβή δήλωση φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων, δύνανται να υποβάλουν στον προϊστάμενο της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας (Δ.Ο.Υ.) σχετική αρχική ή συμπληρωματική δήλωση, χωρίς την επιβολή πρόσθετου φόρου, προσαύξησης, προστίμου ή οποιασδήποτε άλλης κύρωσης, μέχρι την τελευταία εργάσιμη για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του μεθεπόμενου μήνα από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Τα ποσά που θα δηλωθούν θα φορολογηθούν αυτοτελώς με συντελεστή 12.7%.

Με την καταβολή του παραπάνω φόρου εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση από το φόρο εισοδήματος των καλαθοσφαιριστών για τα δηλωθέντα κατά τα ανωτέρω ποσά.

Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής εφαρμόζονται ανάλογα και για τα χρηματικά ποσά τα οποία εισέπραξαν οι προπονητές καλαθοσφαίρισης κατά την περίοδο 1.9.1992 έως 30.9.1994, με οποιαδήποτε μορφή, που αφορούν την προπονητική τους δραστηριότητα κατά την παραπάνω χρονική περίοδο.

4. Η οφειλή για φόρο εισοδήματος που βεβαιώνεται με βάση την αρχική ή συμπληρωματική δήλωση κάθε έτους, για τις περιπτώσεις των προηγούμενων παραγράφων 1-3 του παρόντος άρθρου, καταβάλλεται σε είκοσι τέσσερις (24) ίσες μηνιαίες δόσεις, από τις οποίες η πρώτη δόση καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του επόμενου μήνα από τη βεβαίωση της οφειλής και καθεμία από τις επόμενες την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα των αντίστοιχων μηνών. Το ποσό της κάθε δόσης δεν μπορεί να είναι μικρότερο από εκατό χιλιάδες (100.000) δραχμές.

5. Σε όσους εξοφλούν μέσα στην προθεσμία καταβολής και της τρίτης δόσης ολόκληρο το ποσό του οφειλόμενου φόρου, για τις αρχικές ή συμπληρωματικές δηλώσεις όλων των ετών, παρέχεται έκπτωση ποσοστού δεκαπέντε τοις εκατό (15%) στο οφειλόμενο ποσό.

6. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων καταλαμβάνουν και υποθέσεις που εκκρεμούν στις φορολογικές αρχές ή τα διοικητικά δικαστήρια και δεν έχουν συζητηθεί ακόμα μέχρι την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ' ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΜΕΓΑΛΗΣ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ

Άρθρο 21 Αντικείμενο φόρου

1. Από το οικονομικό έτος 1997 και για κάθε επόμενο έτος επιβάλλεται φόρος στη μεγάλη ακίνητη περιουσία που βρίσκεται στην Ελλάδα. Σε φόρο υποβάλλεται η συνολική αξία της περιουσίας, που ανήκει σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο και αποτελείται από ακίνητα που βρίσκονται στην Ελλάδα ή εμπράγματα δικαιώματα σε αυτά, εκτός της υποθήκης.

2. Η ακίνητη περιουσία των ανήλικων άγαμων τέκνων προστίθεται κατά ίσα μέρη στην ακίνητη περιουσία του πατέρα και της μητέρας, εφόσον αυτοί ασκούν από κοινού τη γονική μέριμνα ή μόνο στην περιουσία του γονέα που ασκεί τη γονική μέριμνα.

Κατ' εξαίρεση δεν υπολογίζεται στην περιουσία των γονέων η ακίνητη περιουσία των ανήλικων άγαμων τέκνων, που περιέρχεται σε αυτά από κληρονομιά, κληροδοσία ή δωρεά αιτία θανάτου.

3. Για την επιβολή του φόρου η έννοια του ακινήτου και των εμπράγματων δικαιωμάτων λαμβάνεται κατά τον Αστικό Κώδικα.

Άρθρο 22 Υποκείμενο φόρου

1. Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ανεξάρτητα από την ιθαγένεια, κατοικία ή την έδρα του, φορολογείται για την ακίνητη περιουσία του, που βρίσκεται στην

Ελλάδα την πρώτη Ιανουαρίου του έτους φορολογίας. Στα επίδικα ακίνητα υπόχρεος σε φόρο είναι ο νομέας του. Το ίδιο ισχύει και για αυτούς που νέμονται ακίνητα χωρίς νόμιμο τίτλο. Αν ακίνητο εκκηνηθεί με τελεσίδικη απόφαση, ο νομέας του, για το φόρο που κατέβαλε, έχει δικαίωμα αναγωγής κατά του κυρίου, που οριστικά αναγνωρίστηκε.

2. Υπόχρεος σε φόρο είναι:

α) Στην περίπτωση της παραγράφου 2 του προηγούμενου άρθρου ο πατέρας ή η μητέρα, για την περιουσία των ανήλικων άγαμων τέκνων. Η περιουσία της συζύγου φορολογείται χωριστά.

β) Ο κηδεμόνας, για την ακίνητη περιουσία σχολάζουσας κληρονομίας.

γ) Ο οικοπεδούχος, για την αξία του οικοπέδου, σε περίπτωση ανέγερσης πολυκατοικίας με αντιπαροχή, μέχρι να μεταβιβασθούν τα διαμερίσματα σε τρίτο ή στον εργολάβο κατά το αμάχητο τεκμήριο της περίπτωσης στ' της παραγράφου 1 του επόμενου άρθρου.

Άρθρο 23 Απαλλαγές από το φόρο

Απαλλάσσονται από το φόρο:

α) Οι γεωργικές ή κτηνοτροφικές εκτάσεις τις οποίες αυτοκαλλιεργεί ή εκμεταλλεύεται ο κατα κύριο επάγγελμα γεωργός ή κτηνοτρόφος.

β) Οι δασικές εκτάσεις.

γ) Τα δικαιώματα μεταλλειοκτησίας και η εξόρυξη ορυκτών ή λίθων.

δ) Τα κτίσματα των ακινήτων και τα λοιπά συστατικά του εδάφους, στα οποία συμπεριλαμβάνονται και τα μηχανήματα και γενικά οι κατασκευές, που είναι συνδεδεμένες στερεά με το έδαφος και τα οποία ιδιοχρησιμοποιούνται για την παραγωγή ή την άσκηση εμπορικής δραστηριότητας από βιομηχανικές, μεταλλευτικές, λατομικές, βιοτεχνικές, εμπορικές, γεωργικές, κτηνοτροφικές, ξενοδοχειακές και επαγγελματικές γενικά επιχειρήσεις, καθώς και τα κτίσματα των ακινήτων που ιδιοχρησιμοποιούνται από νομικά πρόσωπα, μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και κοινωφελή ιδρύματα.

Εξαίρονται τα κτίσματα των επιχειρήσεων των οποίων το αντικείμενο των εργασιών τους είναι η εκμετάλλευση των ακινήτων τους.

Επίσης τα ανωτέρω ισχύουν και για τα ακίνητα, που ιδιοχρησιμοποιούνται από τις πιο πάνω επιχειρήσεις για την παραγωγή ή την άσκηση εμπορικής δραστηριότητας και εισφέρθηκαν σε αυτές κατά χρήση.

ε) Οι ξενοδοχειακές επιχειρήσεις οποιασδήποτε μορφής, για το πενήντα τοις εκατό (50%) της αξίας των γηπέδων, που τους ανήκουν κατά κυριότητα και τα χρησιμοποιούν για τουριστική εκμετάλλευση και στα οποία έχουν κατασκευασθεί έργα που εξυπηρετούν τις λειτουργικές ανάγκες αυτών, όπως το κυρίως κτίριο του ξενοδοχείου και λοιποί χώροι στάθμευσης αυτοκινήτων, χώροι αθλοπαιδιών κ.λπ..

Η αυτή απαλλαγή ισχύει και για τα γήπεδα των ακινήτων, που είναι εκμισθωμένα σε ξενοδοχειακές επιχειρήσεις και το μίσθωμά τους υπολογίζεται σε ποσοστό στις εισπράξεις τους. Επίσης τα ιδιωτικά εκπαιδευτήρια οποιασδήποτε βαθμίδας εκπαίδευσης και κατάρτισης για το πενήντα τοις εκατό (50%) της αξίας των γηπέδων τους, στα οποία έχουν κατασκευαστεί έργα που εξυπηρετούν τις λειτουργικές ανάγκες του εκπαιδευτηρίου, όπως το κυρίως κτίριο, χώροι αθλο-

παιδιών, στάθμευσης αυτοκινήτων και λοιποί χώροι.

στ) Τα κτίσματα οικοδομής, που ανεγείρεται, για μία επταετία από την έκδοση της οικοδομικής άδειας και εφόσον κατά τη διάρκεια της επταετίας αυτής τα κτίσματα δεν έχουν εκμισθωθεί ή χρησιμοποιηθεί κατά οποιονδήποτε τρόπο.

Μετά την πάροδο της επταετίας από τη χορήγηση της οικοδομικής άδειας ή από την εκμίσθωση ή τη χρησιμοποίησή τους με οποιονδήποτε τρόπο πριν από την πάροδο της επταετίας τα διαμερίσματα πολυκατοικίας, που ανεγείρονται και δεν έχουν πουληθεί, τα οποία συμφωνήθηκε να μεταβιβασθούν στον εργολάβο ή σε τρίτα πρόσωπα που αυτός θα υποδείξει, για την εφαρμογή του παρόντος νόμου, θεωρούνται, κατά αμύχτο τεκμήριο, ότι έχουν μεταβιβασθεί στον εργολάβο μαζί με το ποσοστό του οικοπέδου που τους αναλογεί.

Σε περίπτωση που ο εργολάβος υποσχέθηκε με συμβολαιογραφικό προσύμφωνο τη μεταβίβαση διαμερίσματος σε τρίτο πρόσωπο, το διαμέρισμα αυτό για την εφαρμογή του παρόντος νόμου θεωρείται, κατά αμύχτο τεκμήριο, ότι μεταβιβάστηκε στον αγοραστή μαζί με το ποσοστό του οικοπέδου που αναλογεί, από την παράδοσή του σε αυτόν, η οποία αποδεικνύεται με συμβολαιογραφικό έγγραφο που καταρτίζεται μέσα σε ένα δίμηνο από την παράδοση.

ζ) Τα ακίνητα που φορολογούνται ως κληρονομία, για τα οποία ο φόρος είναι καταβλητέος σε τριμηνιαίες δόσεις, ανεξάρτητα από τον τρόπο πληρωμής, για χρονικό διάστημα δύο (2) ετών. Το χρονικό αυτό διάστημα αρχίζει από το επόμενο έτος εκείνου, μέσα στο οποίο γεννήθηκε η φορολογική υποχρέωση από την αιτία θανάτου κτήσης.

η) Τα γήπεδα, κτίρια και εγκαταστάσεις, που ανήκουν σε ανάδοχους φορείς προγραμμάτων ενεργού πολεοδομίας και βρίσκονται σε περιοχές που έχουν χαρακτηριστεί ή θα χαρακτηριστούν κατά τις κείμενες διατάξεις ως Ζώνες Ενεργού Πολεοδομίας κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των προγραμμάτων, σύμφωνα με τις σχετικές συμβάσεις ανάθεσης, εκτός αν προηγουμένως εκμισθωθούν ή χρησιμοποιηθούν κατά οποιονδήποτε τρόπο.

θ) Το Ελληνικό Δημόσιο, στο οποίο περιλαμβάνονται και οι αποκεντρωμένες δημόσιες υπηρεσίες, που λειτουργούν ως ειδικά ταμεία, οι δήμοι, οι κοινότητες, η νομαρχιακή αυτοδιοίκηση και οι δημοτικές και κοινοτικές επιχειρήσεις, καθώς και οι Τοπικές Ενώσεις Δήμων και Κοινοτήτων (Τ.Ε.Δ.Κ.) και η Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας (Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.).

ι) Τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και οι Γεωργικές Σχολές.

ια) Οι δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμοί στο μετοχικό κεφάλαιο των οποίων συμμετέχει το Δημόσιο με ποσοστό 50% και άνω.

ιβ) Το Ιερό Κοινό του Πανάγιου Τάφου, η Ιερή Μονή του όρους Σινά και το Άγιο Όρος.

ιγ) Οι ιεροί ναοί, οι ιερές μονές, τα αναγνωρισμένα θρησκευτικά δόγματα, για τα ακίνητα που χρησιμοποιούν.

ιδ) Τα σωματεία, οι ενώσεις ή ομοσπονδίες, που έχουν νόμιμα συσταθεί και αναγνωρισθεί από τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού και οι ανώνυμες εταιρείες ποδοσφαίρου, για τα ακίνητα και τις εγκαταστάσεις, που τους ανήκουν και χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για την πραγματοποίηση των αθλητικών τους δραστηριοτήτων.

ιε) Τα κάθε είδους ταμεία ή οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης.

ιστ) Τα γήπεδα και τα κτίρια, που ανήκουν κατά πλήρη κυριότητα στην Ε.Τ.Β.Α. ή ΒΙ.Π.Ε.Τ.Β.Α. και βρίσκονται μέσα στις βιομηχανικές περιοχές.

ιζ) Τα ξένα κράτη, για τα ακίνητα που ανήκουν σε αυτά και τα οποία χρησιμοποιούνται για την εγκατάσταση των πρεσβειών και προξενείων αυτών, με τον όρο της αμοιβαιότητας.

ιη) Οι ξένοι πρεσβευτές και λοιποί διπλωματικοί αντιπρόσωποι και πράκτορες, με τον όρο της αμοιβαιότητας.

ιθ) Οι πρόξενοι και προξενικοί πράκτορες, καθώς και το κατώτερο προσωπικό των ξένων πρεσβειών και προξενείων, με τον όρο της αμοιβαιότητας και εφόσον έχουν την ιθαγένεια του κράτους, που αντιπροσωπεύουν και δεν ασκούν εμπόριο ή βιομηχανία ή δεν είναι διευθυντές επιχειρήσεων στην Ελλάδα και με την επιφύλαξη των όρων των διεθνών συμβάσεων.

κ) Οι συνδικαλιστικές οργανώσεις, για τα ακίνητα που ιδιοχρησιμοποιούν.

κα) Η Τράπεζα της Ελλάδος, η Αρχαιολογική Εταιρεία και το Εθνικό Ίδρυμα Υποδοχής και Αποκατάστασης Αποδημών και Παλιννοστούντων Ομογενών Ελλήνων.

κβ) Οι Τουριστικές Επιχειρήσεις Ελλάδας ΞΕΝΙΑ Α.Ε., για όσο χρονικό διάστημα οι μετοχές της εταιρείας βρίσκονται εξ ολοκλήρου στα χέρια του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού.

κγ) Το πενήντα τοις εκατό (50%) της αξίας των ακινήτων που έχουν δεσμευθεί από την αρχαιολογική υπηρεσία και των ακινήτων μεγάλης ιστορικής αξίας, όπως αυτά χαρακτηρίζονται με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται μετά από πρόταση των Υπουργών Οικονομικών και Πολιτισμού.

κδ) Κτίσματα τα οποία έχουν κηρυχθεί απαλλοτριωτέα, καθώς και κτίσματα για τα οποία έχει εκδοθεί άδεια κατεδάφισης ή πρωτόκολλο κατεδάφισης.

κε) Τα ακίνητα που παραχωρούνται κατά χρήση, χωρίς αντάλλαγμα στο Ελληνικό Δημόσιο.

Άρθρο 24

Προσδιορισμός αξίας ακίνητης περιουσίας

1. Για τον υπολογισμό του φόρου λαμβάνεται υπόψη η αξία που έχουν τα ακίνητα και τα εμπράγματα σε αυτά δικαιώματα κατά την 1η Ιανουαρίου του έτους που φορολογούνται, για τον προσδιορισμό της οποίας εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 3 του α.ν. 1521/1950 και οι διατάξεις του άρθρου 41' και 41Α του ν. 1249/1982, όπως ισχύουν.

2. Σε περίπτωση διαχωρισμού της επικαρπίας από την κυριότητα, η αξία της επικαρπίας προσδιορίζεται σε ποσοστό της αξίας της πλήρους κυριότητας με εφαρμογή των σχετικών για την εκτίμηση της αξίας της επικαρπίας διατάξεων του ν.δ/τος 118/1973, όπως ισχύει. Η αξία της ψιλής κυριότητας βρίσκεται αν από την αξία της πλήρους κυριότητας αφαιρεθεί η αξία της επικαρπίας.

3. Η οίκηση, καθώς και οποιαδήποτε άλλη δουλειά, που παρέχει εξουσία χρήσης, εξομοιώνεται προς την επικαρπία. Επίσης, με τον επικαρπωτή εξομοιώνεται ο κύριος που είναι υποχρεωμένος να αποκαταστήσει την περιουσία σε άλλον.

Άρθρο 25
Εκπτώσεις - Αφορολόγητο όριο
Υπολογισμός φόρου

1. Από τη συνολική αξία της ακίνητης περιουσίας, που βρίσκεται κατά τη διαδικασία του προηγούμενου άρθρου, αφαιρούνται τα χρέη που υπάρχουν την πρώτη Ιανουαρίου του έτους φορολογίας, για τα οποία έχει εγγραφεί υποθήκη ή προσημείωση υποθήκης στα ακίνητα, εφόσον τα χρέη αυτά προέρχονται από δάνεια που χορηγήθηκαν από το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο, το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων ή τράπεζες και αποδεδειγμένα χρησιμοποιήθηκαν για ανέγερση, επέκταση ή επισκευή γενικά κτισμάτων που ανήκουν στον υπόχρεο και φορολογούνται σύμφωνα με τον παρόντα νόμο. Οι τόκοι των δανείων αυτών δεν αφαιρούνται.

2. Από τη συνολική αξία της ακίνητης περιουσίας, μετά την αφαίρεση των χρεών της προηγούμενης παραγράφου, παραμένει αφορολόγητο ποσό δραχμών εξήντα εκατομμυρίων (60.000.000) για τα φυσικά και τα νομικά πρόσωπα. Ειδικά, για τα ημεδαπά και τα ξένα με τον όρο της αμοιβαιότητας νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που επιδιώκουν αποδεδειγμένα σκοπούς κοινωφελείς, θρησκευτικούς, φιλανθρωπικούς και εκπαιδευτικούς, καθώς και για τα ημεδαπά κοινωφελή ιδρύματα, το αφορολόγητο ποσό ορίζεται σε δραχμές εκατόν πενήντα εκατομμύρια (150.000.000).

Δεν φορολογούνται οι σύζυγοι, στην περίπτωση που η συνολική αξία της ακίνητης περιουσίας και των δύο είναι εκατόν είκοσι εκατομμύρια (120.000.000) δραχμές προσαυξημένη κατά δεκαπέντε εκατομμύρια (15.000.000) δραχμές για καθένα από τα ανήλικα παιδιά τους.

Στην περίπτωση θανάτου ή διαζυγίου, το αφορολόγητο ποσό του επιζώντα ή διαζευγμένου συζύγου προσαυξάνεται κατά δεκαπέντε εκατομμύρια (15.000.000) δραχμές για καθένα από τα ανήλικα παιδιά τους, των οποίων έχει τη γονική μέριμνα.

Μετά τον υπολογισμό των παραπάνω αφορολόγητων ορίων, το υπόλοιπο υποβάλλεται σε φόρο:

α) Για τα φυσικά πρόσωπα, σύμφωνα με την ακόλουθη κλίμακα:

Κλίμακιο	Φορο-λογικοί συντε-λεστές κατά κλίμα-κιο %	Ποσό φόρου κατά κλίμακιο	Σύνολο φορολ/τέας περιουσίας	Σύνολο φόρου
50.000.000	0,3	150.000	50.000.000	150.000
50.000.000	0,4	200.000	100.000.000	350.000
50.000.000	0,5	250.000	150.000.000	600.000
100.000.000	0,6	600.000	250.000.000	1.200.000
100.000.000	0,7	700.000	350.000.000	1.900.000
υπερβάλλον	0,8			

β) Για τα νομικά πρόσωπα με πάγιο συντελεστή 0,7%. Ειδικά για τα νομικά πρόσωπα του δεύτερου εδαφίου αυτής της παραγράφου ο πάγιος συντελεστής ορίζεται σε 0,35%.

Άρθρο 26
Υπόχρεοι σε δήλωση

1. Ο υπόχρεος σε φόρο και σε περίπτωση ανικανό-

τητάς του ο νόμιμος αντιπρόσωπος είναι υποχρεωμένος να δηλώσει την ακίνητη περιουσία που του ανήκει και φορολογείται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

Κατά τη διάρκεια του γάμου οι σύζυγοι μπορούν να υποβάλουν κοινή δήλωση, για την ακίνητη περιουσία, την οποία συνυπαγράφουν.

2. Αν ο υπόχρεος σε δήλωση πεθάνει ή κηρυχθεί σε κατάσταση πτώχευσης, τη δήλωση είναι υποχρεωμένοι να υποβάλουν οι κληρονόμοι του ή ο σύνδικος της πτώχευσης, αντίστοιχα.

3. Σε περίπτωση σχολάζουσας κληρονομίας, μεσεγγύησης ή περιουσίας, που βρίσκεται κάτω από αναγκαστική διαχείριση, υπόχρεος για υποβολή της δήλωσης είναι κατά περίπτωση ο κηδεμόνας ή μεσεγγυούχος ή ο προσωρινός διαχειριστής.

4. Για τα νομικά πρόσωπα, υπόχρεοι σε δήλωση είναι οι νόμιμοι εκπρόσωποί τους.

5. Υπόχρεοι σε υποβολή δήλωσης είναι:

α) Τα φυσικά πρόσωπα, που η αξία της ακίνητης περιουσίας τους υπερβαίνει το ποσό των εξήντα εκατομμυρίων (60.000.000) δραχμών. Σε περίπτωση συζύγων θα πρέπει το άθροισμα της αξίας της περιουσίας και των δύο συζύγων να είναι μεγαλύτερο από εκατόν είκοσι εκατομμύρια (120.000.000) δραχμές.

β) Όλα τα νομικά πρόσωπα και οι κοινωνίες αστικού δικαίου.

γ) Καθένας, που καλείται με έγγραφο από τον προϊστάμενο δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας.

6. Επιτρέπεται η υποβολή δήλωσης και από μη υπόχρεο σε φόρο, καθώς και δήλωση με επικύληξη.

Άρθρο 27

Αρμόδιος προϊστάμενος δημόσιας οικονομικής
υπηρεσίας - Προθεσμία υποβολής και
περιεχόμενο της δήλωσης

1. Για την παραλαβή των δηλώσεων και τη βεβαίωση του φόρου αρμόδιος είναι ο προϊστάμενος δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, που είναι αρμόδιος για τη φορολογία εισοδήματος.

Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών μπορεί κάθε φορά να τροποποιείται η αρμοδιότητα που ορίζεται από το προηγούμενο εδάφιο.

2. Η δήλωση υποβάλλεται σε δύο αντίτυπα στον αρμόδιο για τη φορολογία εισοδήματος προϊστάμενο δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας και μέσα στις προθεσμίες που προβλέπονται από τις διατάξεις της φορολογίας εισοδήματος.

3. Σε περίπτωση θανάτου του υπόχρεου, η προθεσμία για υποβολή της δήλωσης ορίζεται εξάμηνη και αρχίζει από το θάνατο του υπόχρεου, για τους εξ αδιαθέτου κληρονόμους και από τη δημοσίευση της διαθήκης, για τους κληρονόμους από διαθήκη.

4. Η προθεσμία για υποβολή της δήλωσης για τους νόμιμους αντιπροσώπους, τους κηδεμόνες σχολάζουσας κληρονομίας, τους μεσεγγυούχους, τους προσωρινούς διαχειριστές και τους σύνδικους πτωχεύσεων είναι εξάμηνη, από τότε που έλαβαν γνώση του διορισμού τους.

5. Οι πιο πάνω προθεσμίες υπολογίζονται σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Αστικού Κώδικα.

6. Για τον τρόπο της υποβολής της δήλωσης εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις του άρθρου 68 του ν.δ/τος 118/1973.

Η δήλωση μπορεί και να ταχυδρομείται επί αποδείξει στον αρμόδιο κατά την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου προϊστάμενο Δ.Ο.Υ., μέχρι την ημερομηνία που ορίζεται από το νόμο για την υποβολή αυτής.

7. Η δήλωση συντάσσεται σε έντυπο που χορηγείται δωρεάν από την υπηρεσία. Ο τύπος, το περιεχόμενο, καθώς και τα έγγραφα που επισυνάπτονται σε αυτό καθορίζονται με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, οι οποίες δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

8. Η ανωτέρω διαδικασία υποβολής της δήλωσης δεν ισχύει για τα φυσικά πρόσωπα. Τα πρόσωπα αυτά υποχρεούνται σε υποβολή δήλωσης αφού τους αποσταλεί σχετική πρόσκληση. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται η διαδικασία υποβολής της δήλωσης από τα φυσικά πρόσωπα.

Άρθρο 28 **Διαδικασία θεθαίωσης του φόρου** **Παραγραφή - Ατέλειες**

1. Για την καταχώριση των δηλώσεων, που υποβάλλονται, την έκδοση των πράξεων επιβολής του φόρου, την επίδοση των προσκλήσεων, των πράξεων και των υπολοίπων εγγράφων, την εξώδικη λύση των διαφορών, το απόρρητο των φορολογικών στοιχείων και γενικά τη διαδικασία βεβαίωσης του φόρου εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις για την επιβολή του φόρου εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων, όπως ισχύουν, εκτός από τις περιπτώσεις που με τα άρθρα 21 έως 35 του παρόντος ορίζεται διαφορετικά.

2. Για την έκπτωση του Δημοσίου από το δικαίωμά του να κοινοποιήσει πράξη επιβολής φόρου και προτίμου εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις του άρθρου 102 του ν.δ/τος 118/1973.

Άρθρο 29 **Καταβολή του φόρου**

1. Ο φόρος που αναλογεί με βάση τη δήλωση καταβάλλεται σε τρεις (3) ίσες διμηνιαίες δόσεις μέσα στους μήνες Μάιο, Ιούλιο και Σεπτέμβριο του έτους φορολογίας.

2. Ο κύριος φόρος που οφείλεται με βάση οποιονδήποτε άλλο τίτλο, ο πρόσθετος φόρος και το πρόστιμο καταβάλλονται σύμφωνα με τις διατάξεις της φορολογίας εισοδήματος.

3. Αν ο υπόχρεος καταβάλει όλα τα ποσά που βεβαιώθηκαν σε βάρος του εφάπαξ μέσα στην προθεσμία καταβολής της πρώτης δόσης, εκπίπτει ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%).

4. Σε περίπτωση που θα ασκηθεί προσφυγή κατά πράξης επιβολής φόρου, που προβλέπεται από τα άρθρα του παρόντος, βεβαιώνεται αμέσως ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) του αμφισβητούμενου με την πράξη κύριου και πρόσθετου φόρου.

Το ποσό που βεβαιώνεται εισπράττεται εφάπαξ μέσα στον επόμενο από τη βεβαίωση μήνα και συμψηφίζεται με το φόρο και τον πρόσθετο που θα καθοριστούν με βάση την απόφαση του Διοικητικού Πρωτοδικείου και το ποσό που τυχόν βεβαιώθηκε επιπλέον εκπίπτει ή επιστρέφεται κατά περίπτωση.

Άρθρο 30 **Πρόσθετοι φόροι**

1. Σε περίπτωση υποβολής εκπροθέσμης δήλωσης, επιβάλλεται πρόσθετος φόρος που ορίζεται σε ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%) του ποσού του φόρου που οφείλεται με βάση τη δήλωση, για κάθε μήνα καθυστέρησης, το οποίο δεν μπορεί να υπερβεί το πενήντα τοις εκατό (50%) του φόρου.

Ο πρόσθετος αυτός φόρος εκπροθέσμου συμβεβαιώνεται με το φόρο της δήλωσης, χωρίς να είναι αναγκαίο να εκδοθεί ιδιαίτερη πράξη του προϊσταμένου Δ.Ο.Υ..

2. Σε περίπτωση υποβολής ανακριβούς δήλωσης της αξίας επιβάλλεται πρόσθετος φόρος, που ορίζεται σε ποσοστό εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) του φόρου, την πληρωμή του οποίου θα απέφυγε ο υπόχρεος λόγω της ανακριβείας της δήλωσης.

Δεν επιβάλλεται πρόσθετος φόρος ανακριβείας στις περιπτώσεις που η αξία που προσδιορίστηκε οριστικά δεν είναι μεγαλύτερη του είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) της συνολικής αξίας που δηλώθηκε, μετά από τις εκπτώσεις των χρεών.

3. Σε περίπτωση ανακριβείας των περιγραφικών στοιχείων επιβάλλεται πρόσθετος φόρος που ορίζεται σε ποσοστό εκατό τοις εκατό (100%) επί της διαφοράς μεταξύ καταβληθέντος και καταλογιζόμενου ποσού φόρου, την πληρωμή του οποίου θα απέφυγε ο υπόχρεος λόγω της ανακριβείας της δήλωσης.

4. Σε περίπτωση παράλειψης υποβολής δήλωσης επιβάλλεται πρόσθετος φόρος που ορίζεται σε ποσοστό εκατόν πενήντα τοις εκατό (150%) του φόρου, την πληρωμή του οποίου θα απέφυγε ο υπόχρεος λόγω της μη υποβολής της δήλωσης και καταλογίζεται με την πράξη.

5. Σε περίπτωση ανακριβείας όσων δηλώθηκαν και παράλειψης δήλωσης άλλων, οι πρόσθετοι φόροι ανακριβείας και παράλειψης υπολογίζονται επιμεριστικά χωρίς να εξετάζεται αν υπάρχει ή όχι δόλος ή αμέλεια του υπόχρεου σε φόρο ή σε δήλωση.

6. Οι πρόσθετοι φόροι ανακριβείας ή παράλειψης υποβολής δήλωσης καθορίζονται και επιβάλλονται με την πράξη του προϊσταμένου Δ.Ο.Υ. που καταλογίζει το φόρο.

Άρθρο 31 **Ευθύνες και δικαιώματα των τελευταίων κατόχων** **ακινήτων από σύμβαση - Ευθύνες των** **άντιπροσώπων των υποχρέων σε φόρο**

1. Οι κατόπιν σύμβασης τελευταίοι κάτοχοι των ακινήτων ευθύνονται σε ολόκληρο, μαζί με τους υποχρέους, για την πληρωμή του φόρου που τα βαρύνει, που βεβαιώθηκε με βάση τον τίτλο που αποκτήθηκε για τον υπόχρεο και ο οποίος ισχύει και για τον τελευταίο κάτοχο, όσον αφορά τη διωξή του για την εισπράξη του φόρου. Στην περίπτωση αυτή, οι τελευταίοι κάτοχοι έχουν δικαίωμα να ασκήσουν τα δικαιώματα του υπόχρεου μόνο ως προς την ακύρωση ή τροποποίηση των οριστικών πράξεων του προϊσταμένου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, ακόμη και μετά την πάροδο της νόμιμης προθεσμίας, οπωσδήποτε όμως μέσα σε ένα έτος από την έγγραφη ειδοποίησή τους για πληρωμή.

από τη δημόσια οικονομική υπηρεσία.

2. Ο φόρος που βαρύνει το κατεχόμενο ακίνητο υπολογίζεται με επιμερισμό του ολικού φόρου που αναλογεί στο σύνολο της ακίνητης περιουσίας προς την αξία του ακινήτου αυτού. Ο επιμερισμός αυτός γίνεται από τον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας.

3. Οι νόμιμοι αντιπρόσωποι των υποχρέων σε φόρο, καθώς και οι κηδεμόνες σχολάζουσας κληρονομίας, ευθύνονται σε ολόκληρο, μαζί με τους υποχρέους, για την πληρωμή των πρόσθετων φόρων, που γεννήθηκαν και οφείλονται από δικές τους πράξεις ή παραλείψεις.

Άρθρο 32

Υποχρεώσεις συμβολαιογράφων

1. Απαγορεύεται να συνταχθεί συμβολαιογραφικό έγγραφο, με το οποίο μεταβιβάζεται με αντάλλαγμα ή με χαριστική αιτία η κυριότητα ενός ακινήτου ή μεταβιβάζονται ή δημιουργούνται εμπράγματα δικαιώματα σε αυτό, αν δεν επισυναφθεί από το συμβολαιογράφο στο συμβόλαιο που συντάσσει, πιστοποιητικό του αρμόδιου προϊσταμένου Δ.Ο.Υ., ότι αυτός που μεταβιβάζει το ακίνητο υπέβαλε δήλωση για την ακίνητη περιουσία που βρίσκεται στην Ελλάδα κατά την 1η Ιανουαρίου του έτους που γίνεται η μεταβίβαση του ακινήτου και ότι καταβλήθηκε ολόκληρος ο φόρος ο οποίος επιμεριστικά αναλογεί στην αξία του ακινήτου που μεταβιβάζεται. Ο φόρος αυτός, σε περίπτωση που υποβάλλεται μερική δήλωση πριν από την προθεσμία που προβλέπεται από το άρθρο 27 του παρόντος νόμου, υπολογίζεται με τον ανώτερο συντελεστή που ισχύει κάθε φορά. Στην περίπτωση αυτή, ο φόρος που καταβλήθηκε και αναλογεί στο ακίνητο που μεταβιβάζεται ή στο εμπράγματο σε αυτό δικαίωμα συμψηφίζεται στο φόρο ο οποίος αναλογεί με βάση τη δήλωση και εκείνος που καταβλήθηκε τυχόν επιπλέον επιστρέφεται.

2. Αν αυτός που μεταβιβάζει δεν έχει υποχρέωση να υποβάλει δήλωση φόρου ακίνητης περιουσίας, αντί του πιστοποιητικού του προηγούμενου εδαφίου υποβάλλει στον αρμόδιο προϊστάμενο δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας υπεύθυνη δήλωση, στην οποία θα βεβαιώνεται ότι δεν έχει υποχρέωση να υποβάλει δήλωση Φ.Μ.Α.Π.. Η δήλωση αυτή υποβάλλεται σε δύο αντίτυπα από τα οποία το ένα επιστρέφεται θεωρημένο στο μεταβιβάζοντα.

3. Το πιστοποιητικό ή η υπεύθυνη δήλωση κατά περίπτωση μνημονεύεται στο σχετικό συμβόλαιο.

4. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για το περιεχόμενο του πιστοποιητικού και την υποβολή της υπεύθυνης δήλωσης και την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού.

Άρθρο 33

Κυρώσεις

1. Σε πρόστιμο μέχρι ένα εκατομμύριο (1.000.000) δραχμές που δεν μπορεί να υπερβεί το διπλάσιο του φόρου υπόκειται:

α) Ο υπόχρεος σε δήλωση ή σε φόρο, ο οποίος δεν συμμορφώνεται με τις υποχρεώσεις που ορίζονται από τις διατάξεις των άρθρων 21 έως 35 του παρόντος, ανεξάρτητα από την επιβολή πρόσθετου φόρου που μπορεί να προβλέπεται και β) καθένας ο οποίος είναι

υποχρεωμένος με βάση τις διατάξεις των άρθρων 21 έως 35 του παρόντος ή ο οποίος καλείται από τον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας να δώσει στοιχεία ή πληροφορίες ή να παράσχει υπηρεσίες για την εξακρίβωση της φορολογητέας ύλης ή να τηρήσει, κατά την ενέργεια πράξεων του επαγγέλματος ή του λειτουργήματος που ασκεί, όρους και διατυπώσεις που ορίζονται από τις ίδιες διατάξεις και αρνείται οπωσδήποτε ή παραλείπει να το πράξει.

Το πρόστιμο επιβάλλεται σε βάρος εκείνου που έκανε τις παραβάσεις του προηγούμενου εδαφίου με αιτιολογημένη πράξη του προϊσταμένου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας. Σε περίπτωση που οι παραβάσεις γίνονται από ομόρρυθμες, ετερόρρυθμες, περιορισμένης ευθύνης, ανώνυμες εταιρείες, συνεταιρισμούς και λοιπά νομικά πρόσωπα, το πρόστιμο επιβάλλεται σε βάρος της εταιρείας, του συνεταιρισμού ή του νομικού προσώπου.

Για την έκδοση της πράξης επιβολής του προστίμου, την επίδοσή της, την άσκηση προσφυγής και των ενδίκων μέσων και γενικά τη διαδικασία της βεβαίωσης αυτού εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις επιβολής προστίμου που ισχύουν στη φορολογία εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων.

2. Οι διατάξεις της παραγράφου 2 των άρθρων 30 και 31 και του άρθρου 40 του ν. 820 / 1978 "περι λήψεως μέτρων δια την περιστολήν της φοροδιαφυγής και άλλων τινών συναφών διατάξεων" έχουν εφαρμογή και στη φορολογία ακίνητης περιουσίας.

3. Οι ποινές που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 43 του ν. 820/1978 εφαρμόζονται και στους παραβάτες των διατάξεων των άρθρων του παρόντος.

Άρθρο 34

Μη επιβολή φόρου και δικαιωμάτων για λογαριασμό τρίτων - Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Κανένας άλλος φόρος, τέλος, δικαίωμα ή εισφορά για λογαριασμό του Δημοσίου ή τρίτου δεν βεβαιώνεται μαζί με το φόρο που επιβάλλεται με τα άρθρα του παρόντος.

2. Ο φόρος που επιβάλλεται με τα άρθρα του παρόντος δεν εκπίπτει, όταν γίνεται υπολογισμός του φορολογητέου εισοδήματος των φυσικών και νομικών προσώπων.

3. Ο Υπουργός Οικονομικών με αποφάσεις του, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως:

α) προσδιορίζει, εγκρίνει και δίνει εντολές για κάθε δαπάνη που είναι αναγκαία για την εκτέλεση και εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων του παρόντος, η οποία καταλογίζεται στα έξοδα βεβαίωσης των άμεσων φόρων, όπου από τις διατάξεις που ισχύουν δεν ορίζεται διαφορετικά,

β) διατάζει τη διενέργεια γενικής απογραφής των ακινήτων που υπόκεινται στη φορολογία της ακίνητης περιουσίας,

γ) καθορίζει όσα αφορούν την εκτέλεση των διατάξεων των άρθρων του παρόντος και γενικά κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή τους.

Άρθρο 35

Φορολογία μεγάλης ακίνητης περιουσίας μειονοτικών νομικών προσώπων

1. Ο φόρος στη μεγάλη ακίνητη περιουσία που ορίζεται

από τα άρθρα του παρόντος επιβάλλεται και στα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα μειονοτικά νομικά πρόσωπα που βρίσκονται στην Ελλάδα και προβλέπονται από τη Συνθήκη της Λωζάνης της 24ης Ιουλίου 1923, η οποία κυρώθηκε με νομοθετικό διάταγμα της 25ης Αυγούστου 1923.

2. Τα νομικά πρόσωπα της προηγούμενης παραγράφου του παρόντος άρθρου απαλλάσσονται από το φόρο της μεγάλης ακίνητης περιουσίας, με τον όρο της απαλλαγής με αμοιβαιότητα των αντίστοιχων ελληνορθόδοξων μειονοτικών νομικών προσώπων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε' ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 36

Επιχορηγήσεις για ζημιές από πλημμύρες και λοιπές θεομηνίες

1. Στις βιομηχανικές και βιοτεχνικές μονάδες, εμπορικά καταστήματα, αγροτικές εκμεταλλεύσεις, άλλες επιχειρήσεις και μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα φορείς, που πλήττονται από πλημμύρες και λοιπές θεομηνίες, εκτός σεισμών, δύναται να παρέχεται επιχορήγηση, όπως προβλέπεται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, για την αντιμετώπιση των ζημιών.

2. Η επιχορήγηση συνίσταται στη δωρεάν χρηματική ενίσχυση από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και καταβάλλεται στους δικαιούχους μέσω του Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ.. Το ύψος της επιχορήγησης καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιας Έργων.

3. Η επιχορήγηση θα καλύπτει ζημιές σε κτιριακές εγκαταστάσεις, μηχανικό εξοπλισμό, πρώτες ύλες, εμπορεύματα και φορτηγά αυτοκίνητα δημόσιας και ιδιωτικής χρήσης, τα οποία καταγράφησαν ως ολοσχερώς κατεστραμμένα.

4. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου αυτού ισχύουν και για την παροχή επιχορήγησης στις αντίστοιχες επιχειρήσεις των Νομών Κιλίκης και Φλώρινας, για την κάλυψη μέρους της απώλειας των εσόδων τους από την επιβολή οικονομικών ανημέτρων στην πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας.

5. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας καθορίζονται οι διαδικασίες και οι λεπτομέρειες της εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 37

Θέματα Χρηματιστηρίου Αξιών Αθηνών Α.Ε.

1. Μετά την παράγραφο 5 του άρθρου 4 του ν. 2324/1995 προστίθεται νέα παράγραφος ως εξής:

“6. Ειδικώς για την πρόσληψη ειδικού επιστημονικού προσωπικού και νομικών συμβούλων στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών Α.Ε. εφαρμόζεται η διάταξη του εδαφίου δ' της παραγράφου 2 του άρθρου 36 του παρόντος νόμου.

Η διάταξη της παραγράφου 3 του ίδιου άρθρου εφαρμόζεται, αναλόγως, και για την πρόσληψη ειδικού επιστημονικού προσωπικού και νομικών συμβούλων στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών Α.Ε.”

2. Η τελευταία πρόταση της παραγράφου 2 του άρθρου 6 του ν. 2324/1995 αντικαθίσταται ως εξής:

“Η αίτηση για τη μετάταξη υποβάλλεται μέσα σε δύο (2) έτη από τη δημοσίευση του νόμου αυτού.”

Άρθρο 38

Ρυθμίσεις συνταξιοδοτικών θεμάτων ναυτικών

1. Η παράγραφος 1 του άρθρου 23α του κ.ν. 792/1978 (ΦΕΚ 220 Α'), που προστέθηκε με την παρ. Β του άρθρου 5 του ν. 2390/1996 (ΦΕΚ 54 Α'), αντικαθίσταται ως εξής:

“1. (α) Συνταξιούχοι ναυτικοί οι οποίοι (ι) κέκτηνται 15ετή τουλάχιστον θαλάσσια εργασία, στην οποία συμπεριλαμβάνονται η άδεια και οι πάσης φύσεως εξαγορές στο Ν.Α.Τ. και (ii) τα τέσσερα τελευταία χρόνια της θαλάσσιας εργασίας τους εξαγόρασαν ή ναυτολογήθηκαν σε ειδικότητες για τις οποίες κατείχαν τα αντίστοιχα διπλώματα, πτυχία ή άδειες και η σχέση μεταξύ της ανώτατης σύνταξής τους, όπως αυτή διαμορφώθηκε την 31.12.1996, και του βασικού μισθού της αντίστοιχης Σ.Σ.Ε. του έτους 1996, είναι μικρότερη του 58%, λαμβάνουν από 1.1.1997 σύνταξη ίση με το 58% του βασικού μισθού της αντίστοιχης Σ.Σ.Ε., που ισχύει για το έτος 1996, χωρίς να υπολογίζεται το επίδομα μακροχρόνιας υπηρεσίας.

(β) Ειδικά για πλοιάρχους Α' τάξεως και μηχανικούς Α' τάξεως, οι οποίοι κέκτηνται 15ετή τουλάχιστον θαλάσσια εργασία, στην οποία συμπεριλαμβάνονται η άδεια και οι πάσης φύσεως εξαγορές στο Ν.Α.Τ. και κατείχαν το αντίστοιχο δίπλωμα, και υπηρέτησαν σε πλοία της κατηγορίας Β' του πίνακα Ι του άρθρου 16 του κ.ν. 792/1978 (ΦΕΚ 220 Α'), εφόσον η ανώτατη σύνταξή τους δεν υπερβαίνει το 80% του βασικού μισθού της αντίστοιχης συλλογικής σύμβασης εργασίας, η ανώτατη σύνταξη καθορίζεται στο 58% του βασικού μισθού της Σ.Σ.Ε. του 1996 των ακτοπλοϊκών - επιβατηγών πλοίων.

Στις περιπτώσεις που ναυτολογήσεις ή εξαγορές των εχόντων δίπλωμα Πλοιάρχου Α' τάξεως ή Μηχανικού Α' τάξεως κατά τα τέσσερα τελευταία χρόνια της θαλάσσιας εργασίας τους έγιναν με την ειδικότητα του Υπάρχου, Πλοιάρχου Β', Μηχανικού Α/Β, Μηχανικού Β', θα λαμβάνονται υπόψη για την αντιστοιχία διπλώματος και ναυτολόγησης ή εξαγοράς, εφόσον κατά το αμέσως του 48μηνου προηγούμενο χρονικό διάστημα έγιναν αντίστοιχες ναυτολογήσεις ή εξαγορές με την ειδικότητα του Πλοιάρχου Α', Μηχανικού Α', σε πλοία Β' Κατηγορίας του πίνακα Ι του άρθρου 16 του κ.ν. 792/1978, εφόσον η ανώτατη σύνταξή τους δεν υπερβαίνει το 80% του βασικού μισθού της αντίστοιχης συλλογικής σύμβασης εργασίας, μέχρι συμπλήρωσης έξι (6) ετών θαλάσσιας υπηρεσίας ή εξαγοράς.

(γ) Η εξαγορά υπηρεσίας για τους σκοπούς του άρθρου αυτού περιορίζεται στους Έλληνες ναυτικούς που υπάγονται στις κατηγορίες των παραγράφων 2, 4, 8, 10 και 12 του άρθρου 3 του κ.ν. 792/1978, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 8 του ν. 1085/1980 (ΦΕΚ 255 Α') και του άρθρου 3 (στ) του κ.ν. 792/1978, όπως προστέθηκε με το άρθρο 10 του ν. 1085/1980, καθώς επίσης και στους καθηγητές ή διευθυντές σπουδών της Δημόσιας Ναυτικής Εκπαίδευσης.

(δ) Σε περίπτωση που η σύνταξη είναι κατώτερη της ανώτατης, υπολογιζομένης χωρίς το επίδομα μακροχρόνιας υπηρεσίας, και συντρέχουν οι προϋποθέσεις των εδαφίων (α) ή (β) της παρούσας παραγράφου κατά περίπτωση, καταβάλλεται σύνταξη που αναλογεί στα χρόνια της θαλάσσιας εργασίας.

(ε) Οι ανωτέρω διατάξεις ισχύουν και για τους συνταξιοδοτηθέντες και τις οικογένειές τους λόγω ατυ-

χήματος, που έλαβε χώρα κατά τη διάρκεια της θαλάσσιας εργασίας τους επάνω στο πλοίο, ανεξάρτητα από το αν κέκτηνται 15ετή τουλάχιστον θαλάσσια εργασία ή αν κατείχαν τα αντίστοιχα διπλώματα, πτυχία ή άδειες, συμπεριλαμβανομένης και της άδειας και των πάσης φύσεως εξαγορών στο Ν.Α.Τ., καθώς επίσης ισχύουν και για την οικογένεια του συνταξιούχου, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 20 του κ.ν. 792/1978 και κατά τις κείμενες διατάξεις.

(στ) Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η σύνταξη των ναυτικών ή των οικογενειών τους έχει υπολογισθεί ή θα υπολογισθεί με συνταξιοδοτικό μισθό βάσει χρόνου ασφάλισης σε άλλο φορέα, εκτός του Ν.Α.Τ., εφόσον με τη ναυτική υπηρεσία πληρούνται οι προϋποθέσεις των εδαφίων (α) ή (β) της παρούσας παραγράφου κατά περίπτωση, καθώς και τυχόν τροποποιήσεων ή συμπληρώσεών τους, ισχύουν οι αυξήσεις των συντάξεων που προβλέπονται από το παρόν άρθρο χωρίς να λαμβάνεται υπόψη ο χρόνος ασφάλισης στον άλλο φορέα.

Οι διατάξεις αυτές έχουν εφαρμογή ύστερα από αίτηση των ενδιαφερομένων, η δε αύξηση της σύνταξης άρχεται από τον επόμενο μήνα υποβολής της αίτησης ή της εξαγοράς.

(ζ) Αυξήσεις που χορηγούνται από την 1.1.1997 και μετά υπολογίζονται μετά τις ρυθμίσεις των προηγούμενων εδαφίων, με εξαίρεση το διορθωτικό ποσό των συντάξεων του έτους 1996.

(η) Οι συντάξεις που ρυθμίζονται με το άρθρο αυτό, αναπροσαρμόζόμενες την 31η Δεκεμβρίου εκάστου έτους δεν θα υπολείπονται του 58% του βασικού μισθού των αντίστοιχων συλλογικών συμβάσεων, όπως ορίζονται επί μέρους στα εδάφια (α) και (β) της παραγράφου 1.

2. Το επίδομα μακροχρόνιας πραγματικής θαλάσσιας υπηρεσίας του άρθρου 33 του κ.ν. 792/1978 υπολογίζεται επί της εκάστοτε καταβαλλόμενης σύνταξης, όπως αυτή διαμορφώνεται μετά τον υπολογισμό οποιωνδήποτε αυξήσεων, επιδομάτων κ.λπ., για όλους τους συνταξιούχους του Ν.Α.Τ..

3. Μετά το εδάφιο (ε) της παρ. 2 του άρθρου 23α του κ.ν. 792/1978, όπως προστέθηκε με την παρ. Β του άρθρου 5 του ν. 2390/1996, προστίθεται εδάφιο (στ), ως εξής:

«στ) Οι διατάξεις του εδαφίου 2 (β) του παρόντος άρθρου έχουν εφαρμογή και για τους ασυρματιστές (Ραδιοτηλεγραφητές), οι οποίοι κατέχουν δίπλωμα Ραδιοτηλεγραφητή Β' τάξης κατά το τελευταίο 48μηνο της υπηρεσίας τους έχουν ναυτολογήσεις ή εξαγορές Ραδιοτηλεγραφητή Α'.

Οι διατάξεις του παρόντος εδαφίου έχουν εφαρμογή, ύστερα από αίτηση των ενδιαφερομένων, η δε αύξηση της σύνταξης αρχίζει από τον επόμενο μήνα υποβολής της αίτησης.

4. Λεπτομέρειες για την εφαρμογή των ρυθμίσεων του άρθρου αυτού, καθώς και λεπτομέρειες για τον τρόπο υπολογισμού όλων των συντάξεων καθορίζονται με αποφάσεις του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας.

Άρθρο 39

Τροποποίηση και κατάργηση διατάξεων σχετικών με την αντιμετώπιση του δημογραφικού προβλήματος

1. Το επίδομα τρίτου παιδιού της παρ. 1 του άρθρου 63 του ν. 1892/1990 αυξάνεται σε 40.000 δραχμές από

1.1.1997 και καταβάλλεται μέχρι και τη συμπλήρωση του έκτου (6ου) έτους της ηλικίας του, εφόσον το ετήσιο οικογενειακό εισόδημα των δικαιούχων δεν υπερβαίνει το ποσό των επτά εκατομμυρίων (7.000.000) δραχμών.

2. Η παράγραφος 3 του άρθρου 63 του ν. 1892/1990 τροποποιείται ως εξής:

«3. Στη μητέρα που θεωρείται πολύτεκνη κατά το ν. 1910/1944, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει μέχρι σήμερα, καταβάλλεται μηνιαίο επίδομα ίσο προς δέκα χιλιάδες (10.000) δραχμές, για κάθε άγαμο τέκνο ηλικίας μέχρι και είκοσι τριών (23) ετών. Το συνολικό αυτό επίδομα δεν μπορεί να υπολείπεται μηνιαίως του ποσού των είκοσι τριών χιλιάδων (23.000) δραχμών. Το επίδομα καταβάλλεται στη μητέρα, εφόσον το ετήσιο οικογενειακό εισόδημα δεν υπερβαίνει το ποσό των οκτώ εκατομμυρίων (8.000.000) δραχμών. Για κάθε παιδί πέραν του τετάρτου το ετήσιο οικογενειακό εισόδημα προσυξάνεται κατά πεντακόσιες χιλιάδες (500.000) δραχμές.

3. Το επίδομα σύνταξης της παρ. 4 του άρθρου 63 του ν. 1892/1990, όπως συμπληρώθηκε με τη διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 2163/1993 ορίζεται στις είκοσι τρεις χιλιάδες (23.000) δραχμές μηνιαίως και καταβάλλεται στις δικαιούχες μητέρες, εφόσον το ετήσιο οικογενειακό τους εισόδημα δεν υπερβαίνει το ποσό των τριών εκατομμυρίων (3.000.000) δραχμών.

4. Το ύψος των επιδομάτων, καθώς και των οικογενειακών εισοδημάτων, των προηγούμενων παραγράφων δύναται να αναπροσαρμόζονται, με καινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών και Υγείας και Πρόνοιας, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Με όμοιες αποφάσεις καθορίζονται τα απαραίτητα δικαιολογητικά και ρυθμίζεται κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος άρθρου. Τα οικογενειακά επιδόματα του ν.δ. 1153/1972, όπως αυτά ισχύουν σήμερα, καταργούνται.

5. Ως πολύτεκνοι αναγνωρίζονται οι πολίτες των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που κατοικούν ή εργάζονται στην Ελλάδα είτε ως μισθωτοί είτε ως ανεξάρτητοι επαγγελματίες, καθώς και τα μέλη των οικογενειών τους, με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις που αναγνωρίζονται οι Έλληνες πολίτες σύμφωνα με τις διατάξεις του πρώτου άρθρου του ν. 1910/1944, όπως αυτές τροποποιήθηκαν και ισχύουν σήμερα. Η πολυτεκνική ιδιότητα των ως άνω πολιτών κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποδεικνύεται σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται στις διατάξεις του δεύτερου άρθρου του ν. 1910/1944.

6. Τα επιδόματα που προβλέπονται από τις διατάξεις των παραγράφων 1, 2 και 3 του άρθρου 63 του ν. 1892/1990 (ΦΕΚ 101 Α') και του άρθρου 2 του ν. 2163/1993 (ΦΕΚ 125 Α'), όπως τροποποιούνται δια του παρόντος, παρέχονται και στους κατά τα ανωτέρω αναγνωριζόμενους πολύτεκνους υπηκόους των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις που προβλέπονται και για τους Έλληνες υπηκόους. Για τη χορήγηση των ως άνω επιδομάτων ισχύουν όσα ορίζονται στην κοινή υπουργική απόφαση Γ1Α/440/1991 (ΦΕΚ 90 Β'), που κυρώθηκε με το ν. 2008/1992 (ΦΕΚ 16 Α'), όπου δε σε αυτή γίνεται λόγος για «ελληνική υπηκοότητα» προστίθενται οι λέξεις «... ή υπηκοότητα κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης...».

7. Τα μηνιαία επιδόματα που αναφέρονται στις πα-

παράγραφους 1 και 2 και το επίδομα σύνταξης που αναφέρεται στην παράγραφο 3 του άρθρου αυτού αναπροσαρμόζονται κάθε έτος με το δείκτη τιμών καταναλωτή του προηγούμενου έτους.

Άρθρο 40 Έναρξη ισχύος

Η ισχύς των διατάξεων αυτού του νόμου αρχίζει:

α) Των διατάξεων των άρθρων 7 (παράγραφοι 2, 3, 4, 5, 6, 8 και 15), 8 (παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 118), 9, 12 (παράγραφοι 1, 3 και 4), 13 (παράγραφοι 1 και 19), 14 (παράγραφος 11) για τα εισοδήματα ή τις δαπάνες που αποκτώνται ή πραγματοποιούνται, κατά περίπτωση, από την 1η Ιανουαρίου 1996 και μετά.

β) Των διατάξεων των άρθρων 7 (παράγραφοι 1, 7, 12, 13 και 14), 10, 12 (παράγραφοι 6 έως και 10), 13 (παράγραφοι 10 και 11), 17 (παράγραφος 3) για τα εισοδήματα που αποκτώνται από την 1η Ιανουαρίου 1997 και μετά.

γ) Των διατάξεων των άρθρων 12 (παράγραφος 2), 13 (παράγραφοι 4, 5 και 18), 14 (παράγραφοι 2, 3, 4, 10, 12, 13 και 14) για κέρδη που προκύπτουν από ισολογισμούς που κλείνουν με 31 Δεκεμβρίου 1996 και μετά.

δ) Των διατάξεων του προτελευταίου εδαφίου της υποπερίπτωσης γγ' της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του ν. 2238/1994, όπως προστέθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 14 του παρόντος, για δαπάνες που πραγματοποιούνται από την 1η Ιανουαρίου 1996 και μετά.

ε) Των λοιπών διατάξεων από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά από αυτές.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 18 Φεβρουαρίου 1997

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Δ. ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΔΗΜ. ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
ΑΛΕΞ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΠΑΝ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΒΑΣ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ
ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ
ΚΩΝΣΤ. ΛΑΛΙΩΤΗΣ

ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΚΩΝΣΤ. ΓΕΙΤΟΝΑΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΕΥΑΓ. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΕΥΑΓ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΝΑΥΤΙΑΣ
ΣΤ. ΣΟΥΜΑΚΗΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους

Αθήνα, 18 Φεβρουαρίου 1997

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΥΑΓ. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ**ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ**

ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * TELEX 223211 YPET GR * FAX 52 34 312

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΠΟΛΙΤΩΝ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ Σολωμού 51		ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΠΩΛΗΣΗΣ Φ.Ε.Κ.	
Πληροφορίες δημοσιευμάτων Α.Ε. - Ε.Π.Ε.	5225761	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	
	5230841	25ης Μαρτίου 21 Τ.Κ. 541 00	(031) 423956
Πληροφορίες δημοσιευμάτων λοιπών Φ.Ε.Κ.	5225713	ΠΕΙΡΑΙΑΣ	4136402
	5249547	Νικήτα 6-8 Τ.Κ. 185 31	4171307
Πώληση Φ.Ε.Κ.	5239762	ΠΑΤΡΑ	(061)271249
Φωτοαντίγραφα παλαιών Φ.Ε.Κ.	5248141	Κορίνθου 327 Τ.Κ. 262 23	224581
Βιβλιοθήκη παλαιών Φ.Ε.Κ.	5248188	ΙΩΑΝΝΙΝΑ	
Οδηγίες για δημοσιεύματα Α.Ε. - Ε.Π.Ε.	5248785	Διοικητήριο Τ.Κ. 454 44	(0651)21901
Εγγραφή Συνδρομητών Φ.Ε.Κ. και		ΚΟΜΟΤΗΝΗ	(0531)22637
αποστολή Φ.Ε.Κ.	5248320	Δημοκρατίας 1 Τ.Κ. 691 00	26522

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΩΝ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

- Μέχρι 8 σελίδες 150 δρχ.
 - Από 9 μέχρι 16 σελίδες 300 δρχ.
 - Από 16 σελίδες και άνω προσαύξηση 100 δρχ. ανά 8σέλιδο ή μέρους αυτού

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ Φ.Ε.Κ.

Τεύχος	Κ.Α.Ε. Προϋπολογισμού 2531	Κ.Α.Ε. εσόδου υπέρ ΤΑΠΕΤ 3512
Α' (Νόμοι, Π.Δ., Συμβάσεις κ.τλ.)	50.000 δρχ.	2.500 δρχ.
Β' (Υπουργικές αποφάσεις κ.τλ.)	50.000 »	2.500 »
Γ' (Διορισμοί, απολύσεις κ.τλ. Δημ. Υπαλλήλων)	10.000 »	500 »
Δ' (Απαλλοτριώσεις, πολεοδομία κτλ.)	50.000 »	2.500 »
Αναπτυξιακών Πράξεων (Τ.Α.Π.Σ.)	25.000 »	1.250 »
Ν.Π.Δ.Δ. (Διορισμοί κ.τλ. προσωπικού Ν.Π.Δ.Δ.)	10.000 »	500 »
Παράρτημα (Πίνακες επιτυχόντων διαγωνισμών)	5.000 »	250 »
Δελτίο Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (Δ.Ε.Β.Ι.)	10.000 »	500 »
Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου (Α.Ε.Δ.)	3.000 »	150 »
Ανωνύμων Εταιρειών & Ε.Π.Ε.	250.000 »	12.500 »
Προκηρύξεων Α.Σ.Ε.Π.	10.000 »	500 »
ΓΙΑ ΟΛΑ ΤΑ ΤΕΥΧΗ ΕΚΤΟΣ Α.Ε. & Ε.Π.Ε.	200.000 »	10.000 »

- * Οι συνδρομές του εσωτερικού προπληρώνονται στα Δημόσια Ταμεία που δίδουν αποδεικτικό εισπραξης (διπλότυπο) το οποίο με τη φροντίδα του ενδιαφερομένου πρέπει να στέλνεται στην Υπηρεσία του Εθνικού Τυπογραφείου.
- * Οι συνδρομές του εξωτερικού επιβαρύνονται πέρα των παραπάνω αναφερομένων ποσών με τα ταχυδρομικά τέλη και μπορεί να στέλνονται με επιταγή και σε ανάλογο συνάλλαγμα στο Διευθυντή Οικονομικού του Εθνικού Τυπογραφείου.
- * Η πληρωμή του ποσού του ΤΑΠΕΤ που αντιστοιχεί σε συνδρομές, εισπράττεται στην Αθήνα από το Ταμείο του ΤΑΠΕΤ (Σολωμού 51 - Αθήνα) και στις άλλες πόλεις από τα Δημόσια Ταμεία.
- * Οι συνδρομητές του εξωτερικού μπορούν να στέλνουν το ποσό του ΤΑΠΕΤ μαζί με το ποσό της συνδρομής.
- * Οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, οι Δήμοι, οι Κοινοότητες ως και οι επιχειρήσεις αυτών πληρώνουν το μισό χρηματικό ποσό της συνδρομής και ολόκληρο το ποσό υπέρ του ΤΑΠΕΤ.
- * Η συνδρομή ισχύει για ένα χρόνο, που αρχίζει την 1η Ιανουαρίου και λήγει την 31η Δεκεμβρίου του ίδιου χρόνου. Δεν εγγράφονται συνδρομητές για μικρότερο χρονικό διάστημα.
- * Η εγγραφή ή ανανέωση της συνδρομής πραγματοποιείται το αργότερο μέχρι τον Μάρτιο κάθε έτους.
- * Αντίγραφα διπλοτύπων, ταχυδρομικές επιταγές και χρηματικά γραμμάτια δεν γίνονται δεκτά.

Οι υπηρεσίες κοινού λειτουργούν καθημερινά από 08.00' έως 13.00'

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ